

EUROJUST

Årsrapport 2014

© Eurojust, 2015

Denna utgåva gäller för perioden 1 januari 2014 till 31 december 2014

Katalognummer: QP-AA-15-001-SV-N

ISBN: 978-92-9490-011-1

ISSN: 2443-6658

DOI: 10.2812/95336

För frågor:

Telefon: + 31 70 412 5000

E-post: info@eurojust.europa.eu

Webbplats: www.eurojust.europa.eu

Årsrapport 2014

Eurojusts årsrapport 2014 har översatts till svenska från den engelska originalversionen

Den svenska översättningen av Eurojusts Årsrapport för 2014 har inte godkänts av det svenska kontoret. Vid eventuella oklarheter var god konsultera den engelska versionen

Eurojusts mål är att stimulera och förbättra samordningen av utredningar och lagföring och samarbetet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna med avseende på grov gränsöverskridande brottslighet

Innehållsförteckning

Not om Eurojustbeslutet	5
Förkortningar	5
Förord	7
Sammanfattning	8
1. EUROJUST, EN ÖVERSIKT / EUROJUSTS ARBETSMETODER	12
1.1 Eurojust, en översikt	13
1.2 Eurojust's tools	13
1.2.1 Samordningsmöten	13
1.2.2 Samordningscentraler	17
1.2.3 Informationsutbyte och Eurojusts ärendehanteringssystem (CMS)	19
1.2.4 Eurojust och gemensamma utredningsgrupper (JIT)	21
2. EUROJUSTS OPERATIVA ARBETE	26
2.1 Eurojusts arbete med prioriterade brottstyper	27
2.1.1 Bedrägeri	28
2.1.2 Korruption	29
2.1.3 Brotts som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott)	29
2.1.4 (Mobila) organiserade brottssyndikat (MOCCG)	30
2.1.5 Narkotikahandel	31
2.1.6 Databrott	33
2.1.7 Illegal invandring	35
2.1.8 Terrorism	35
2.1.9 Människohandel	36
2.2 Hjälp från Eurojust som rör andra områden av brottslig verksamhet	38
2.2.1 Penningtvätt	38
2.2.2 Miljöbrott	38
2.2.3 Sjöroveri	38
2.2.4 Eurojusts kontaktpunkt för skydd av barn	38
Operation BlackShades: Årets ärende	39
2.3 Eurojusts partner	42
2.3.1 Samarbetspartner: Europol	42
2.3.2 Samarbetspartner: Olaf	42
2.3.3 Samarbete mellan RIF-myndigheter	43
2.3.4 Tredjeländer och organisationer utanför Europeiska unionen	44
3. UTMANINGAR OCH BÄSTA PRAXIS	48
3.1 Inledning	49
3.2 Narkotikahandel	49
3.3 Databrott	51
4. EUROJUSTS FOKUS FÖR ÅRET: DEN EUROPEISKA ARRESTERINGSORDERN	52
5. EUROJUSTS ADMINISTRATION	58

6. EUROJUST OCH NÄTVERKEN AV PRAKTIKER	62
6.1 EJN.....	63
6.2 Nätverket av nationella experter på JIT	63
6.3 Nätverket mot folkmord	64
6.4 Rådgivande forumet.....	64
THEME: UTVÄRDERING OCH FRAMTIDA PERSPEKTIV	66
UPPFÖLJNING AV RÅDETS SLUTSATSER	69
ALLMÄNHETENS TILLGÅNG TILL EUROJUSTS HANDLINGAR	70
DIAGRAM OCH STATISTIK	
<i>Ärenden 2002 - 2014.....</i>	<i>9</i>
<i>Bilateral/multilateral ärenden 2010 - 2014.....</i>	<i>9</i>
<i>Bilateral/multilateral ärenden per medlemsstat.....</i>	<i>10</i>
<i>Anmodande/anmodade medlemsstater .....</i>	<i>10</i>
<i>Samordningsmöten.....</i>	<i>16</i>
<i>Tredjeländer, samarbetspartner och internationella organisationer som deltagit i samordningsmöten.....</i>	<i>16</i>
<i>Samordningscentraler.....</i>	<i>18</i>
<i>Antal artikel 13-ärenden .....</i>	<i>20</i>
<i>JIT som stöddes av Eurojust och de huvudsakliga brottstyperna.....</i>	<i>21</i>
<i>Eurojusts finansiering av JIT (december 2009 – augusti 2014)(december 2009 – augusti 2014).....</i>	<i>23</i>
<i>Eurojust arbete med prioriterade brottstyper.....</i>	<i>27</i>
<i>International cooperation in the BlackShades case .....</i>	<i>39</i>
<i>Vanligast förekommande brottstyper som rör tredjeländer.....</i>	<i>44</i>
<i>Tio oftast förekommande tredjeländer i Eurojusts ärenden.....</i>	<i>45</i>
<i>Ärenden per sambandsåklagare 2010 till 2014.....</i>	<i>45</i>
<i>Eurojust contact points .....</i>	<i>46</i>
<i>Mediebevakning världen över .....</i>	<i>61</i>
<i>Webbplatsbesök.....</i>	<i>61</i>

Not om Eurojustbeslutet

Eurojustbeslutet – rådets beslut av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust i syfte att stärka kampen mot grov brottslighet, senast ändrat genom rådets beslut 2009/426/RIF av den 16 december 2008 om förstärkning

av Eurojust, kommer i årsrapporten att kallas "Eurojustbeslutet". En [konsoliderad version av Eurojustbeslutet](#), som i informationssyfte upprättats av rådets generalsekretariat, finns på vår hemsida www.eurojust.europa.eu.

Förkortningar

CMS	Ärendehanteringssystem
COSI	EU:s ständiga kommitté för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten
EAW	Europeisk arresteringsorder
EJN	Europeiska rättsliga nätverket
ENCS	Eurojusts nationella samordningssystem
Empact	Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot
EPPO	Europeiska allmänna åklagarmyndigheten
JIT	Gemensam utredningsgrupp
JSB	Gemensam tillsynsmyndighet för Eurojust
MASP	Flerårig strategisk plan
MLA	Ömsesidig rättslig hjälp
MOCG	(Mobilt) organiserat brottssyndikat
MPJM	Rättslig övervakningsrapport om sjöröveri
MTIC	Gemenskapsinternt (bedrägeri) via skenföretag
OAP	Operativ åtgärdsplan
OCC	Joursamordning
OCG	Organiserat brottssyndikat
PIF	Skydd av ekonomiska intressen för Europeiska unionen
SOCTA	Hotbilda-bedomning avseende den grova och organiserade brottsligheten
TCM	Övervakningsrapport om fällande domar för terrorism
TE-SAT	Rapport om den rådande situationen och tendenserna inom terrorismen i Europa
TFEU	Fördraget om den europeiska unionens funktionssätt
THB	Människohandel

Eurojust, som en EU-aktör, har åtagit sig att fullfölja sin roll som ett centrum för rättslig expertis och att föra ett nära samarbete med alla involverade partner

Förord

Det är med stort nöje som jag för er presenterar Eurojusts trettonde årsrapport. Rapporten ger en översikt av Eurojusts utveckling och huvudverksamhet såväl som dess bidrag och stöd för att förbättra rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna under 2014. Eurojusts operativa arbete växer varje år, och detta år var inget undantag.

Antalet ärenden där medlemsstater begärde hjälp från Eurojust ökade med 14,5% till 1804 ärenden. Eurojusts unika verktyg, samordningsmötet, förde 1882 externa praktiker till Eurojust – däribland åklagare, domare och polistjänstemän - för att effektivisera verksamheten, underlätta samordning och samarbete i strategiska och operativa åtgärder samt lösa rättsliga och praktiska svårigheter som uppstår till följd av de 30 olika rättssystemen inom Europeiska unionen. Vidare har samordningscentraler tillhandahållit effektivt realtidsstöd.

Gemensamma utredningsgrupper (JIT), tillsammans med samordningsmöten och samordningscentraler, biträder medlemsstater vid insamling och kommunikation av viktig ärenderelaterad information. Dessa verktyg erbjuder ett snabbt och resultatinkriktat samarbete.

Eurojust fortsätter att stödja inrättandet och driften av JIT, med en ökning på över 20 procent av antalet JIT som stöds av Eurojust. Även antalet JIT som finansieras av Eurojust ökade avsevärt, vilket visar att detta verktyg används mer och mer av medlemsstaterna.

I denna årsrapport ligger fokus på den europeiska arresteringsordern (EAW), såväl som på utmaningar och bästa praxis när det kommer till narkotikahandels- och databrottsärenden. Eurojust anordnade tre seminarier på ämnen narkotikahandel, databrott och EAW. Seminariet om

narkotikahandel tillägnades kontrollerade leveranser, nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer, seminariet om databrott tillägnades bevisnings tillåtlighet och seminariet om EAW tillägnades problem och bästa praxis vid genomförandet av EAW. Dessa områden ger upphov till betydande utmaningar och svårigheter för praktiker och vi behöver ett nära samarbete för att hitta effektiva lösningar.

Vi riktar dessutom fokus på ett databrottsärende, *BlackShades*, en av flera framgångshistorier under 2014. Dessa framgångar är ett resultat av den större grad av erkännande och användande som Eurojust erfar, vilket framgår av ökningen av ärenden.

Fortsatta framsteg görs i stödandet och stärkandet av samordning och samarbete mellan medlemsstaternas nationella utrednings- och åklagarmyndigheter vad gäller hanteringen av grov gränsöverskridande brottslighet och även vad gäller stärkandet av samarbete med tredjeländer. År 2014 undertecknade Eurojust ett samarbetsavtal med Moldavien, stärkte sin relation med RIF-myndigheter och undertecknade två samförståndsavtal med FRA och ECNN.

Den sjätte omgången av ömsesidiga utvärderingar slutfördes och Eurojust antog en åtgärdsplan för att efterkomma rekommendationerna. Under 2014 påbörjades också arbetet med den externa utvärderingen. Dessa utvärderingar kommer att bidra till effektivitet och ändamålsenlighet i Eurojusts funktionssätt.

Eurojust välkomnade sex nya nationella medlemmar och ser fram emot ankomsten av den nya sambandsåklagaren från Schweiz under 2015.

För att effektivt förebygga och bekämpa grov gränsöverskridande brottslighet och terrorism, är en multidisciplinär arbetsmetod avgörande, baserad på ett förstärkt informationsutbyte mellan olika aktörer och utökad användning av tillgängliga verktyg. Eurojust, i mån av att vara en EU-aktör, förbinder sig till att spela sin roll som ett centrum för rättslig och juridisk expertis och att föra ett nära samarbete med alla involverade partner.

Jag hoppas att du kommer att ha glädje av att läsa denna rapport.

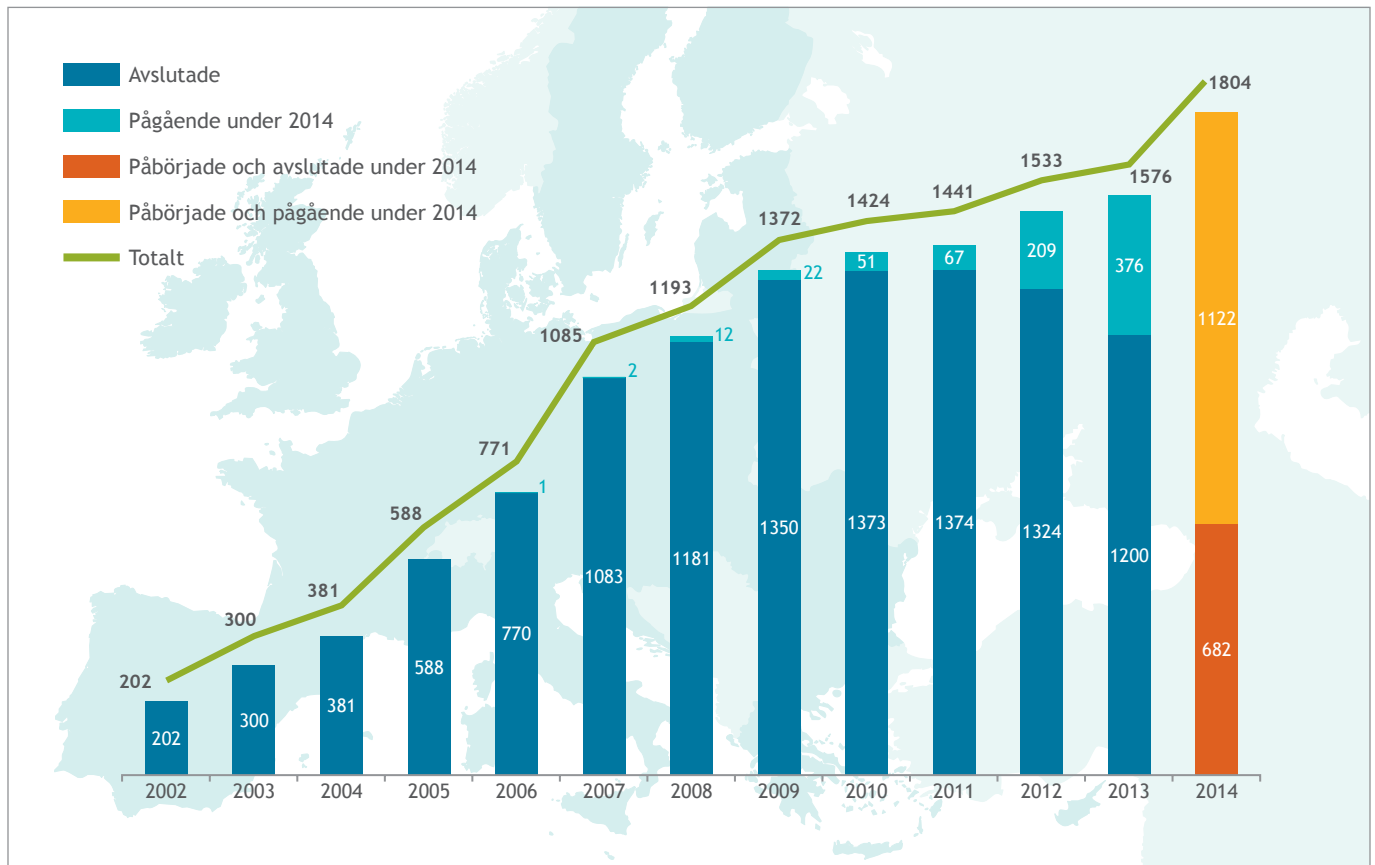

Michèle CONINSX
Eurojusts ordförande

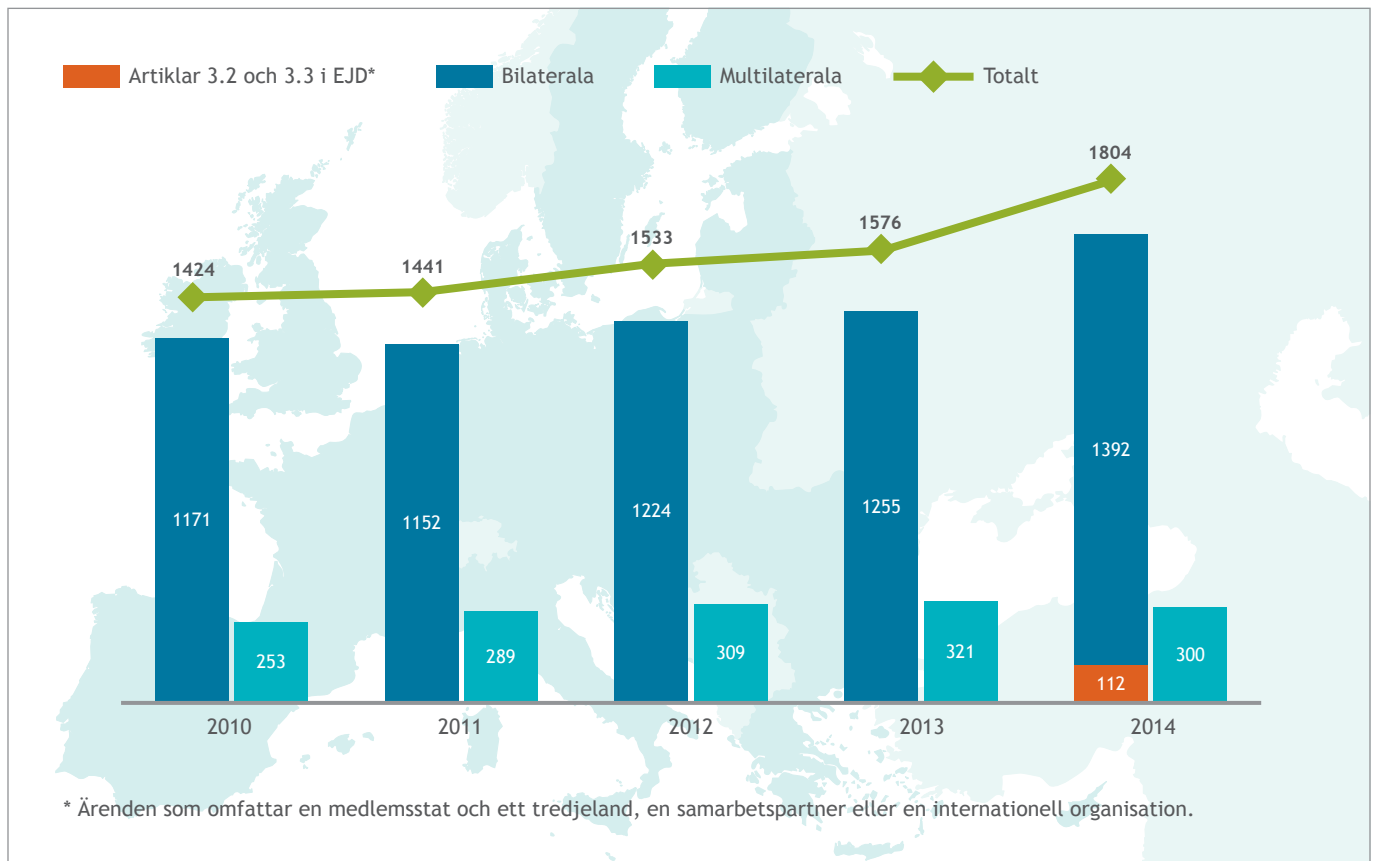
Sammanfattning

- ▶ **Antalet ärenden** där medlemsstaterna begärde stöd från Eurojust för att bekämpa grov gränsöverskridande brottslighet ökade med 14,5 procent, från 1576 ärenden 2013 till 1804 ärenden 2012.
- ▶ För att stödja samordning och samarbete mellan de nationella myndigheterna användes **samordningsmöten (197), samordningscentraler (10) och gemensamma utredningsgrupper**.
- ▶ Deltagandet av Europol (98) och Olaf (3) i Eurojusts samordningsmöten ökade. Antalet JIT som stöddes av Eurojust var 122, varav 45, inrättade under 2014, var nya. Därutöver gav Eurojust finansiellt stöd till 67 JIT.
- ▶ En ökning av **Eurojusts operativa arbete** kan noteras för följande brottstyper: narkotikahandel, bedrägeri, databrott, PIF-brott, illegal invandring, korruption och penningtvätt.
- ▶ Vid 266 tillfällen begärdes hjälp från Eurojust för verkställandet av **europiska arresteringsorder**. Vidare inriktade Eurojust sin verksamhet på EAW och rapporterade om sitt operativa arbete och sina erfarenheter samt organiserade ett strategiskt seminarium på ämnet.
- ▶ **Säkra nätverksanslutningar** upprättades med sex medlemsstater – vilket gör att det totala antalet uppgår till 11 anslutningar - för att underlätta det säkra utbytet av information.
- ▶ Eurojust tog del i utvecklingen av policycykeln för 2014-2017 och 2015 års **operativa åtgärdsplaner**. Eurojust stationerade även en kollegiemedlem vid EC3 i juli månad.
- ▶ Eurojust anordnade två strategiska seminarier i kombination med det Rådgivande forumets möten under det grekiska ordförandeskapet och det italienska ordförandeskapet:
  - *Europeiska arresteringsordern: vilken väg framåt?* och det Rådgivande forumets sjunde möte den 10 och 11 juni
  - *och Mot ett ökat samarbete rörande frysning och förverkande av utbyte av brott: en praktikers arbetssätt* och det Rådgivande forumets åttonde möte den 11 och 12 december.
- ▶ Eurojust anordnade även **tre strategiska möten och ett taktiskt möte**:
  - *Årligt strategiskt möte om terrorism den 4 juni och det taktiska mötet om terrorism den 5 juni.*
  - *Strategiskt möte om narkotikahandel den 28-30 september.*
  - *Strategiskt möte, databrott - Att bemöta tjugohundratalets utmaningar* den 19 och 20 november
- ▶ Eurojust höll ett möte för Eurojusts kontaktpunkter och sambandsåklagare den 16 och 17 oktober och det andra mötet för nationella korrespondenter för Eurojust den 27 november.
- ▶ Eurojust publicerade, bland annat CBRNE-handboken, TCM och rapporten om det strategiska projektet om miljöbrott.
- ▶ Eurojust behandlar i denna årsrapport även de utmaningar och bästa praxis som identifierats avseende kontrollerade leveranser, nya psykoaktiva ämnen, och (pre)prekursorer såväl som insamling och tillåtlighet av bevisning inom databrottsärenden.
- ▶ Eurojust undertecknade ett **samarbetsavtal** med Moldavien den 10 juli och **samförståndsavtal** med ECNN den 15 juli och FRA den 3 november.
- ▶ **Eurojusts budget** för 2014 var 33,6 miljoner euro. Budgetgenomförandet var 99,8 procent.
- ▶ Den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar slutfördes och slutrapporten antogs av rådet i december.
- ▶ Det externa utvärderingsprojektet, i enlighet med artikel 41 i Eurojustbeslutet, lanserades under 2014.
- ▶ Eurojust publicerade sin nya fleråriga strategi för 2016-2018.
- ▶ Kollegiet bidrog under april månad skriftligen till utkastet till Eurojusts förordning. Kollegiet antog den partiella allmänna riktlinjen om detta utkast under december.

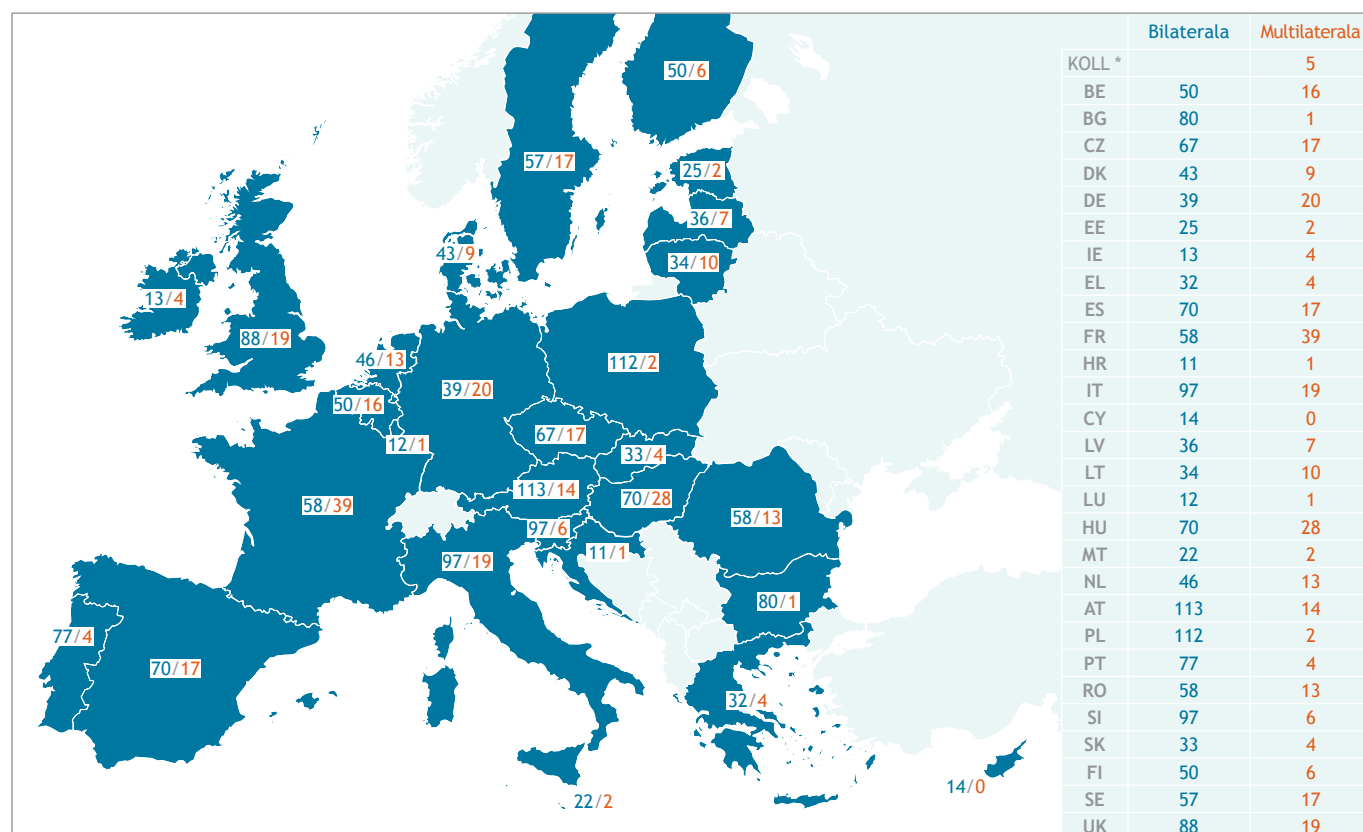
Ärenden 2002 - 2014

Bilateral/multilateral ärenden 2010 - 2014

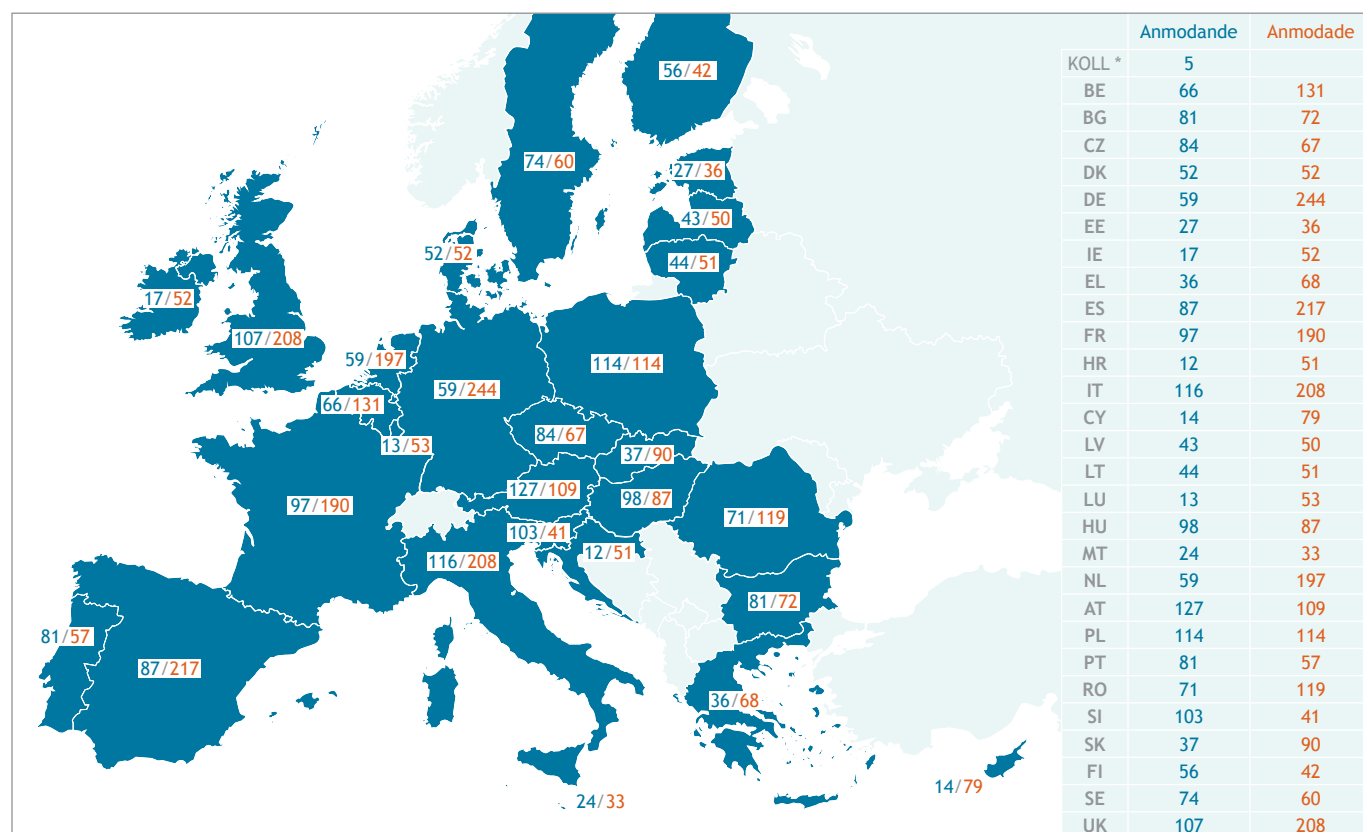

Bilateral/multilateral ärenden per medlemsstat

*Ärenden som registrerats av kollegiet är inte inkluderade på kartan, endast i tabellen.

Anmodande/anmodade medlemsstater

*Ärenden som registrerats av kollegiet är inte inkluderade på kartan, endast i tabellen.

Eurojust College of National Members 2014

Michèle Coninx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenborg, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Francesco Lo Voi, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Ingrid Maschl-Clausen, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Eurojust, en översikt / Eurojusts arbetsmetoder

1.1 Eurojust, en översikt

Vad? Eurojust är Europeiska unionens enhet för rättsligt samarbete. Som ett av Europeiska unionens organ, inrättat år 2002, är Eurojusts mål att stimulera och förbättra samordningen av utredningar och lagföringar och samarbetet mellan kompetenta myndigheter i medlemsstaterna avseende grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet när denna är organiserad. På en medlemsstats begäran, kan Eurojust bistå vid utredning och lagföring som rör en viss medlemsstat och en icke-medlemsstat om ett samarbetsavtal mellan Eurojust och icke-medlemsstaten har ingåtts eller om det finns ett väsentligt intresse i att erbjuda sådan hjälp. På en medlemsstats eller kommissionens begäran, kan Eurojust även bistå vid utredning och lagföring avseende endast den medlemsstaten och gemenskapen.

Vem? Eurojusts kollegium (kollegiet) utgörs av 28 nationella medlemmar, åklagare, domare eller polistjänstemän med motsvarande behörighet, avdelade av varje medlemsstat. Nationella medlemmar är stationerade vid Eurojust i Haag.

De flesta nationella medlemmar är assisterade av en biträdande nationell medlem och/eller en assistent. Eurojust bistås av en administration och administrerar sekretariatet för det Europeiska rättsliga nätverket (EJN), nätverket av experter på gemensamma utredningsgrupper (JIT-nätverket) och det europeiska nätverket av kontaktpunkter med avseende på personer som har gjort sig skyldiga till folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser (Nätverket mot folkmord). Därutöver finns för tillfället även sambandsåklagare från Norge och USA stationerade vid Eurojust. Det totala antalet personer som arbetar vid Eurojust, inklusive medlemmar av kollegiet, är cirka 350.

Hur? Eurojusts nyckelroller och befogenheter innefattar att besvara anmodanden från de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaterna. I gengäld kan Eurojust begära att medlemsstater åtar sig utredning och lagföring av specifika gärningar. Nationella medlemmar genomför Eurojusts mandat att samordna de nationella myndigheternas arbete i varje led av brottsutredning och lagföring.

Samordningsmöten Samordningsmöten är ett unikt och effektivt verktyg inom rättsligt samarbete. De sammanför rättsliga- och brottsbekämpande myndigheter från medlemsstater och tredjeländer och möjliggör välinformerade och riktade insatser mot gränsöverskridande brottslighet. Under samordningsmötena kan rättsliga och praktiska svårigheter som följer av skillnader mellan de 30 rättssystemen i EU lösas.

Samordningscentraler Samordningscentraler spelar en högst relevant roll vid operationer genom att främja realtidsstöd under gemensamma aktionsdagar, samordning och omedelbar uppföljning av beslag, gripanden, husrannsakingar, beslut om frysning samt vittnesförhör.

Gemensamma utredningsgrupper Eurojust finansierar och tillhandahåller expertis för inrättandet av JIT och för dess operativa behov. En JIT är en grupp bestående av åklagare, domare och brottsbekämpande myndigheter. JIT inrättas för en fastställd tidsperiod och för ett specifikt syfte genom ett skriftligt avtal mellan de involverade staterna och möjliggör ett långt mer effektivt genomförande av brottsutredningar i en eller flera av de involverade staterna.

Externa relationer Eurojusts arbete är grundat på robusta relationer med ett antal partner. På grundval av överenskommelser har Eurojust särskilt nära samarbeten med nationella myndigheter och EU:s institutioner och partner: Europeiska kommissionen; Europeiska rättsliga nätverket (EJN); Europol, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf); Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska Unionens yttre gränser (Frontex); Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN); Europeiska polisakademin (Cepol); Europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN); Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) samt internationella organ: Interpol, Ibero-amerikanska nätverket för internationellt rättsligt samarbete (IberRed) och FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC). Vidare har Eurojust ingått samarbetsavtal med Liechtenstein, Schweiz, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, USA, Norge, Island och Moldavien.

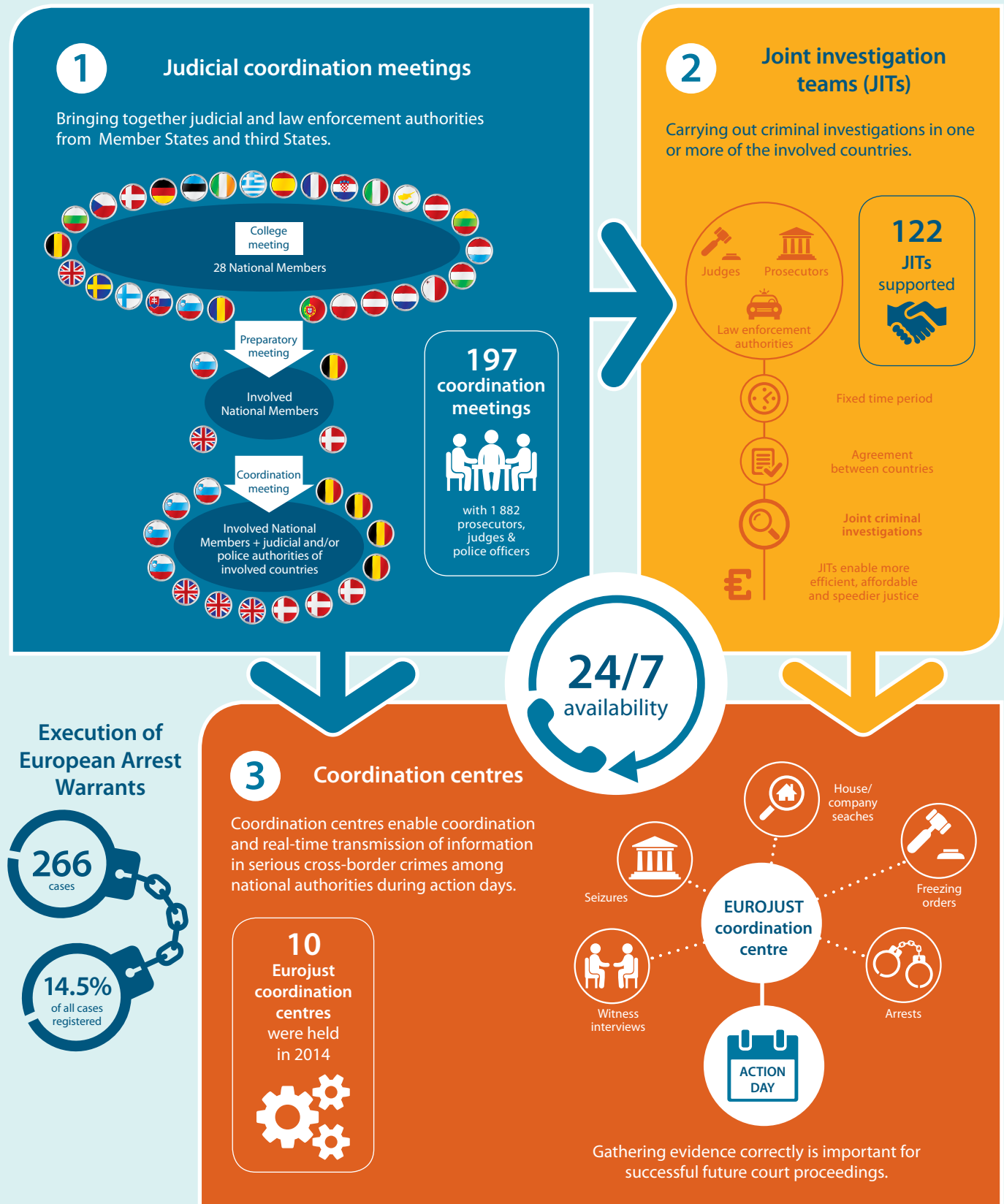
1.2 Eurojusts arbetsmetoder

1.2.1 Samordningsmöten

Eurojusts samordningsmöten är ett unikt verktyg inom internationellt straffrättsligt samarbete. Genom att tillhandahålla rättslig och praktisk expertis, tillsammans med materiellt stöd (t.ex. sammanträdesrum, högkvalitativ tolkning, reseersättning för upp till två deltagare per stat, bostad), sammanför Eurojust rättsliga och utredande myndigheter från medlemsstaterna, och även från tredjeländer, och tar ett steg bortom den en gång revolutionära principen om direkt kommunikation mellan rättsliga myndigheter och främjandet av ömsesidigt förtroende.

Eurojust at work

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime.

I en informell, men även professionell arbetsmiljö, kan utredare, åklagare och domare direkt utbyta information om sammankopplade utredningar och även, utan språkliga hinder, på plats diskutera och komma överens om strategier för att bättre samordna utredningar (t.ex. genom att planera en gemensam aktionsdag, möjligtvis med stöd från en samordningscentral, genom att inrätta en JIT, genom att identifiera behörighetskonflikter och komma

överens om hur dessa konflikter ska kunna förhindras eller lösas genom eventuell överföring av förfaranden eller helt enkelt genom att utforska olika sätt att förhindra eller undanröja problem vid genomförandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp eller instrument för ömsesidigt erkännande). Förutom operativa frågor, hanteras också rättsliga utmaningar effektivt (t.ex. rättsligt bruk av information som utbyts av polis, banksekretessbestämmelser och rättslig rådgivning vid förhör).

Fallstudie

Ett organiserat brottssyndikat misstänktes för skimming (stöld av betalkortsdata vid försäljningsställe (POS) och från uttagsautomater i olika europeiska stater) och bedrägliga uttag av pengar med hjälp av blanka kort (tillverkade i, bland annat Kambodja, Panama, Ecuador och Colombia). Det rumänska kontoret vid Eurojust anordnade ett samordningsmöte för att fastställa huruvida det organiserade brottssyndikatet var aktivt i Frankrike, Tyskland, Sverige, Danmark, Norge och Spanien och huruvida det fanns pågående utredningar i dessa stater. På grund av det faktum att två rumänska ärenden var sammankopplade var utredningen under en viss tidspress; för ett lyckat åtal var det viktigt med ett nära samarbete och samordning med de andra staterna.

Under samordningsmötena utbyttes information gällande ärenden i medlemsstaterna och ytterligare åtgärder diskuterades för att möjliggöra genomförandet av de framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som skickats av Rumänien. Gällande framställningar till Storbritannien om ömsesidig rättslig hjälp för att lokalisera de misstänkta och genomföra telefonavlyssning, klargjorde de brittiska myndigheterna att en ytterligare framställning behövdes. Tyska myndigheter förklarade att en åklagare var tvungen att inleda ett ärende i Tyskland för att säkerställa att den information som utbyts på brottsbekämpningsnivå skulle kunna användas inom Rumänska domstolsförfaranden. Denna information var av värde för det rumänska förfarandet.

Under samordningsmötet framhöll Eurojust det organiserade brottssyndikatets förflyttningar runt Europa och de stater som nyligen drabbats av gruppen, vilket underströk behovet för vidare utredning.

Fallet var pågående under 2014.

På så sätt biträds de nationella myndigheterna av högt kvalificerade praktiker; de flesta av dem själva åklagare och domare, som kan erbjuda den expertis som samlats in under arbetet vid Eurojust och stödja sina nationella myndigheter med en övergripande analys av olika utredningar, vilket målar upp helhetsbilden i vilken varje del av pusslet passar in och uppvisar en tidigare ovanad och förbisedd dimension i deras arbete.

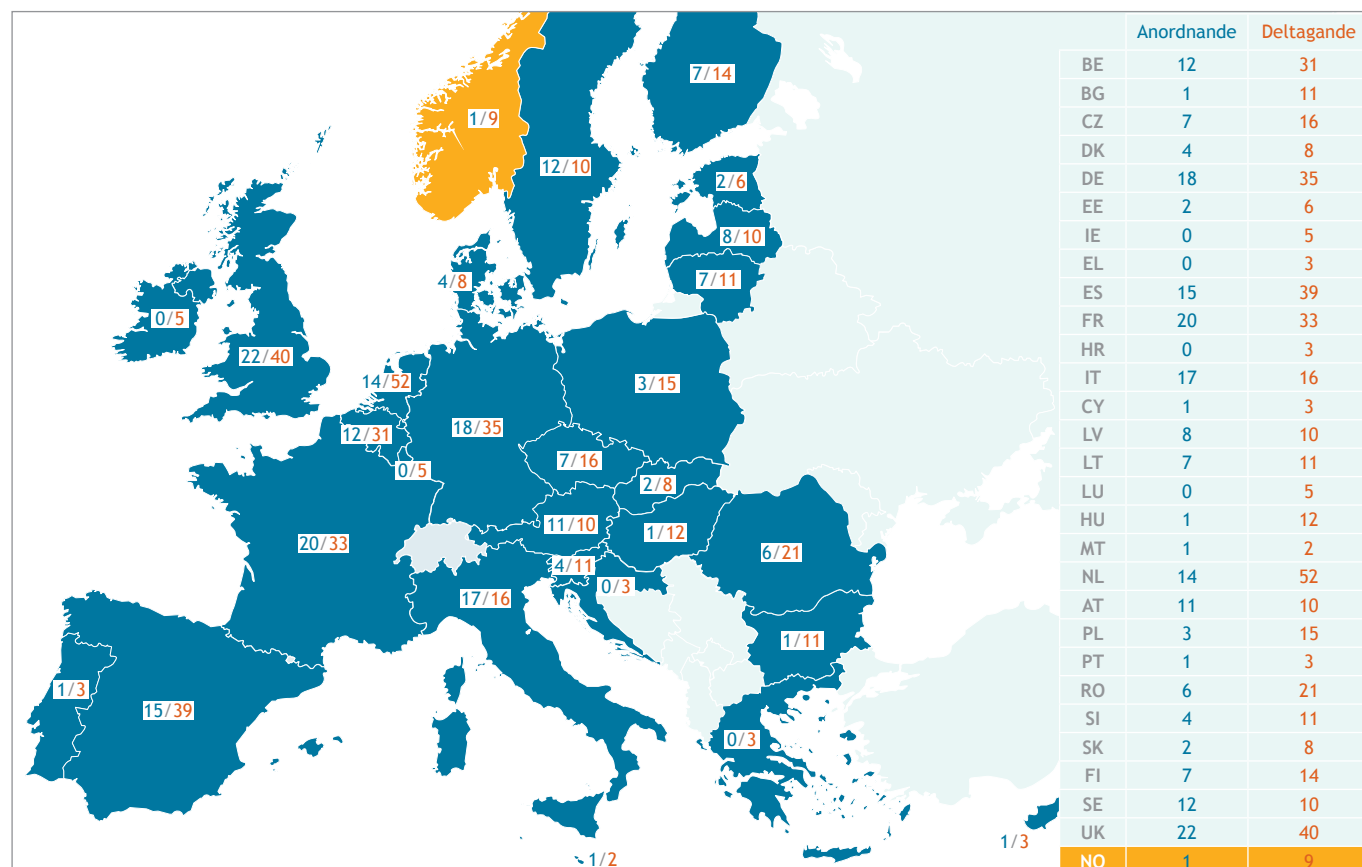
Eurojust, medveten om detta verktygs unika karaktär och effektivitet, har fortgående arbetat med att främja och förbättra det. År 2014 var antalet samordningsmöten som hölls vid Eurojust fortsatt stabilt efter den markanta ökningen år 2011. Storbritannien, Frankrike och Tyskland var de oftast anmodande medlemsstaterna, medan Nederländerna, Storbritannien och Spanien var de medlemsstater som oftast ombads att medverka. Av de 41 samordningsmötena som involverade tredjeländer, rörde de flesta USA, Schweiz och Norge. Europol deltog i 98 sådana möten, Olaf i tre och Interpol i ett.

Det faktum att ett något mindre antal samordningsmöten hölls medan fler ärenden registrerades hos Eurojust avspeglar Eurojusts fortsatta ansträngningar att främja och förbättra detta verktyg genom att välja ut de ärenden för vilka samordningsmöten är lämpade. Det bästa beslutet om hur ett ärende ska hanteras är ibland att inte anordna ett samordningsmöte då Eurojusts mål kan uppnås genom mindre kostsamma alternativ.

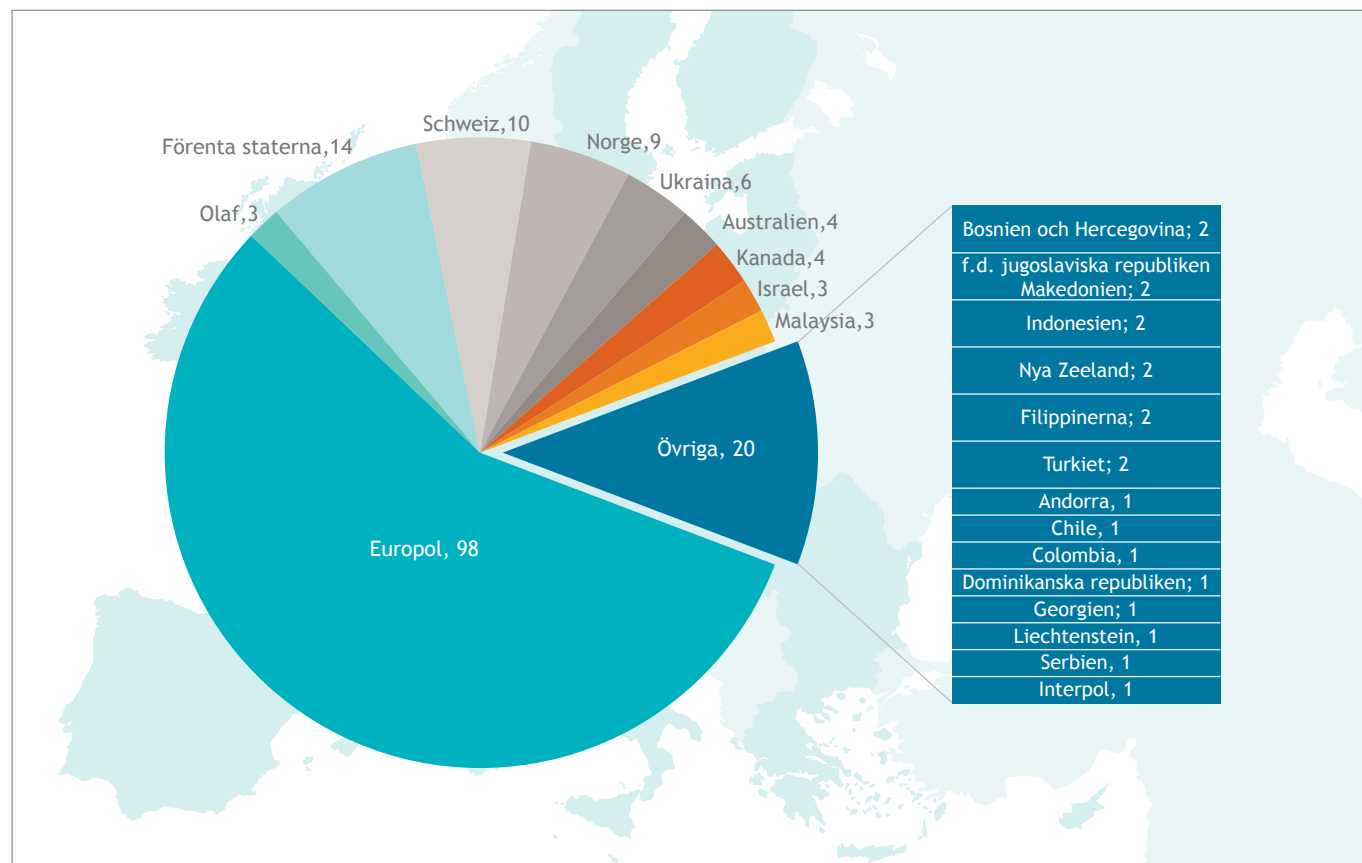
Samtidigt används det, när ett samordningsmöte är nödvändigt, ofta organisatoriska verktyg och kostnadsverktyg såsom: (a) möten under delad ledning där två nationella kontor håller ett gemensamt möte och tar itu med två sammankopplade ärenden; (b) möten som hålls av ett enda nationellt kontor för att samtidigt handlägga ett flertal relaterade ärenden och (c) videokonferenser, vilka under 2014 möjliggjorde för deltagare att delta vid nio samordningsmöten.

Kollegiet antog den 8 april *Riktlinjer för sekretess och utlämnande inom ramen av Eurojusts samordningsmöten* för att hjälpa till med frågan om hur känsliga rättsliga frågor som uppstår under samordningsmöten bäst hanteras.

Tredjeländer, samarbetspartner och internationella organisationer som deltagit i samordningsmöten

Fallstudie

Belgiska myndigheter utredde ett organiserat brottssyndikat som var verksamt i Belgien, Bulgarien, Nederländerna och Rumänien. Gruppen påstås ha begått storskaligt bedrägeri, inklusive överträdelser av sociallagstiftningar. Sedan 2007 hade cirka 100 rumänska arbetare anställts illegalt inom den belgiska byggsektorn av nederländska och rumänska medborgare, med involvering av en karusell av belgiska och bulgariska företag. Ett flertal belgiska byggföretag misstänktes ha använt sig av dessa rumänska arbetare i strid med förbudet mot tillfällig anställning. De rumänska arbetarna var skenbart utsända av nederländska företag via bulgariska företag eller felaktigt registrerade som egenföretagare hos belgiska bolag.

På Belgiens begäran stod Eurojust värd för två samordningsmöten. Under det första mötet i maj 2013 gick de belgiska myndigheterna in närmare på den pågående belgiska utredningen. Även om ett flertal stater var inblandade i ärendet, klarade mötet att utredningar endast var pågående i Belgien och därmed att åtal sannolikt inte skulle väckas i de andra staterna. Vidare var genomförandet av en belgisk framställning till Nederländerna om ömsesidig rättslig hjälp föremål för modifiering. De nederländska myndigheterna klargjorde att ytterligare information behövdes. De bulgariska myndigheterna förklarade att en begäran om information avseende bulgariska bankkonton, på grund av i Bulgarien gällande sekretessregler, krävde Högsta domstolens samtycke innan verkställande.

Under det andra mötet i februari 2014 gjordes en bedömning av praktiska och rättsliga utmaningar när det gäller utförandet av samtidiga förhör och husrannsakingar under en dag i alla involverade medlemsstater. Ett möjligt rättsligt problem gällde förhören i Nederländerna som planerades att genomföras i närvaro av en belgisk utredande tjänsteman. Mot bakgrund av detta uppstod farhågor om åtgärdens förenlighet med dels rättspraxis fastslagen av den Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i målet *Salduz* mot Turkiet och dels i den belgiska lagstiftningen på området.

Enligt denna lagstiftning har en misstänkt rätt till rättslig rådgivning vid det första (polis)förhöret. Med insikt om konsekvenserna av denna lagstiftning rörande användningen av vittnesmål som bevis, enades deltagarna om att en begäran om närvaro av en advokat under förhör skulle lämnas in *ex officio* av den Belgiska utredande domaren. Efter att ha bedömt det möjliga resultatet av samtidiga aktioner beslutade deltagarna även att organisera en gemensam aktionsdag i april 2014 och att inrätta en samordningscentral vid Eurojust.

Målet med den gemensamma operationen var att hindra att bevis förstördes och att hejda ytterligare förluster för de belgiska och nederländska myndigheterna. Resultatet av de samtidiga aktionerna var 19 husrannsakingar, 30 genomsökningar på byggarbetsplatser och förhör med 42 personer.

1.2.2 Samordningscentraler

Samordningscentraler erbjuder unika möjligheter för utbyte av information i realtid och centraliserad samordning av det samtidiga utförandet av, bland annat arresteringsorder, husrannsakingar och beslag i olika stater. Samordningscentraler påskyndar överföring i god tid av ytterligare information som behövs för att genomföra sådana åtgärder och nyligen utfärdade framställningar om ömsesidig rättslig hjälp.

Tio samordningscentraler inrättades vid Eurojust till stöd för gemensamma aktionsdagar. Dessa anordnades av Bel-

gien (1), Frankrike (1), Finland (1), Tjeckien (1), Spanien (2), Italien (2) och Nederländerna (2), med medverkan av andra medlemsstater; däribland Belgien (4) och Storbritannien (4). Europol (9) och USA (2) medverkade också vid flera av dessa gemensamma aktionsdagar.

Bland de brottstyper som man inriktade sig på ingår svindleri och bedrägeri, databrott, illegal invandring och narkotikahandel.

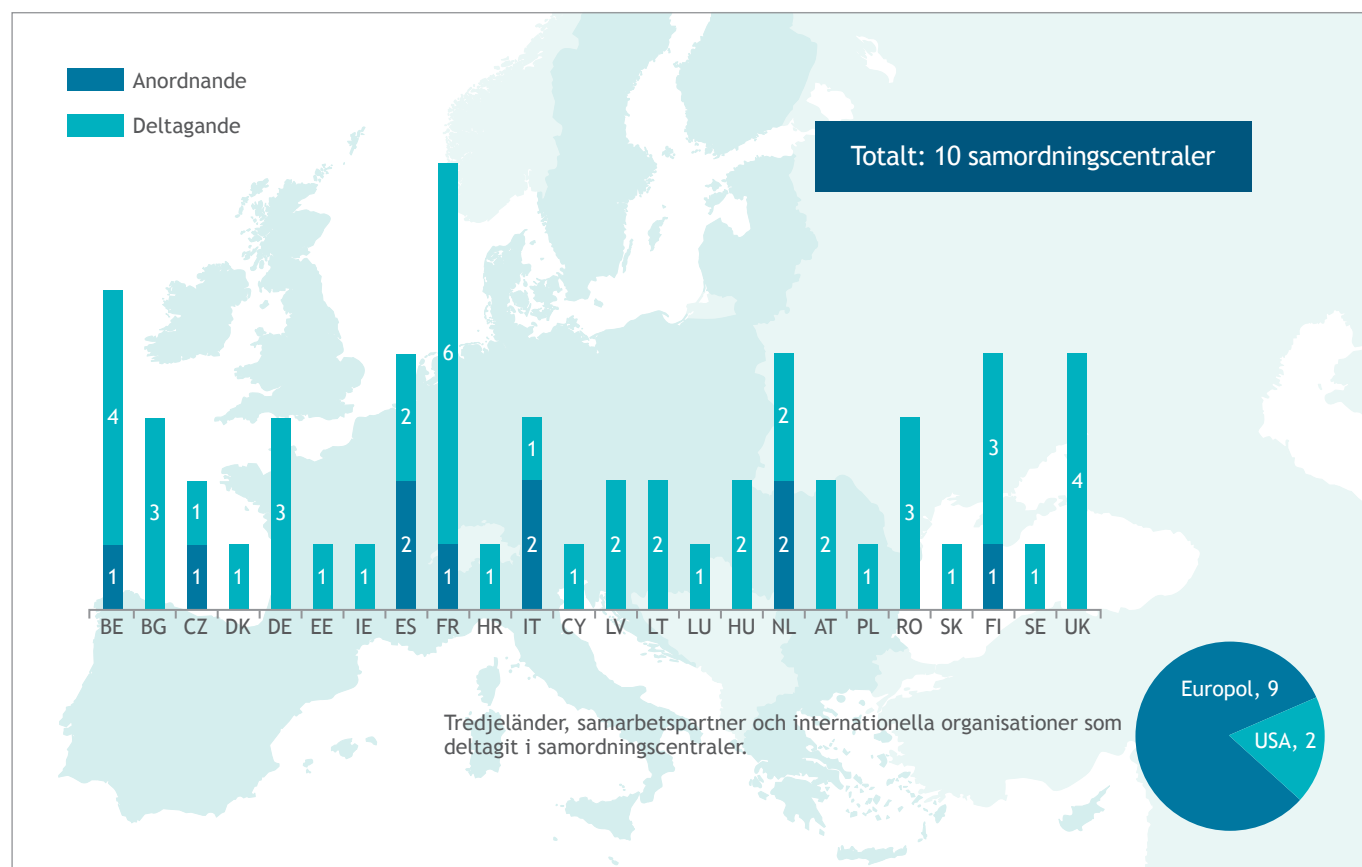
De 10 samordningscentralerna som inrättades under 2014, jämfört med 7 under 2013, visar på den ökande populariteten för detta operativa verktyg hos nationella

myndigheter och nationella kontor vid Eurojust i kampen mot gränsöverskridande brottslighet i Europa. Dessa gemensamma operationer, som involverar de nationella åklagarmyndigheterna, är en ytterligare bekräftelse på Eurojusts mervärde.

Förutom deras inneboende operativa mervärde kan samordningscentraler också spela en viktig roll i utveckling-

en av ärendets rättsliga dimension, i synnerhet genom att underlätta förutseendet och den snabba lösningen av komplicerade rättsliga frågor som uppstår före och under gemensamma aktionsdagar, såsom de som följer av de olika nationella rättsliga ramarna för beslag och förverkande av tillgångar eller de processuella krav som fastställts på nationell nivå för verkställighet av europeiska arresteringsorder.

Samordningscentraler

Fallstudie

Ett nätverk av flera organiserade brottssyndikat visade sig driva ett sofistikerat karusellbedrägerisystem med alkohol drycker i olika medlemsstater. Alkohol drycker handlades runt Europa genom spegel- eller skenförflyttningar som sanktionerats av förfalskade elektroniska följedokument (e-AD) för att dölja deras sanna slutdestination, i de flesta fall Storbritannien, där dryckerna fördes ut på marknaden. Summan av de punktskatter som olagligt kringgåts beräknas vara tiotals miljoner euro.

Det italienska ärendet (operation cocktail) registrerades i april 2013, och involverade Belgien, Frankrike, Tyskland, Nederländerna, Rumänien, Spanien och Storbritannien.

Ärendet utvecklades i två etapper. Under den första etappen år 2013 samlade och analyserade Eurojust operativ information från nationella myndigheter (t.ex. tull- och brottsbekämpningsmyndigheter) för att upptäcka de organiserade brottsyndikatens arbetsmetoder och kriminella mönster och för att presentera möjliga alternativ för den rättsliga reaktionen. Eurojust samordnade dessutom utfärdandet och verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och organiserade två samordningsmöten.

Under hela den andra etappen år 2014 samordnade Eurojust de rättsliga aktionerna som skedde på nationell nivå mot de organiserade brottsyndikaten genom att anordna två samordningscentraler som understödde två skilda gemensamma aktionsdagar med sex månaders mellanrum.

Den första samordningscentralen i maj 2014 följde på en rad gripanden, husrannsakingar och beslag som gjorts i Frankrike och Tyskland och fokuserade på mål i de belgiska utredningarna. Detta resulterade i fem gripanden, däribland ledarna för det belgiska organiserade brottsyndikatet. Bland de övriga resultaten finner vi frysning av tre bankkonton i Lettland, 23 husrannsakingar samt beslag av kontanter, datorer, bärbara datorer, mobiltelefoner, fordon och andra föremål med högt värde.

Den andra samordningscentralen i november 2014 fokuserade på mål i italienska straffrättsliga förfaranden och resulterade i gripandet av 20 medlemmar av de organiserade brottsyndikaten, däribland ledarna. Gripandena gjordes på grundval av 14 nationella arresteringsorder verkställda i Italien samt sex europeiska arresteringsorder verkställda i Tyskland, Rumänien och Storbritannien. Vidare gjordes husrannsakingar i 30 lokaler och finansiella tillgångar och fastighetstillgångar (däribland ett flertal bankkonton), vapen, datorer, fordon, mobiltelefoner och dokument beslagtogs.

Mervärdet av denna samordningscentral blir uppenbart om man ser på omständigheterna kring verkställandet av en europeisk arresteringsorder som utfärdades mot ett av huvudmålen i detta ärende, en italiensk medborgare bosatt i Storbritannien. Alla förberedelser gjordes för hans gripande på brittiskt territorium under den gemensamma aktionsdagen. Men när operationen påbörjades fick samordningscentralen veta att han hade rest till Spanien kvällen före. Samordningscentralen informerade omgående det spanska kontoret vid Eurojust, som i sin tur omedelbart engagerade de relevanta spanska myndigheterna i ett försök att lokalisera målet. De spanska myndigheterna sökte efter honom aktivt, men han kunde inte påträffas. Tidigt nästa dag fick de brittiska myndigheterna veta att målet dykt upp på en passagerarlista för en flygning från Spanien till Storbritannien med planerad landning på Gatwicks flygplats. Denna information vidarebefordrades, via samordningscentralen, till de italienska och spanska myndigheterna. Cykeln var nu fullbordad och personen greps på Gatwicks flygplats efter sin ankomst från Spanien.

Utmaningarna för detta ärende var komplexiteten av bedrägerisystemet som tillämpats av de organiserade brottsyndikaten, deras förmåga att förflytta stora mängder alkohol drycker mellan medlemsstater nästan helt utan att upptäckas av de utredande brottsbekämpande myndigheterna samt de olika inblandade rättssystemen. Genom samordningscentralerna stödde Eurojust det gemensamma verkställandet av aktioner såsom gripanden och beslag, medan man också respekterade varje medlemsstats egna processuella tidsplan och krav. Vid båda samordningscentraler utplacerade Europol ett mobilt kontor för ytterligare på plats-stöd till operationen.

1.2.3 Informationsutbyte och Eurojusts ärendehanteringssystem (CMS)

Utveckling och antagande av policyer som rör Eurojusts ärendehanteringssystem

Eurojusts ärendehanteringssystem är en skräddarsydd databas för lagring och bearbetning av ärenderelaterad data. Systemet underlättar Eurojusts samordningsarbete, möjliggör åtkomst och korshänvisning av data för involverade parter och underlättar kontroll av lagenlighet i behandlingen av personuppgifter. År 2014 utvecklades två uppgraderade versioner av ärendehanteringssystemet för att öka dess ope-

rativa kapacitet och användbarhet. Under första halvan av 2014 släpptes version 3.5 av ärendehanteringssystemet för att tillhandahålla ett bredare utbud av funktioner för datainmatning och bearbetning och för att förbättra efterlevnaden av regler för skydd av personuppgifter. Under andra halvan av 2014 utvecklades och testades en andra uppgradering, version 4.0. Denna version, som väntas släppas i början av 2015, erbjuder möjligheter för flexibel tillgång till ärendehanteringssystemet för olika användargrupper och skapar även förutsättningar för tillgång till ärendehanteringssystemet för användare av Eurojusts nationella samordningssystem. Version 4.0 uppdaterar den automatiska importen

av den "smarta" artikel 13-blanketten och förbättrar systemets responstid. Nästa version av ärendehanteringssystemet, version 4.1, som också kommer att implementeras under 2015, innehåller en viktig uppdatering för att tillåta registrering av beslut på grundval av artikel 19 i *Regler för behandling och skydd av personuppgifter vid Eurojust*.

Kollegiet beslutade under 2014 om nya riktlinjer avseende användning och underhåll av ärendehanteringssystemet. "Tillvägagångssätt för datainmatning", som antogs i juli, introducerade gemensamma standarder för datainmatning och enhetliga arbetsmetoder som skall tillämpas av de nationella kontoren. "Holistiskt tillvägagångssätt", som antogs i oktober, utökade ärendehanteringssystemets koncept till att inkludera komponenter som har lagts till systemet under olika skeden av dess utveckling och utgör grunden för den enhetliga underhålls- och förändringshanteringen av de flera systemkomponenterna.

Den "smarta" artikel 13-blanketten

Artikel 13 i Eurojustbeslutet kräver att de nationella myndigheterna tillhandahåller Eurojust med all nödvändig information som behövs för utförandet av Eurojusts operativa uppgifter. Den "smarta" artikel 13-blanketten är en elektronisk mall som utvecklats av Eurojust för att möjliggöra strukturerad överföring av sådan information från nationella myndigheter till Eurojust. Under

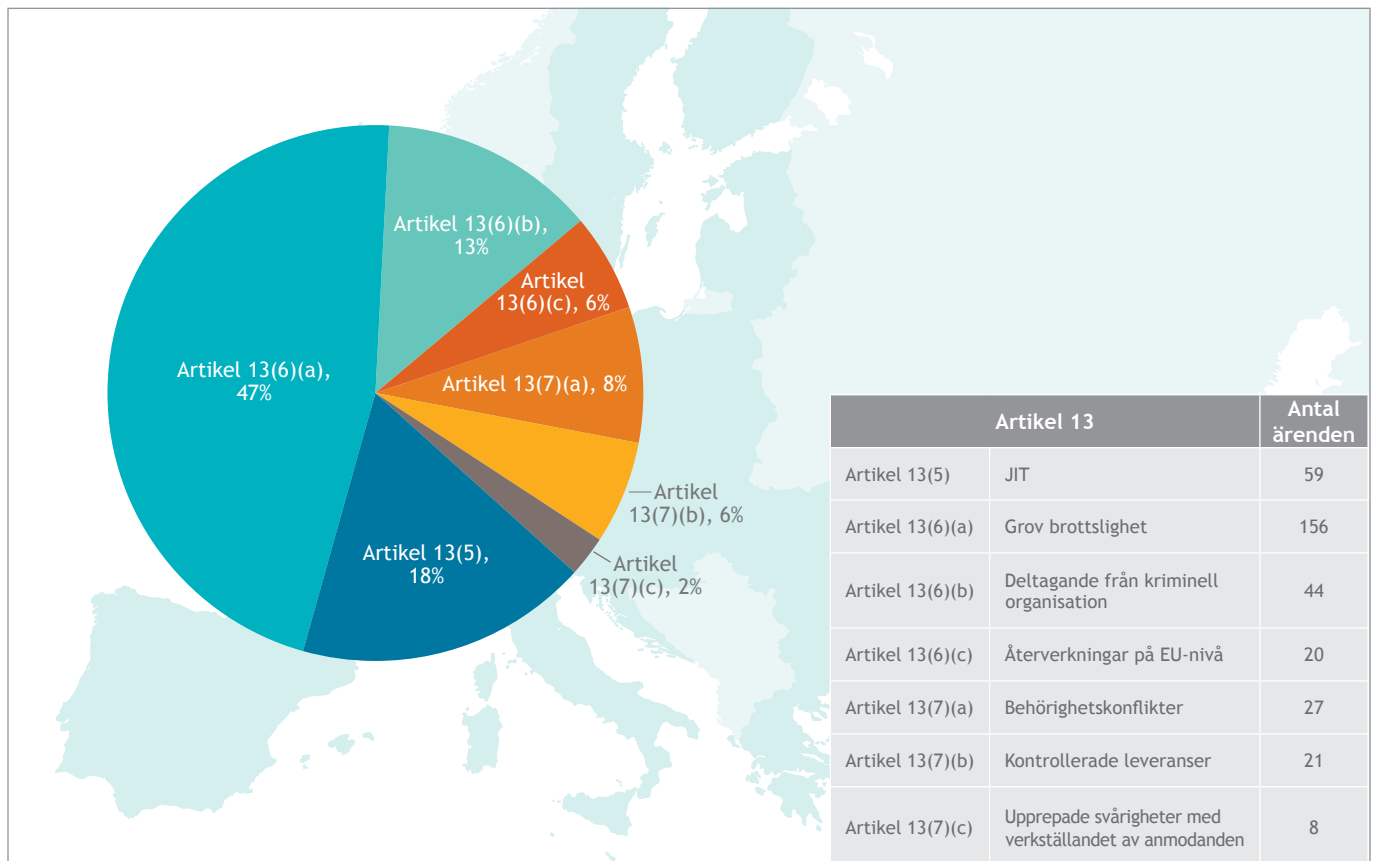
2014 granskade kollegiet den tillämpade processen och den samlade erfarenheten och diskuterade en möjlig väg framåt gällande Eurojusts genomförande av artikel 13 i Eurojustbeslutet.

Behovet av att göra artikel 13-formuläret mer användarvänligt för nationella myndigheter belystes under den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar och var ett av resultaten av det andra mötet för de nationella korrespondenterna för Eurojust i november 2014. Tre uppdaterade versioner av blanketten utfärdades under 2014. Uppdateringarna möjliggjorde för Kroatien att initiera och importera blanketten in i ärendehanteringssystemet och introducerade ett antal justeringar i blankettens text som ökade dess tydlighet. Eurojust inledde ett förfarande för att förenkla blanketten under slutet av år 2014.

Kopplingar mellan Eurojusts nationella samordningssystem (ENCS) och Eurojusts ärendehanteringssystem (CMS)

Under 2014 fortsatte arbetet med implementeringen av den säkra nätverksförbindelsen. Detta projekt fokuserar på upprättandet av säkra nätverksanslutningar mellan Eurojust och de 28 medlemsstaterna. Uppkopplingarna med Belgien, Ungern, Polen, Slovenien, Finland och Sverige togs i bruk, vilket gör att det totala antalet medlemsstater med en upprättad och operativ säker förbindelse uppgår till

Antal artikel 13-ärenden

11 (förbindelser med Bulgarien, Tjeckien, Lettland, Nederländerna och Rumänien var redan upprättade). De säkra förbindelserna möjliggör genomförandet av de krav som följer av artikel 12 (att tillhandahålla tillgång till Eurojusts ärendehanteringssystem till Eurojusts nationella samordningssystem i varje medlemsstat) och artikel 13 (utbyte av "smarta" PDF-mallar via e-post) i Eurojustbeslutet och förbättrar ett säkert utbyte av information mellan Eurojust och medlemsstater.

1.2.4 Eurojust och gemensamma utredningsgrupper (JIT)

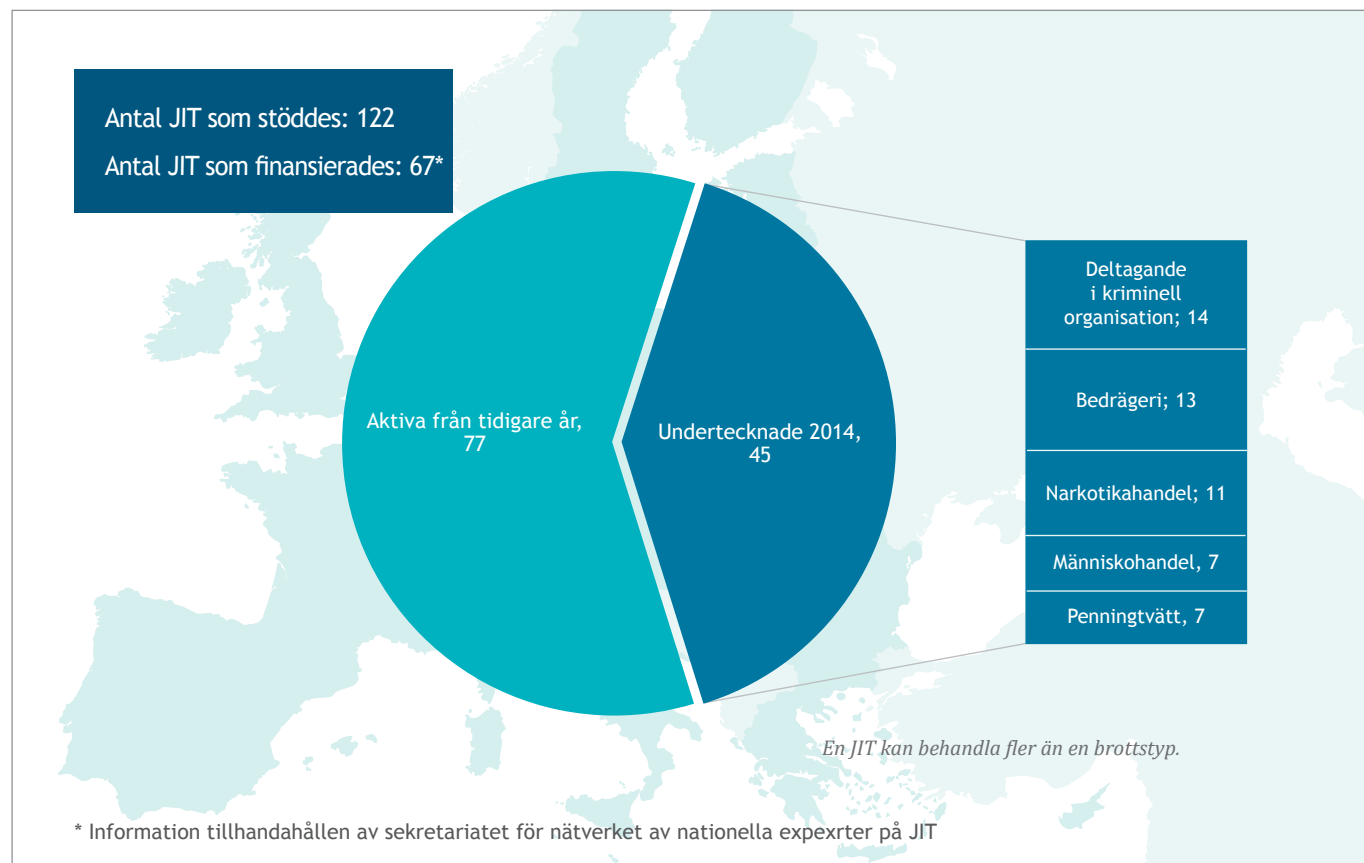
Gemensamma utredningsgrupper är ett effektivt operativt verktyg för brottsbekämpande och rättsliga myndigheter för att underlätta rättsligt samarbete vid gränsöverskridande utredningar. JIT-medlemmars möjlighet att dela information direkt utan behov av en formell rättslig begäran och att sinsemellan direkt begära utredningsåtgärder samt att begära medverkan av Eurojust har fortsatt visa sig vara av stort värde. Under 2014 tillhandahöll nationella medlemmar stöd till 122 gemensamma utredningsgrupper, varav 45 var nybildade under 2014. Nationella medlemmar deltog antingen i egenskap av behöriga nationella myndigheter eller på uppdrag av Eurojust i enlighet med artikel 9f i Eurojustbeslutet.

Fiches Suédoises

Fiches Suédoises ger en överblick över de nationella samordningssystemens struktur och funktion per medlemsstat. Detta verktyg uppdateras regelbundet av Eurojust för att stödja genomförandet av ENCS och utbytet av erfarenhet och bästa praxis. Sedan november innehåller *Fiches Suédoises* en sektion som tillhandahåller en samling av tillgängliga nationella riktlinjer rörande genomförandet av artikel 13 i Eurojustbeslutet och fördelningen av ärenden mellan Eurojust och EJNI.

I enlighet med artikel 13(5) i Eurojustbeslutet skall medlemsstater säkerställa att nationella medlemmar informeras om inrättandet av gemensamma utredningsgrupper och resultatet av sådana gruppers arbete. Eurojust mottog 59 meddelanden. Eurojusts stöd inkluderade: (1) utarbetande av JIT-avtal eller utvidgningar av befintliga avtal; (ii) rådgivning om EU och internationella rättsliga förutsättningar vid inrättandet av en gemensam utredningsgrupp; (iii) tillhandahållande av information om olika processuella system; (iv) identifiering av lämpliga ärenden för gemensamma utredningsgrupper; (v) an-

JIT som stöddes av Eurojust och de huvudsakliga brottstyperna

ordning av samordningsmöten till stöd för gemensamma utredningsgrupper och (vi) tillhandahållande av stöd vid samordnade aktioner.

Samordningsmöten som anordnats för att underlätta de gemensamma utredningsgruppernas arbete bidrog till att undanröja återkommande hinder såsom: i) skillnader i rättssystem när det gäller bestämmelser om insamling av bevisning; ii) bevisnings tillåtlighet; iii) utlämnande av information och iv) tidsgränser för lagring av data.

Gemensamma utredningsgrupper har även utvecklats till ett snabbt och flexibelt verktyg för samarbete med tredjeländer. Eurojust tillhandahöll stöd till sju gemensamma utredningsgrupper där tredjeländer medverkade, varav tre var nybildade år 2014. Eurojust hjälpte till med att lösa rättsliga och praktiska problem som är särskilt kopplade till medverkan av tredjeländer.

Mot bakgrund av behovet att reflektera över förutsättningarna för ett utökat samarbete med tredjeländer, stod Eurojust i juni 2014 värd för det 10:e årliga mötet för nätverket av nationella experter på JIT (JIT-nätverket), anordnat av JIT-nätverkets sekretariat. Mötet, med titeln [*JIT "bortom EU": Mot ökad användning av gemensamma utredningsgrupper med icke-EU-stater*](#), fokuserade, bland annat på de rättsliga och praktiska aspekterna av att inrätta och driva gemensamma utredningsgrupper med tredjeländer, på specifika frågor gällande utbytet av information och bevisning med tredjeländer och på JIT-nätver-

kets sekretariats bidrag till främjandet och utvecklingen av gemensamma utredningsgrupper med grannländer.

Experter var eniga om vikten av det stöd som Eurojust tillhandahåller när det övervägs att engagera tredjeländer i gemensamma utredningsgrupper genom att identifiera lämpliga ärenden, initiera och underlätta kontakt och tillhandahålla analyser som kan påverka beslutet att inrätta en gemensam utredningsgrupp. På grund av de betydande skillnaderna i rättssystemen, anses det av experter att EU:s modellavtal om gemensamma utredningsgrupper inte är helt lämpligt i relation till tredjeländer och kan behöva justeringar. Experterna rekommenderade att alla medlemsstater genomför det andra tilläggsprotokollet i 1959 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

Experterna betonade vidare vikten av säkert utbyte av information med tredjeländer inom ramen för gemensamma utredningsgrupper. I det avseendet möjliggör utlåningen av teknisk utrustning från Eurojust att en säker kommunikationskanal kan upprättas mellan JIT-parter.

Frågan om användning av information och bevisning måste noggrant behandlas, särskilt i förhållande till tredjeländer som verkställer dödsstraff. Vidare bör JIT-nätverkets sekretariat underlätta upprättandet av kontakter med samarbetspartners (t.ex. Europol, Cepol, EJTN och sekretariatet för polissamarbeteskonventionen för Sydosteuropa) för att genomföra träning och öka medvetenheten om gemensamma utredningsgrupper utanför Europeiska unionen.

Praktiker har utvärderat de resultat som uppnåtts, rättsliga frågor och praktiska svårigheter under olika skeden av en gemensam utredningsgrupp. Ett antal utvärderingar av gemensamma utredningsgrupper har lämnats in till JIT-nätverkets sekretariat (se avsnitt 6.2).

Eurojusts ekonomiska stöd till JIT-operationer.

Eurojust fortsatte att erbjuda ekonomiskt och logistiskt stöd från sin ordinarie budget till JIT-operationer genom att stödja 67 gemensamma utredningsgrupper, varav 48 var nyligen finansierade.

Ett flertal förbättringar av finansieringsförfarandet för JIT introducerades under 2014, däribland att ekonomiskt stöd görs tillgängligt för tredjeländer som deltar i gemensamma utredningsgrupper med medlemsstater. Under årets lopp mottog Eurojust 12 ansökningar från gemensamma utredningsgrupper där tredjeländer var inblandade. Dessutom har finansiering beviljats till gemensamma utredningsgrupper som inrättats inom ramen av andra rättsliga instrument än den Europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål mellan medlemsstater i Europeiska unionen från år 2000 och rambeslutet 2002/465/RIF om JIT.

Fallstudie

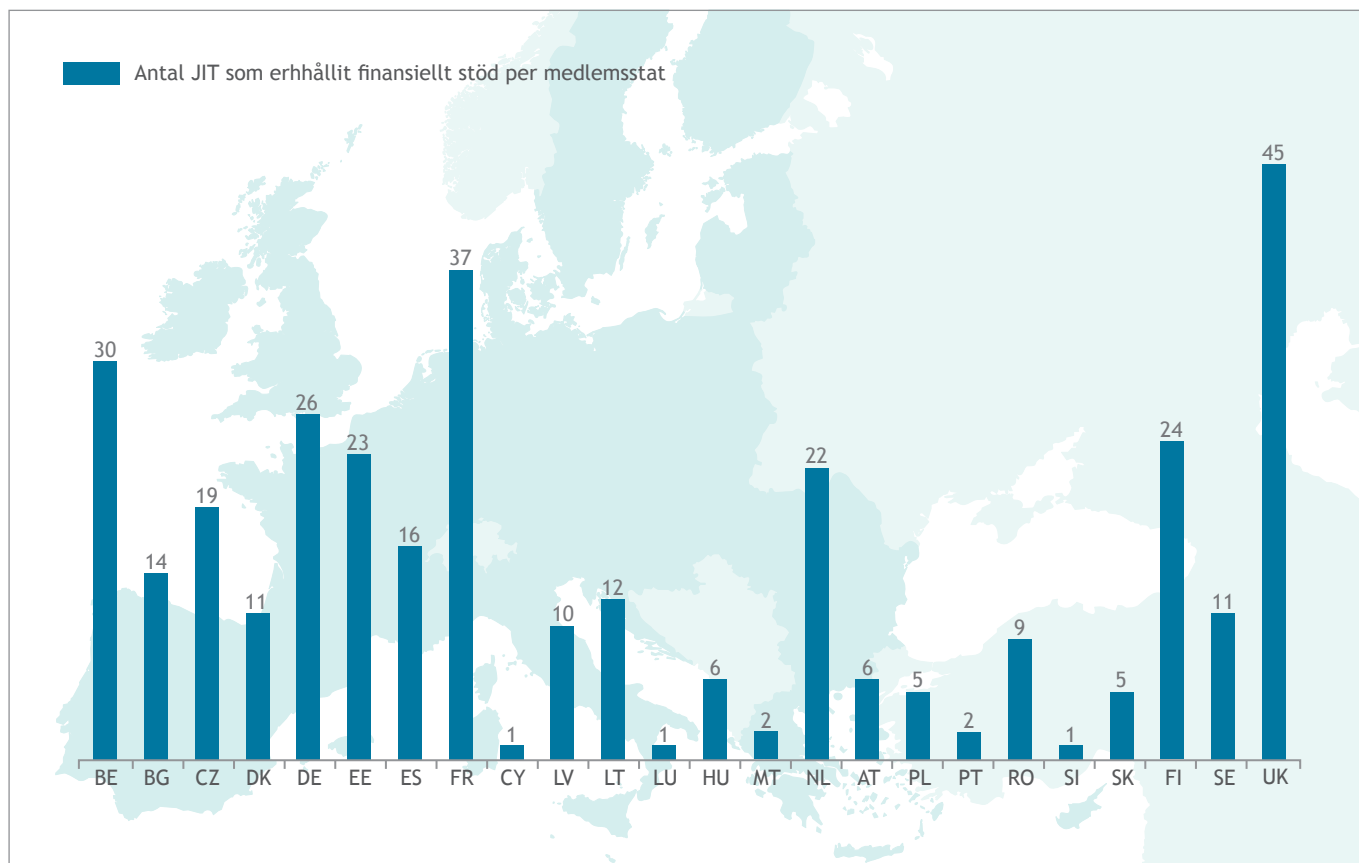
I relation till kraschen av Flight MH17 i Ukraina den 17 juli 2014 inrättades, med hjälp från Eurojust, en gemensam utredningsgrupp mellan Nederländerna, Belgien, Australien och Ukraina, med medverkan från Malaysia. JIT-medlemmarna beslutade vid ett senare skede att även Malaysia skulle bli en medlem av den gemensamma utredningsgruppen. Eurojust stod värd för tre samordningsmöten och bistod med att i) fastställa den rättsliga grunden för den gemensamma utredningsgruppen med avseende till de involverade tredjeländerna; ii) klargöra tredjeländernas roll i egenskap av deltagare eller medlemmar av den gemensamma utredningsgruppen; iii) utarbeta JIT-avtalet och iv) definiera rätten till finansiellt stöd genom Eurojust för tredjeländer som är medlemmar eller deltagare av en gemensam utredningsgrupp.

Fallstudie

En gemensam utredningsgrupp inrättades för att upplösa flera organiserade brottsyndikat från f.d. jugoslaviska republiken Makedonien som var engagerade i handel med stora mängder av framför allt heroin och kokain till Nederländerna, Österrike och Tyskland. Som ett resultat av den gemensamma utredningsgruppen reducerades det organiserade brottsyndikatets verksamhet betydligt. Samarbetet i detta ärende resulterade i flera gripanden och fällande domar i Österrike, Tyskland, Nederländerna och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, såväl som förverkandet av stora mängder heroin, kokain, utspädningsmedel, marijuana och kontanter.

Eurojust spelade en avgörande roll i detta ärende genom att samordna utredningar i medlemsstaterna och främja inledandet av utredningar och åtal i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Nederländerna. Totalt åtta samordningsmöten anordnades av Eurojust under en period av fyra år, vilket underlättade diskussioner om de pågående utredningarna, lämpligheten av inrättandet av en gemensam utredningsgrupp och den verksamhet som utförts. Denna form av samarbete ansågs vara lönsamt då det avlägsnade kravet på framställningar om ömsesidig rättslig hjälp mellan medverkande medlemsstater och tredjelandet. Det gjorde det också möjligt för f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens myndigheter att informera medverkande medlemsstater om resultatet av telefonavlyssningar medan de pågick. Någon sådan möjlighet existerade inte när en ordinarie framställning om ömsesidig rättslig hjälp gjordes. Eurojust bistod i utarbetandet av JIT-avtalet och tillhandahöll stöd gällande förtydligande av rättsliga krav och rådgivning om särskilda bestämmelser i JIT-avtalet. I samarbete med de berörda myndigheterna förberedde Eurojust en översikt över de misstänkta och läget för förfarandena i de involverade medlemsstaterna. Eurojust gav dessutom ekonomiskt stöd till den gemensamma utredningsgruppen.

Eurojusts finansiering av JIT (december 2009 - augusti 2014)(december 2009 - augusti 2014)

2014

tidslinje

4-5 juni, Haag

Strategiskt möte om terrorism

10-11 juni, Haag

Strategiskt seminarium om den europeiska arresteringsordern och möte för det rådgivande forumet

11-12 juni

Marknadsföringsseminarium i Frankrike

24 mars, Haag

Eurojust deltar i ett toppmöte om kärnsäkerhet

25-26 juni, Haag

10:e årliga mötet för nationella experter på JIT

JANUARI

FEBRUARI

MARS

APRIL

MAJ

JUNI

14 februari, Haag

Besök av europaparlamentsledamot Axel Voss, föredragande för Eurojustförordningen.

21-22 maj, Haag

16:e mötet för Europeiska nätverket för utredning och lagföring av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

15-16 maj

Marknadsföringsseminarium i Polen

26-27 maj

Marknadsföringsseminarium i Ungern

26 februari, Haag

Det 35:e ordinarie mötet för Europeiska rättsliga nätverkets (EJN) kontaktpunkter

3 november, Valletta

Samförståndsavtal mellan Eurojust och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA)

21 september

7:e Internationella Haagdagen

29-30 september, Haag

Strategiskt möte om narkotikahandel

19-20 november, Haag

Möte, Databrott - Att bemöta tjugohundratalets utmaningar

21 november, Bryssel

Genomgång för media och presentation av Eurojusts rapport om det strategiska projektet om miljöbrott.

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

10 juli, Haag

Samarbetsavtal mellan Eurojust och Republiken Moldavien

16-17 oktober, Haag

Möte för Eurojusts kontaktpunkter och sambandsåklagare: Komplementaritet, synergier och samarbete

11-12 december, Haag

Strategiskt seminarium om frysning och förverkande av utbyte av brott och möte för det Rådgivande forumet

15 juli, Haag

Samförståndsavtal mellan Eurojust och Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN)

Eurojusts operativa arbete

2.1 Eurojusts arbete med prioriterade brottstyper

Eurojusts operativa prioriteringar för perioden 2014-2017 speglar i huvudsak EU:s prioriteringar i kampen mot grov och organiserad brottslighet, i enlighet med Europeiska unionens råd, med undantag för illegal handel med skjutvapen. Eurojusts prioriteringar inkluderar dock vissa brottstyper som inte fastställts som prioriteringar i EU:s policycykel, d.v.s. korruption, brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen och terrorism.

Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact)

Var och en av de prioriteringar som Europeiska unionens råd har enats om för perioden 2014-2017 översattes till fleråriga strategiska planer (MASP) som fastställer strategiska mål som ska uppnås. För att uppnå dessa strategiska mål har nio Empact-projekt (ett för var och en av rådets prioriteringar) sjuöversattes för att samordna medlemsstaters och EU-organisationers åtgärder mot identifierade hot. Empact-projekt anger på årlig basis sina operativa åtgärdsplaner (OAP) för att uppnå dessa strategiska mål.

Eurojust deltog aktivt i förberedelserna för och utarbetandet av de operativa åtgärdsplanerna för år 2015. I detta avseende deltog Eurojusts representanter vid 33 möten som hölls inom alla nio av Empacts prioriteringsområden, däribland mötet för nationella Empact-samordnare i november (se rådsdokument 15930/14). Dessa prioriteringsområden var enligt följande: hjälp till illegal invandring; människohandel; varumärkesförfalskade varor; punktskattetryck och gemenskapsinternt bedrägeri (MTIC) via skenföretag; syntetiska droger; kokain och heroin; illegal handel med skjutvapen; organiserad egendomsbrottslighet och databrott.

Eurojusts deltagande i utvecklingen av 2015 års operativa åtgärdsplaner styrdes utifrån den gemensamma ståndpunkt som antogs av kollegiet under 2013, som förutsåg Eurojusts medverkan inom följande sex områden: samarbete med tredjeländer; finansiella utredningar (in-

klusive återvinning av tillgångar); spridande av kunskap om Eurojust; utbildning; rättsliga/praktiska hinder och ökningen av antalet samordnade utredningar och åtal.

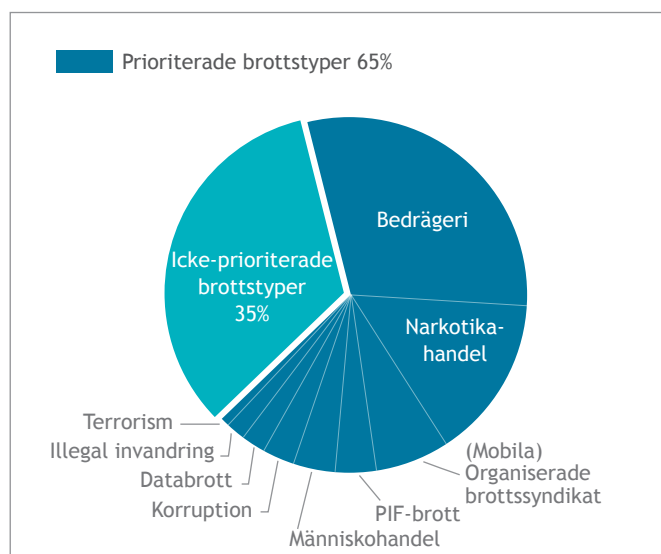
Hantering av vinning av brott

I Eurojusts insatser för att stödja praktiker i hanteringen av grova brott ingick identifiering, frysning, förverkande samt fördelning och återförande av brottsvinster.

Rådets rambeslut 2003/577/RIF av den 22 juli 2003 om verkställandet inom den Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevisning och rådets rambeslut 2006/783/RIF av den 6 oktober 2006 om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande, är viktiga verktyg för att se till att brott inte lönar sig. Varje beslut tillhandahåller praktiker med ett standardcertifikat.

För att underlätta tillämpningen och efterföljandet av besluten har Eurojust på sin webbplats gjort [redigerbara format](#) av certifikaten tillgängliga för praktiker.

Eurojust arbete med prioriterade brottstyper

Prioriterade brottstyper - övergripande statistik

Prioriterade brott	Ärenden		Samordningsmöten		JIT	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Bedrägeri	449	560	60	60	21	32
Korruption	52	55	16	9	3	4
PIF-brott	31	70	8	7	1	2
(Mobila) organiserade brottsyndikat	257	128	66	13	8	13

Prioriterade brott	Ärenden		Samordningsmöten		JIT	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Narkotikahandel	239	283	56	52	26	31
Databrott	29	42	10	15	9	6
Illegal invandring	25	32	5	10	7	9
Terrorism	17	14	3	4	1	2
Människohandel	84	71	24	12	15	18

2.1.1 Bedrägeri

Den kraftiga ökningen av bedrägeriärenden fortsatte efter den trend som började under 2012. Med totalt 560 ärenden, stod bedrägerier för nästan en tredjedel av alla ärenden som registrerades hos Eurojust under 2014. Jämfört med 2013 var antalet samordningsmöten oförändrat (60), medan antalet gemensamma utredningsgrupper ökade kraftigt (32).

Bedrägeriärenden behandlades huvudsakligen som fristående överträdelser (348) eller inom den generella kategorin "övriga typer av bedrägeri". Av dess underkategorier var svindleri (157) och momsbedrägeri (141) de mest rapporterade. Bedrägeri kopplas vanligtvis samman med penningtvätt (83), deltagande i en kriminell organisation (48) och förfalskning av administrativa dokument (41).

Eurojusts arbete visar att de oftast anmodande medlemsstaterna var Ungern, Österrike och Slovenien. Storbritannien, Tyskland och Spanien var de oftast anmodade medlemsstaterna.

Utöver sitt operativa arbete, ökade Eurojust sitt bidrag till de insatser som görs på EU-nivå för att motverka alla former av bedrägeri. Mot bakgrund av detta stod Eurojust värd för möten med delegationer från Europeiska revisionsrätten för att bedöma EU:s effektivitet i kampen mot gränsöverskridande momsbedrägeri och med representanter från Europeiska kommissionens generaldirektorat för hälsa och konsumentskydd, DG SANTE (tidigare DG Sanco), för att diskutera metoder för att stärka samarbetet på området bedrägeri kopplat till livsmedel, alkohol, bekämpningsmedel och märkning av produkter.

Eurojust arbetade tillsammans med Arcadia International, en medlem i Konsortiet för utvärdering av livsmedelskedjan, som DG SANTE tidigare under 2014 uppdragit att genomföra en studie om illegal handel och förfalskning av bekämpningsmedel samt en *ad hoc*-studie om effekterna av den nuvarande rättsliga ramen för livsmedelsförfalskning

på offentlig kontroll och verkställighetsåtgärder. Dessa studier är avsedda att assistera kommissionens pågående arbete i kampen mot bedrägliga förfaranden i livsmedelskedjan och, i synnerhet, att bedöma huruvida den relevanta EU-policy och den rättsliga ramen är tillräckliga och effektiva och huruvida det behövs ytterligare åtgärder.

Fallstudie

Företag som var misstänkta för inblandning i komplext momsbedrägeri var under flera år under utredning av tyska myndigheterna. De tyska åklagarmyndigheterna i Köln och Augsburg skickade framställningar om ömsesidig rättslig hjälp till nederländska myndigheter för att genomföra husrannsakingar. I enlighet med den nederländska straffprocesslagen krävs ett domstolsbeslut för att dokument som beslagtogs i Nederländerna ska kunna överlämnas till en utländsk myndighet. Det erbjuds också en möjlighet för berörda partner att överklaga beslutet, vilket också ägde rum med framgång.

Som ett resultat av detta begärdes bistånd från Eurojust och ett bilateralt ärende registrerades för att påskynda verkställandet av ett flertal framställningar om ömsesidig rättslig hjälp mot samma personer och/eller företag.

Ett samordningsmöte som anordnades vid Eurojust i februari 2014 fokuserade på möjligheterna att påskynda verkställighetsprocessen, med beaktande av de nederländska processuella reglerna. De tyska och nederländska myndigheterna som medverkade i mötet enades om metoder för att förbättra samarbete genom att:

- ▶ Sending separate MLA requests for a summons to surrender documents and searching the warehouses of a number of corporations instead of processing two requests contained in the same document;
- ▶ Förhöra sig med de nationella myndigheterna huruvida dokument av värde för utredningen i Augsburg har beslagtagits av de nederländska myndigheterna under tidigare utredningar rörande dessa företag och lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp med syftet att överföra dessa dokument och
- ▶ Återkalla framställningar om ömsesidig rättslig hjälp från Köln och endast genomföra de två framställningar som lämnats in av åklagarmyndigheten i Augsburg. I ett senare skede kan åklagarmyndigheten i Köln begära ut information som samlats in i samband med Augsburgs-ärendena.

Det gemensamma intresset och konstruktiv dialog mellan deltagande nationella myndigheter var nyckelfaktorer för att säkerställa rättsligt samarbete mellan de två medlemsstaterna, samtidigt som existerande formföreskrifter beaktas.

2.1.2 Korruption

Antalet korruptionsärenden (55) och gemensamma utredningsgrupper inom denna brottstyp (4) ökade något jämfört med föregående år och antalet anknutna samordningsmöten minskade avsevärt (9).

Korruption behandlas ofta som ett fristående brott (26) eller i kombination med penningtvätt (14) eller svindleri och bedrägeri (10).

När det gäller korruptionsärenden var Spanien, Grekland, Kroatien, Italien och Lettland de oftast anmodande medlemsstaterna. Storbritannien, Österrike, Tyskland och Nederländerna var de oftast anmodade medlemsstaterna.

För att stärka sitt engagemang på området korruptionsbekämpning är relevanta förfaranden pågående för Eurojusts association med följande kontaktpunkter: idrottskorruption och återvinning av tillgångar.

Eurojust medverkade dessutom i och gav en presentation vid en konferens som anordnades av EU:s arbetsgrupp mot gränsöverskridande mutor. Arbetsgruppen består av brottsbekämpningspraktiker och åklagare från medlemsstaterna och leds av Londonpolisens antikorrptionsenhet för utlandet. Den är utformad med syftet att föra samman EU-myndigheter med liknande befogenheter för att utbyta information om praxis och fallstudier, identifiera gemensamma ärenden och möjligheter för gemensamma utredningar, utveckla nätverk samt samverka med yrkesverksamma inom området bekämpning av bestickning för att förbättra EU-omfattande kunskap om olika myndigheters rättsliga, behörighets- och driftsparametrar.

2.1.3 Brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott)

PIF-brott, som introducerades som prioritetsbrott under 2014, ökade inom Eurojusts arbete jämfört med föregående rapportperiod. Antalet ärenden som berör PIF-brott som registrerades under 2014 (70) mer än fördubblades jämfört med 2013 (31). Sju samordningsmöten och två gemensamma utredningsgrupper behandlade PIF-brott.

PIF-brott inkluderar, inom ramen för Eurojusts arbete och utöver alla de brott som strikt påverkar EU:s ekonomiska intressen, cigarettsmuggling och förfalskning. I de flesta fall hanteras PIF-brott som en fristående uppsättning brott eller i kombination med svindleri och bedrägeri (35) eller penningtvätt (8).

De oftast anmodande medlemsstaterna var Ungern, Bulgarien, Malta och Polen. Tyskland, Storbritannien och Republiken Slovakien var de medlemsstater som oftast anmodades.

Skyddet av Europeiska unionens ekonomiska intressen var också föremål för en enkät som sändes ut till alla medlemsstater. Sammanställningen av svaren presenterades till kollegiet i december 2014. Medlemsstaternas svar lyfte fram följande faktorer som de viktigaste rättsliga/praktiska utmaningarna när det gäller gränsöverskridande samarbete på detta område: inneboende spänningar i de olika rättssystemen (t.ex. olika krav gällande bevisnings tillåtlighet i domstol); försening av eller underlåtenhet att genomföra framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och icke-samordnad verkställighet av husrannsakingar. Svaren fäste också vikt vid Eurojusts stöd inom detta område, särskilt när det gäller dess förmåga att ge stöd vid utarbetandet och/eller genomförandet av framställningar om eller instrument för ömsesidig rättslig hjälp och vid lösningen av behörighetskonflikter.

Fallstudie

En utredning som genomfördes av de litauiska tullmyndigheterna rörande mutbrott och förfälskning av dokument och olagligt innehav av varor som omfattas av punktskatt, visade att litauiska medborgare under 2011 anslöt sig till ett organiserat brottssyndikat för att illegalt föra in stora mängder cigaretter på EU-marknaden utan att betala punktskatt och moms. Det organiserade brottssyndikatet transporterade cigaretterna från ett punktskatteupplag eller ett tullager till ett annat i andra medlemsstater utan att betala skatt genom att använda sig av kryphål i systemet för förflyttning och kontroll av punktskattepliktiga varor (EMCS), som utvecklades för att kontrollera transport av punktskattepliktiga varor mellan medlemsstaterna. Utredningen visade att cigaretterna delvis var avsedda för de svenska och brittiska marknaderna. Brottslig verksamhet med anknytning till de brott som begåtts i Litauen upptäcktes också i Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Tyskland, Grekland och Polen.

Eurojust ombads att stödja det rättsliga samarbetet på grund av det stora antalet inblandade medlemsstater och eftersom det organiserade brottssyndikatets arbetssätt tidigare inte påträffats i Litauen. I mars 2013 samman kallades ett samordningsmöte med Belgien, Danmark, Tyskland, Sverige och Storbritannien för att diskutera proaktivt rättsligt samarbete med syftet att förhindra att ytterligare brott begås med samma tillvägagångssätt och för att upplösa den kriminella gruppen, såväl som att överväga inrättandet av en gemensam utredningsgrupp.

Då en utredning rörande liknande brottslig verksamhet pågick i Sverige, undertecknades ett JIT-avtal mellan Sverige och Litauen i juli 2013 för en ettårsperiod för att identifiera och åtala gärningsmännen. Utredningsgruppen erhöll finansiering från Eurojust som användes till att översätta dokument som behövdes i förfaranden i båda medlemsländerna. JIT-avtalet förlängdes till januari 2015.

Fjorton litauiska misstänkta ställdes inför rätta och Litauen överförde förfaranden mot två svenska medborgare som gripits i Litauen till Sverige. Utöver utredningsgruppens arbete resulterade det rättsliga samarbetet mellan alla inblandade medlemsstater i vittnesförhör i hela Europa och beslag av flera miljoner illegala cigaretter.

Den litauiska åklagaren förklarade att *"resultatet som uppnåddes fram till 2014 hade inte varit möjligt utan det rättsliga samarbetet mellan medverkande medlemsstater"*.

2.1.4 (Mobila) organiserade brottssyndikat (MOCG)

Antalet ärenden som registrerades (128) och samordningsmöten (13) som anordnades vid Eurojust rörande mobila organiserade brottssyndikat minskade kraftigt från 2013 års nivåer. Denna minskning är kopplad till förändringen av den beräkningsmetod som tillämpas för denna brottstyp som trädde i kraft den 1 januari 2014. Effekterna av den nya metodiken är att denna brottstyp inte längre innefattar (ärenden som rör) deltagande i en kriminell sammanslutning och begränsas till följande brott: organiserad egendomsbrottslighet (OPC), inklusive organiserad stöld; motorfordonsbrott och olaglig handel av kulturföremål. Antalet gemensamma utredningsgrupper som omfattar denna brottstyp ökade betydligt (13) jämfört med 2013.

Ärenden rörande organiserad egendomsbrottslighet bygger huvudsakligen på ett av följande grundläggande brott: organiserad egendomsbrottslighet som innefattar organiserad stöld (58); motorfordonsbrott (15) eller olaglig handel av kulturföremål (5). I samband med övrig brottslig verksamhet kopplas dessa brott oftast till deltagande i en kriminell organisation (24) eller mord (9).

De oftast anmodande medlemsstaterna i ärenden rörande organiserad egendomsbrottslighet var Frankrike, Polen, Belgien och Tjeckien, medan de oftast anmodade medlemsstaterna var Frankrike, Italien, Danmark och Rumänien.

Utöver arbetet på området organiserad egendomsbrottslighet, har Eurojust koncentrerat sig på att analysera förfarandemässiga och rättsliga frågor i förfaranden som rör mobila organiserade brottssyndikat som specialiserar sig på organiserad egendomsbrottslighet,

som del av ett projekt som inleddes inom ramen av 2014 års operativa åtgärdsplan för Empact prioritet OPC. I detta syfte förbereddes under 2014 en rapport med det huvudsakliga målet att bedöma brottsbekämpande aktörers uppfattning om i vilken utsträckning rättsliga och förfarandemässiga frågor är ett element i spridningen av mobila organiserade brottssyndikat som specialiserar sig på organiserad egendomsbrottslighet och hur dessa frågor påverkar polisinsatser mot mobila organiserade brottssyndikat, med resultatet att faktiska åtal eller fällande domar sällan förekommer. En uppföljning till 2014 års rapport, som väntas utkomma under 2015, syftar till att behandla samma frågor som den första rapporten, men ur åklagarnas och domarnas synvinkel.

Detta Eurojust-stödda projekt kommer att avslutas år 2016 då ett strategiskt seminarium med åklagare, domare och representanter från Empact prioritet OPC kommer att anordnas för att tillhandahålla en plattform för utbyte av åsikter och bästa praxis. En slutrapport med rekommendationer för medlemsstater kommer därefter utfärdas.

2.1.5 Narkotikahandel

Antalet ärenden rörande narkotikahandel ökade kraftigt (283), medan antalet motsvarande samordningsmöten minskade något (52). Antalet gemensamma utredningsgrupper som omfattar denna brottstyp ökade (31) jämfört med 2013. Narkotikahandel är den näst mest vanliga brottstypen inom Eurojusts arbete år 2014.

Efter ett mönster som observerades föregående år, behandlade det stora flertalet av de narkotikahandelsärenden som registrerades under 2014 detta brott som en fristående förbrytelse (223). Av sammankopplade brott förekom deltagande i en kriminell organisation (37), organiserad brottslighet (19) och penningtvätt (16) oftast. De substanser som oftast behandlades i dessa ärenden var cannabis och kokain.

De oftast anmodande medlemsstaterna när det gäller ärenden som rör narkotikahandel var Spanien, Italien och Slovenien. Spanien, Nederländerna och Italien var de oftast anmodade medlemsstaterna.

Fallstudie

Sedan 2013 har utredningar genomförts i Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Rumänien och Storbritannien rörande rån av smykesbutiker som begåtts från och med 2011. Utredningarna avslöjade ett hierarkiskt och disciplinerat organiserat brottssyndikat, bestående av rumänska medborgare, som tros vara aktivt i flera medlemsstater. De planerade sin verksamhet noga och använde sig av släggor och distraktionsmetoder såsom molotovcocktail, myllrande gator och brinnande bilar. Juvelerarna valdes ut utifrån flyktvägar. Man tror att bytet från rånen, som uppgår till flera miljoner euro, överfördes till det organiserade brottssyndikatet i Rumänien. Utbytet av information på polisnivå (via Interpol, Europol och bilateralt) och den kriminaltekniska analysen av kläder och andra föremål som beslagtogs vid brottsplatser gjorde det möjligt att koppla misstänkta till ett antal rån i flera medlemsstater.

Flera ärenden registrerades hos Eurojust och ett samordningsmöte mellan Storbritannien och Rumänien sammankallades i juni 2013 som en månad senare resulterade i inrättandet av en gemensam utredningsgrupp mellan Storbritannien och Rumänien. Belgien anslöt sig till den gemensamma utredningsgruppen fem månader senare. Den gemensamma utredningsgruppen erhöll finansiellt stöd från Eurojust. Stödet som tillhandahölls av Eurojust säkerställde att JIT-medlemmar kunde anta ett pragmatiskt tillvägagångssätt i förhållande till bevisning och enkelt kunde få tillgång till information som fanns tillgänglig i de pågående utredningarna. Som ett resultat av kopplingarna mellan rånen som begåtts genom hela Europa, anordnade Italien och Storbritannien ännu ett samordningsmöte i december 2013 med Belgien, Kroatien, Frankrike, Ungern, Italien, Nederländerna, Rumänien, Slovenien, Spanien och Storbritannien närvarande. Aktuell information om utredningar och åtal delades. Efter mötet utbyttes och bedömdes ytterligare information om nya rån som begåtts av medlemmar av samma organiserade brottssyndikat. Trots att inga brott begicks i Rumänien, var de rumänska myndigheternas upplysningar till de övriga deltagande staterna avgörande för det framgångsrika rättsliga samarbetet i detta ärende.

Europeisk arresteringsorder utfärdades av flera medlemsstater och gripanden gjordes i Belgien, Frankrike, Italien och Storbritannien. Flera misstänkta togs på bar gärning och de erkände i flera fall gärningarna. Vid slutet av 2014 hade fler än 20 personer dömts i de involverade staterna. Ärendet var pågående under 2014 och ytterligare rättegångar och domar väntas under 2015.

Fallstudie

Under 2013 blev två lastbilar med nederländska registreringsskyltar, som kommit från Spanien och som kördes av två nederländska medborgare, föremål för en kontroll av franska tulltjänstemän. I den första lastbilen hittade och beslagtogs utredarna 901 kilogram cannabis. Även om ingen cannabis hittades i den andra lastbilen, upptäcktes ett gömställe för droger.

De två nederländska medborgarna greps av de franska myndigheterna och en utredning inleddes i Frankrike. Enligt deras vittnesmål arbetade de två förarna för samma kriminella nätverk som var verksamt i tre medlemsstater. Drogerna hämtades upp i Spanien, Frankrike var en transiteringsstat och Nederländerna var slutdestination. En misstänkt identifierades som logistikansvarig för detta narkotikahandelsnätverk och det upptäcktes sedermera att parallella utredningar av samma organiserade brottssyndikat pågick i Nederländerna rörande narkotikahandel och penningtvätt.

Stöd från Eurojust begärdes för att samordna dessa parallella utredningar och för att underlätta verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, i synnerhet för att undvika *ne bis in idem*-problem. Ett samordningsmöte mellan Frankrike, Nederländerna och Spanien anordnades i mars 2014. Under detta möte enades man för det första om att lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp från Nederländerna till Frankrike för att erhålla en kopia av den franska förundersökningen och genomföra förhör med de två gripna misstänkta, och för det andra att Frankrike skulle lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp till Spanien för att verifiera beaktelsen från en av de två misstänkta och för att klargöra exakt hur företaget som tjänade som upphämningsplats för drogerna var inblandat. De spanska myndigheterna bekräftade upphämningsplatsen såväl som dess ägare, en nederländsk medborgare bosatt i Spanien, och identifierade hans koppling till de misstänkta som gripits i Frankrike. Den nederländska medborgaren greps som en medlem av det utredda organiserade brottssyndikatet.

Utöver sitt operativa arbete har Eurojust varit särskilt aktivt på en strategisk nivå inom denna brottsprioritet. Eurojust interagerade med flera av nyckelaktörerna på området, såsom ECNN, Pompidou-gruppen och det europeiska nätverket av åklagare för syntetiska droger och psykoaktiva ämnen (ENPSDP).

I detta avseende deltog Eurojust i projektet lett av ENPSDP och Europarådet (Pompidou-gruppen och HELP) för att skapa en webbplats för åklagare som specialiserar sig på syntetiska droger.

Samarbete med ECNN

ECNN:s direktör medverkade vid kollegiets möte den 15 juli och utbytte synpunkter gällande samarbete. Vid mötets slut undertecknade Eurojusts ordförande och ECNN:s direktör ett samförståndsavtal. Samförståndsavtalet banar väg för ett förstärkt samarbete mellan de två organen i frågor som rör narkotika och kommer att genomföras genom gemensam verksamhet. Denna verksamhet kommer att beslutas baserat på parternas respektive arbetsprogram.

I september deltog ECNN i det strategiska mötet om narkotikahandel genom att ge en presentation med titeln Narkotikasituationen i EU. Påföljder och indikatorer för narkotika och genom att under det följande arbetsseminariet diskutera tänkbara lösningar på de problem som uppstår till följd av skillnader i lagstiftning rörande nya psykoaktiva ämnen (NPS) och (pre) prekursorer.

Strategiskt möte om narkotikahandel

Ett strategiskt möte om narkotikahandel, som anordnades av Eurojust, hölls i Haag den 29 och 30 september. Totalt 80 åklagare, brottsbekämpande myndigheter och experter på området narkotikahandel från alla medlemsstater sammanträdde under två dagar av intensiva arbetsseminarier och diskussioner. Bidrag gjordes också av representanter från Brasilien, USA och Norge såväl som EU-organ och internationella organisationer, däribland Europol, ECNN, Europarådet (Pompidou-gruppen) och UNODC.

Detta strategiska möte, som följde upp Eurojusts strategiska seminarium om narkotikahandel som hölls i Krakow i oktober 2011 under det polska EU-ordförandeskapet, fokuserade på att öka effektiviteten av internationellt rättsligt samarbete i ärenden som rör narkotikahandel. Mötets diskussioner behandlade framför allt följande

områden: kontrollerade leveranser, nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer och samarbete med tredjeländer.

Resultatrapporten från mötet, tillsammans med genomföranderapporten för åtgärdsplanen för narkotikahandel samt andra underlag, återfinns på Eurojusts webbplats. Se även avsnitt 3.2.

2.1.6 Databrott

Antalet databrottsärenden som registrerades hos Eurojust (42) ökade betydligt; databrotts-relaterade samordningscentraler ökade med 50 procent (15) och sex gemensamma utredningsgrupper inrättades. Även om databrott ofta kopplas till medverkande i en kriminell organisation (11) och svindleri och bedrägeri (16), registrerades det under 2014 också ärenden som behandlade databrott som ett fristående brott (15).

De oftast anmodande medlemsstaterna på området databrott var Rumänien, Storbritannien och Ungern, medan de oftast anmodade medlemsstaterna var Frankrike, Danmark och Nederländerna.

Eurojust är associerat med projektet om illegal handel på elektroniska marknadsplatser (ITOM), ett initiativ lett av Nederländerna som är finansierat av den Europeiska unionen, för att främja en integrerad strategi mot illegal handel på anonyma marknadsplatser på internet genom att inleda samordnade insatser i nära samarbete med (inter)nationella brottsbekämpande myndigheter, däribland Europeiska it-brottscentrumet (EC3), rättsliga myndigheter, andra offentliga myndigheter och den privata sektorn i Europeiska unionen.

Eurojust är också associerat med programprojektet för utbildning av utbildare och certifiering (TOT) som är ett spanskt EU-finansierat projekt som syftar till att avsevärt förbättra effektiviteten, samarbetet och den ömsesidiga förståelsen mellan brottsbekämpande myndigheter (LEA) och åklagare i bekämpningen av databrott. Projektets huvudmål är att anordna en "utbilda utbildaren"-kurs för brottsbekämpande myndigheter och åklagare och att skapa en ram för certifiering av europeiska databrottsutredare och åklagare.

Samarbete med EC3

Eurojust fortsatte att stödja EC3:s arbete genom att medverka vid programstyrelsens möten och sedan 2014 genom att stationera ut en medlem av kollegiet som repre-

senterar Eurojust vid EC3 för att underlätta utbytet av information. För att förbättra samarbetet med EC3, slutförde man dessutom förhandlingar om och gav godkännande till *modellavtalet mellan Eurojust och Europol för den tillfälliga utstationeringen av en Eurojust-representant vid det Europeiska it-brottscentrumet*.

Syftet med den tillfälliga stationeringen av en representant för Eurojust vid EC3 är att underlätta utbytet av information, att bidra till att säkerställa bevisnings tillåtlighet i rättsliga förfaranden, att underlätta Eurojusts medverkan i ett tidigt skede och att optimera täckning av den rättsliga dimensionen inom EC3.

Närvaron av en Eurojust-representant kan öka effektiviteten i åtal och, i tillämpliga fall, vid förverkandet av tillgångar i databrottsärenden. För att göra detta kan Eurojust-representanten medverka vid operativa möten som anordnas av EC3. Vidare kommer representanten att främja Eurojusts roll och uppgifter rörande inrättandet av gemensamma utredningsgrupper och även bistå nationella myndigheter, i synnerhet när det finns ett behov för samordning av samtidig utredande och rättslig verksamhet.

I december offentliggjorde Eurojust en inbjudan till intresseanmälan för rekrytering av en utsänd nationell expert (SNE) med huvudsyftet att representera Eurojust vid EC3.

Strategiskt möte om databrott

Den 19 och 20 november höll Eurojust ett strategiskt möte med titeln *Databrott - Att bemöta tjugohundratalets utmaningar*, med deltagande av rättsliga och polisiära experter från medlemsstaterna som under interaktiva arbetsseminarier delade med sig av sin expertis och sina synpunkter. Mötet fokuserade på ämnen med anknytning till databrott: tillåtlighet av e-bevisning, gränsöverskridande tillgång till data och datalagring.

I anslutning till Eurojusts strategiska möte om databrott hölls den 21 november en brainstorming-session för EU-åklagare som specialiserat sig på databrott, vilket erbjöd en möjlighet att utforska metoder och verktyg för att stärka samarbetet inom detta område. Se även avsnitt 3.3

Fallstudie

Eurojusts årsrapport för 2013 presenterade ett ärendeexempel rörande ett straffrättsligt förfarande mot ett organiserat brottssyndikat med bulgariskt ursprung som specialiserade sig på bedrägeri och förfalskning, i synnerhet kopiering av kreditkort genom att montera elektronisk avläsningsutrustning på uttagsautomater. Det organiserade brottssyndikatet samlade in data från uttagsautomater i Spanien och andra medlemsstater med syftet att tillverka falska kreditkort och betalkort som sedan användes till att ta ut stora mängder kontanter; även detta från uttagsautomater.

Eurojust stod värd för ett samordningsmöte i april 2013 där spanska och bulgariska myndigheter och Europol deltog. En gemensam utredningsgrupp mellan alla parter inrättades för att underlätta samordning och utbyte av bevisning. En gemensam aktionsdag i oktober 2013 i östra Spanien ledde till tre husrannsakingar, gripandet av sex personer, beslag av 15 enheter som använts för att kopiera PIN-koder, flera enheter för registrering av information på kredit/betalkorts magnetremsa, flera bärbara datorer samt dokument som visade placeringen av uttagsautomater.

Utredningsgruppen fortsatte, uppmuntrad av denna första framgångsrika aktion, sitt arbete med parallella utredningar som genomfördes i Bulgarien och Spanien, med avsikt att fullständigt identifiera gruppens struktur och möjliggöra dess upplösning. Utbytet av information och bevisning genom den gemensamma utredningsgruppen gjorde det möjligt för de utredande myndigheterna att identifiera de huvudmisstänkta i Bulgarien och Spanien, lokalisera deras bostäder och att samla in bevisning. Nästa steg var att genomföra samtidiga aktioner för att genomföra personella- och reella tvångsmedel.

En av de viktigaste frågorna i detta avseende var att avgöra huruvida gripandena skulle baseras på europeiska arresteringsorder utfärdade av båda nationella myndigheter på grundval av deras respektive straffrättsliga förfaranden, eller huruvida en medlemsstat skulle ta ledningen och utfärda europeiska arresteringsorder gentemot den andra parten efter behov. Ett beslut gällande det sistnämnda alternativet skulle behöva göras i allra sista stund med tanke på den senaste utvecklingen och bevisningen som erhållits genom utredningen. För detta ändamål inrättades i januari 2014 en samordningscentral vid Eurojust, ledd av de spanska och bulgariska kontoren, för att säkerställa att rättsliga beslut gjordes i tid och på överenskommet sätt och att de omedelbart tillämpades. På inrådan av det bulgariska kontoret utarbetades och översattes de europeiska arresteringsorderna som utfärdats av Spanien, med hjälp från Eurojust, innan inrättandet av samordningscentralen. Detta då tidsfristen för utfärdandet av en europeisk arresteringsorder enligt bulgarisk lagstiftning endast är 24 timmar efter det att en eftersökt person häktats. Kännedomen om detta lagstiftningsmässiga särdrag och det proaktiva tillvägagångssättet tillämpat av de nationella kontoren vid Eurojust säkerställde utfärdandet i tid av europeiska arresteringsorder under samordningscentralen.

Samordningscentralen agerade i nära samarbete med EC3. De gemensamma aktionerna ledde till 16 gripanden och husrannsakingar av 14 hus och två företag. Beslagtagna föremål inkluderade 19 mobiltelefoner, 21 betalkort, flera bärbara datorer och andra elektroniska enheter - inklusive sådana som är avsedda för skiftningsbrott. Experter från EC3 och Europols sambandsmän utrustades med ett mobilt kontor, vilket möjliggjorde analys och utbyte av underrättelser i realtid. Samtidigt utplacerades representanter från Europol i Bulgarien och Spanien för att bistå verksamheten på plats. Ytterligare en aktionsdag i februari resulterade i tre gripanden och fyra husrannsakingar. Räder genomfördes mot två fabriker och utrustning som används för skiftnings beslagtog, däribland tomma kort, kameror och kortläsare.

Efter de taktiska åtgärderna utvidgades Eurojusts roll till att bistå de behöriga nationella myndigheterna i diskussionen om lämpligaste rättsliga uppföljning, och den 20 februari sammankallades ett samordningsmöte med de bulgariska och spanska utredande myndigheterna för att diskutera den befintliga bevisningen, de nationella straffrättsliga förfarandenas framskridande och den tillämpliga nationella straffprocessrätten och materiella straffrätten. Parterna enades om att de spanska myndigheterna hade bättre förutsättningar för att väcka åtal med anledning av deras långt framskridna utredning, som vidare skulle underbyggas med bevisning som erhållits genom det bulgariska förfarandet. Bevismaterial som beslagtagits i Bulgarien överfördes därför till Spanien. Parterna enades om att de spanska myndigheterna skulle utfärda en formell begäran till sina motsvarigheter i Bulgarien om överföringen av alla befintliga förfaranden så att alla misstänkta skulle komma att ställas inför rätta endast i Spanien. Under mötet diskuterades formaliteter och rättsliga krav för att överlämna de misstänkta som satt häktade i Bulgarien genom europeisk arresteringsorder.

2.1.7 Illegal invandring

Antalet ärenden rörande illegal invandring som registrerades hos Eurojust under 2014 (32) ökade. Denna positiva trend bekräftades genom ökningen av antalet samordningsmöten (10), vars antal fördubblades jämfört med 2013, och antalet gemensamma utredningsgrupper (9). Majoriteten av dessa ärenden rörde brottet illegal invandring (22), medan ärendena i några fall kopplades till deltagande i en kriminell organisation (5).

Belgien, Storbritannien, Ungern och Italien var de oftast anmodande medlemsstaterna när det gäller ärenden som rör illegal invandring. De oftast anmodade medlemsstaterna var Italien, Frankrike och Storbritannien.

Eurojust utsåg en kontaktpunkt för Internationella organisationen för migrations regionala projekt *Intensifiering av kampen mot människohandel och smuggling av migranter i västra Balkan* och deltog i det första arbetsseminariet som hölls i Skopje i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien den 17 och 19 december. Projektet, som finansierades av den italienska staten, syftar till att stärka kapaciteten av och det gränsöverskridande samarbetet mellan berörda parter i västra Balkan i kampen mot gränsöverskridande överträdelser, såsom människohandel och smuggling av migranter.

Efter Europeiska kommissionens meddelande av den 4 december 2013 om arbetsgruppen för Medelhavsområdets arbete, lanserade Europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO) ett pilotprojekt i Maj för att lära sig mer om underlättandet för personer som söker internationellt skydd. Eurojust har anslutit sig till projektet som en observatör.

2.1.8 Terrorism

Medan antal ärenden rörande terrorism som registrerades hos Eurojust (14) minskade något jämfört med 2013, ökade antalet samordningsmöten (4) och gemensamma utredningsgrupper (2). Det ärenderelaterade arbetet var huvudsakligen inriktat på terrorism som ett fristående brott, även om ärenden i vissa fall också kopplades till mord (2).

De oftast anmodande medlemsstaterna var Spanien, Nederländerna, Portugal och Storbritannien, medan Tyskland, Frankrike och Belgien var de oftast anmodade.

Utländska kombattanter: Eurojusts insikt i fenomenet och det straffrättsliga svaret - Uppdaterad rapport

Under 2014 samlade Eurojust in och analyserade relevant information för uppdateringen av den sekretessbelagda rapporten om utländska kombattanter som man gav ut 2013. Den uppdaterade rapporten identifierade utmaningar som härrör från utredningar och åtal av personer som

eftersträvar att bli utländska kombattanter, återvändande, rekryterare och medhjälpare och lyfte fram relevant nationell praxis. Rapporten innehåller Eurojusts reflektioner över möjliga metoder för förbättring av vissa mekanismer och verktyg med syfte att stärka effektiviteten av den Europeiska unionen och det nationella straffrättspolitiska svaret på fenomenet. Rapporten antogs av kollegiet och klassificerades av Eurojust som EU RESTRICTED.

Eurojust bidrog till TE-SAT 2014 genom att tillhandahålla data om domar och straff för terrorbrott i medlemsstater-

Årligt strategiskt möte om terrorism

Det strategiska mötet den 4 juni, med deltagande av Eurojusts nationella korrespondenter för frågor som rör terrorism, behandlade ämnet *Eurojusts roll i terrorismbekämpning - Eurojusts målsättningar för terrorismbekämpning*. Deltagarna utbytte information om terrorbrott och strategier för terrorismbekämpning och reflekterade över metoder för effektiv datadelning. De senast tillgängliga utgåvorna av Eurojusts övervakningsrapport om fällande domar för terrorism (TCM) och rättsliga övervakningsrapport om sjöröveri (MPJM) (se underavsnitt 2.3.3), memorandumet om finansiering av terrorism, CRBNE-handboken såväl som Europols TE-SAT 2014 presenterades vid mötet.

Taktiskt möte om terrorism

Det taktiska mötet om terrorism den 5 juni behandlade ämnet *Aktuella trender inom ramen för EU:s terrorismbekämpning: utländska kombattanter i Syrien - Rättsligt samarbete med tredjeländer på detta område*. Under förmiddagens session deltog experter från medlemsstaterna, delegater från USA och Norge och representanter från Europol och kontoret för EU:s samordnare för terrorismbekämpning. Eurojusts rapport, med sekretessnivån RESTRICTED, om utländska kombattanter i Syrien, dess slutsatser och en analys av den senaste tidens utvecklingar i denna fråga presenterades och diskuterades av deltagarna. Eftermiddagens session fokuserade på rättsligt samarbete med tredjeländer. Terrorismbekämpningsexperter från västra Balkan och Turkiet deltog i denna session och delade sina erfarenheter rörande sina utredningar och rättegångar.

na och relevanta ändringar i nationell lagstiftning rörande terrorism.

2.1.9 Människohandel

Eurojusts arbete på området människohandel noterade en minskning både när det gäller antalet registrerade ärenden (71) och antalet samordningsmöten (12).

Antalet inrättade gemensamma utredningsgrupper som rör människohandelsrelaterade frågor ökade till 18 från 15 under 2013. Sexuell exploatering var, liksom under 2013, fortsatt den huvudsakliga typen av människohandelsärende hos Eurojust och förekom huvudsakligen som enskilda förbrytelser, även om de ibland kopplades till deltagande i en kriminell organisation (12).

CBRNE-handboken

CBRNE-handboken erbjuder EU-praktiker specialiserat sektorsövergripande rättsligt stöd för utredningar och lagföring som rör gränsöverskridande brott rörande "kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen" (CBRN-E). Handboken ger en översikt över grundläggande europeisk och internationell administrativ och straffrättslig lagstiftning som är tillämplig på CBRN-E ämnen, inklusive avfall. CBRNE-handboken uppdateras årligen och delas med relevanta externa aktörer.

Memorandum om finansiering av terrorism

Eurojusts memorandum om finansiering av terrorism innehåller en översikt över de rättsliga instrument och standarder som tillämpas på internationell och EU-nivå för att bekämpa finansiering av terrorism och ger en sammanfattning av dess bestämmelser. Det presenterar också läget för Eurojusts engagemang inom rättsligt samarbete på området bekämpning av finansiering av terrorism. Memorandumet utfärdades för första gången år 2006 av Eurojust. Den fjärde uppdaterade versionen av memorandumet gavs ut under 2014 och följde på tidigare uppdateringar från 2008 och 2011.

Övervakningsrapport om fällande domar för terrorism (TCM)

Sedan 2008 har Eurojust publicerat TCM regelbundet. TCM är en intern rapport som klassificeras av Eurojust som LIMITED och som baseras på information från öppna källor och innehåller data som tillhandahållits av de nationella myndigheterna genom genomförandet av rådets beslut 2005/671/RIF. Den ger en regelbunden översikt över terrorism-relaterade fällande domar och frikännanden i hela EU såväl som analytisk och statistisk information.

Bulgarien, Storbritannien och Rumänien var de oftast anmodande medlemsstaterna medan Rumänien, Tyskland och Italien var de oftast anmodade.

Under 2012 inledde Eurojust ett strategiskt projekt med titeln *Eurojusts aktioner mot människohandel* (THB-projektet). THB-projektet identifierade och behandlade de underliggande skälen för det begränsade antalet lagföringar gällande människohandel i Europeiska unionen och problem rörande rättsligt samarbete i människohandelsärenden. Det analyserade även mervärdet av Eurojusts inblandning i ärenden som rör människohandel och identifierade andra åtgärder som Eurojust kan vidta för att bistå medlemsstater med att effektivt ställa människohandlare till svars.

Eurojust övervakar de framsteg som uppnåtts i genomförandet av åtgärdsplanen och utarbetade [en interimrapport](#) av dess resultat. Denna rapport kommer att diskuteras vid ett strategiskt möte om människohandel som kommer att anordnas av Eurojust under 2015.

För att kommunicera Eurojusts verksamhet på detta område, upprättades i april en [webbsida för THB-projektet](#) som återfinns på Eurojusts webbplats. Webbsidan innehåller ett antal uppgifter av betydelse för projektet, såsom rapporten och [åtgärdsplanen för Eurojusts strategiska projekt](#) samt [rapporten om 2012 års strategiska möte](#).

Den 17 oktober, med anledning av den åttonde EU-dagen mot människohandel, publicerade den Europeiska kommissionen *Halvtidsrapporten om genomförandet av EU:s strategi för utrotandet av människohandel 2012-2016*. Halvtidsrapporten innehåller en bilaga med en *Rapport om gemensamma aktioner på området människohandel*, som utvecklades av sju RIF-organ (Cepol, EASO, Europol, Eurojust, FRA, Frontex och EIGE) mellan oktober 2012 och oktober 2014.

Som uppföljning till kommissionens rapport och med sikte på att komplettera den, producerade RIF-organen gemensamt ett dokument som listar de huvudsakliga åtgärder som under den perioden utvecklats individuellt av organen på området människohandel. Ett exempel på en

sådan gemensam åtgärd är Cepols modul om människohandel, som framställdes med stöd från Frontex, Europol, Eurojust, FRA och EIGE och som lanserades på Cepols webbplats i slutet av mars 2013.

Fallstudie

Utredningar i Nederländerna, Belgien och Ungern visade att en grupp individer med ungerskt ursprung var inblandad i tvångsprostitution i Nederländerna och Belgien. Nätverket utlovade falskeligen välbetalda jobb till ungerska kvinnor med romsk bakgrund och anordnade deras resor till Nederländerna och Belgien. Vid ankomst tvingades offren in i prostitution. Största delen av deras inkomster lämnades över till medlemmar av nätverket och överfördes till Ungern.

Detta ärende initierades av Nederländerna inom Empact-projektet om människohandel år 2013, som visade positiva resultat under 2014. Medan alla anmodade medlemsstater - Belgien, Ungern, Tyskland, Österrike och Storbritannien - deltog i det första av fyra samordningsmöten som hölls under 2013, visade det sig senare att endast kopplingarna mellan Belgien och Ungern var starka nog för att inleda utredningar i dessa medlemsstater.

Fyra samordningsmöten hölls vid Eurojust. Både innan och efter samordningsmötena hölls nivå II-möten för att informera de inblandade nationella kontoren om den föregående och framtida nederländska utredningen och för att diskutera möjligheten att inrätta en gemensam utredningsgrupp.

Under det tredje samordningsmötet diskuterades utkastet till JIT-avtalet och de inblandade parternas villighet att skriva under avtalet togs i beaktning. Europol's kontaktpunkt Phoenix tillhandahöll analyser till samordningsmötets deltagare. Operativa möten anordnades också vid Eurojust för att identifiera en grupp huvudmål på vilka utredningen skulle inrikta sig. Under det sista samordningsmötet i december 2013 skrevs JIT-avtalet under av Nederländerna, Belgien och Ungern. Den gemensamma utredningsgruppen erhöll finansiering från Eurojust under 2014.

I februari 2014 sammankallades ett nivå II-möte mellan de nederländska och brittiska kontoren för att säkerställa den problemfria fortsättningen av JIT-utredningen. Ett potentiellt offer för människohandel var på väg att resa till Storbritannien och kontrolleras vid gränsen. Genom att kontakta den brittiska polisen för att försäkra sig om att gränskontrollen endast skulle vara ett rutinmässigt förfarande, undanröjde det brittiska kontoret farhågor som uttryckts under mötet om att denna åtgärd skulle kunna äventyra utredningen.

Den 12 och 13 mars genomfördes en aktionsdag i Ungern och Belgien som resulterade i ett koordinerat genomförande av sex stycken husrannsakingar. En stor mängd kontanter i lokal valuta, sju lyxbilar, smycken, mobiltelefoner, pass och annan betydande bevisning beslagtogs. Två misstänkta greps i Ungern och åtta i Belgien. Ärendet var pågående under 2014.

2.2 Hjälp från Eurojust som rör andra områden av brottslig verksamhet

2.2.1 Penningtvätt

Även om penningtvätt inte är en av Eurojusts prioriterade brottstyper för perioden 2014-2017, stod det ändå för 220 av alla de ärenden som registrerades hos Eurojust, en klar ökning jämfört med 2013 års siffror (193). Detta befäster tillväxten på detta område av Eurojusts operativa arbete som påbörjades under 2012 (144). Ärenden som rör penningtvätt behandlas huvudsakligen i samband med relaterade brott såsom bedrägeri (84) eller deltagande i en kriminell organisation (52). Penningtvätt behandlas dock även som ett distinkt och fristående brott (71). De oftast anmodande medlemsstaterna var Frankrike, Spanien och Italien. Spanien var den oftast anmodade medlemsstaten, följt av Tyskland och Storbritannien.

2.2.2 Miljöbrott

Antalet ärenden rörande miljöbrott som registrerades hos Eurojust (5) sjönk jämfört med 2013 (8). Dessa ärenden behandlade miljöbrott som ett fristående brott (3) eller i samband med bedrägeri (1) och illegal handel (1). På området miljöbrott var Nederländerna, Tyskland, Tjeckien och Sverige de oftast anmodande medlemsstaterna. Frankrike, Grekland, Irland, Lettland, Nederländerna och Polen var bland de oftast anmodade medlemsstaterna.

I november publicerade Eurojust [Rapporten om det strategiska projektet om miljöbrott](#). Denna rapport sammanfattar resultaten av det strategiska projektet om miljöbrott som sjösattes av Eurojust under 2013. Den belyser de viktigaste problemen som de nationella myndigheterna stött på i lagföringen av miljöbrott och försöker lägga fram förslag på hur vissa svårigheter ska hanteras, i synnerhet de som är kopplade till gränsöverskridande samarbete, med särskilt fokus på olaglig handel med avfall, olaglig handel med hotade arter och förorening av ytvatten. Rapporten beskriver också de olikartade nationella organisationsstrukturerna för att ta itu med miljöbrott samt tillgång till expertis i medlemsstaterna.

I april bidrog Eurojust till kommissionens kungörande om EU-strategin mot olaglig handel med vilda djur genom att skicka sitt bidrag till GD Miljö.

2.2.3 Sjöroveri

Vad beträffar publiceringen i september 2013 av den första utgåvan av Eurojusts rättsliga övervakningsrapport om sjöroveri (MPJM), godkände kollegiet i juli det fortsat-

ta arbetet med MPJM och beslutade att inleda ett ärende gentemot alla medlemsstater, särskilt utformat för att behandla detta ämne.

Nästa utgåva av MPJM väntas ges ut i april 2015. I linje med de mål som satts upp för den första utgåvan, avser MPJM erbjuda ett verktyg för att hjälpa praktiker i lösningen av problem som uppstår under utredning och lagföring av brott med anknytning till piratverksamhet.

Eurojust interagerade med flera nyckelaktörer som en del av det förberedande arbetet för nästa MPJM, i syfte att samarbeta med och att följa arbetet som utförs av regionala och internationella organ som är verksamma i bekämpningen av sjöroveri. Dessa organ inkluderade Europeiska avdelningen för yttre åtgärder (Europeiska utrikestjänsten), Europeiska säkerhets- och försvarsakademin (ESFA), Förenta nationerna, Interpol, och FN:s kontaktgrupp mot piratverksamhet utanför Somalias kust (CGPCS) som under 2014 leddes av Europeiska unionen.

2.2.4 Eurojusts kontaktpunkt för skydd av barn

Tjugonio ärenden som omfattade utsatta barn registrerades. Dessa ärenden var vanligtvis kopplade till brott såsom bilder på övergrepp mot barn (7) och kidnappning (7). Storbritannien och Spanien var de oftast anmodande medlemsstaterna, medan Tyskland, Rumänien, Frankrike och Grekland var de oftast anmodade medlemsstaterna.

Eurojusts beslutsamhet att motverka alla former av övergrepp mot barn stärks av det arbete som utförs av kontaktpunkten för skydd av barn. Kontaktpunkten har i uppdrag att representera Eurojust i frågor rörande skydd av barn och andra angränsande frågor gentemot nationella myndigheter, brottsbekämpande organisationer och andra nationella eller internationella organ som är verksamma på området skydd av barn.

Inom denna ram deltog kontaktpunkten i expertkonferensen *Larmsystem för försvunna barn i EU: Att rädda livet på hotade försvunna barn*, som hölls i Europaparlamentet, och medverkade i konferensen *Advokater i Europa om föräldrars bortförande av barn* (LEPCA), som hölls i Haag.

Kontaktpunktens roll innefattar att ge råd om och stödja Eurojusts nationella kontors användning av verktyg och åtgärder som är särskilt avsedda för straffrättsliga utredningar och förfaranden som rör barn, såsom vittnes/brottsofferskydd och Interpols databas över försvunna barn.

Operation BlackShades: Årets ärende

BlackShades var en organisation som utvecklade och sålde skadlig programvara (sabotageprogram) som gjorde det möjligt för köpare att infektera datorer, ta över och fjärrstyra de infekterade datorerna och utföra, bland annat s.k. distribuerade denial-of-service-angrep (DDoS). En FBI-utredning avslöjade kopplingar till flera medlemsstater. Ett exempel från Nederländerna på hur sabotageprogram kan användas för brottsliga ändamål är fallet med en 18 år gammal man som infekterade minst 2000 datorer och fjärrstyrde brottsoffrens webbkameror för att ta bilder på kvinnor och flickor.

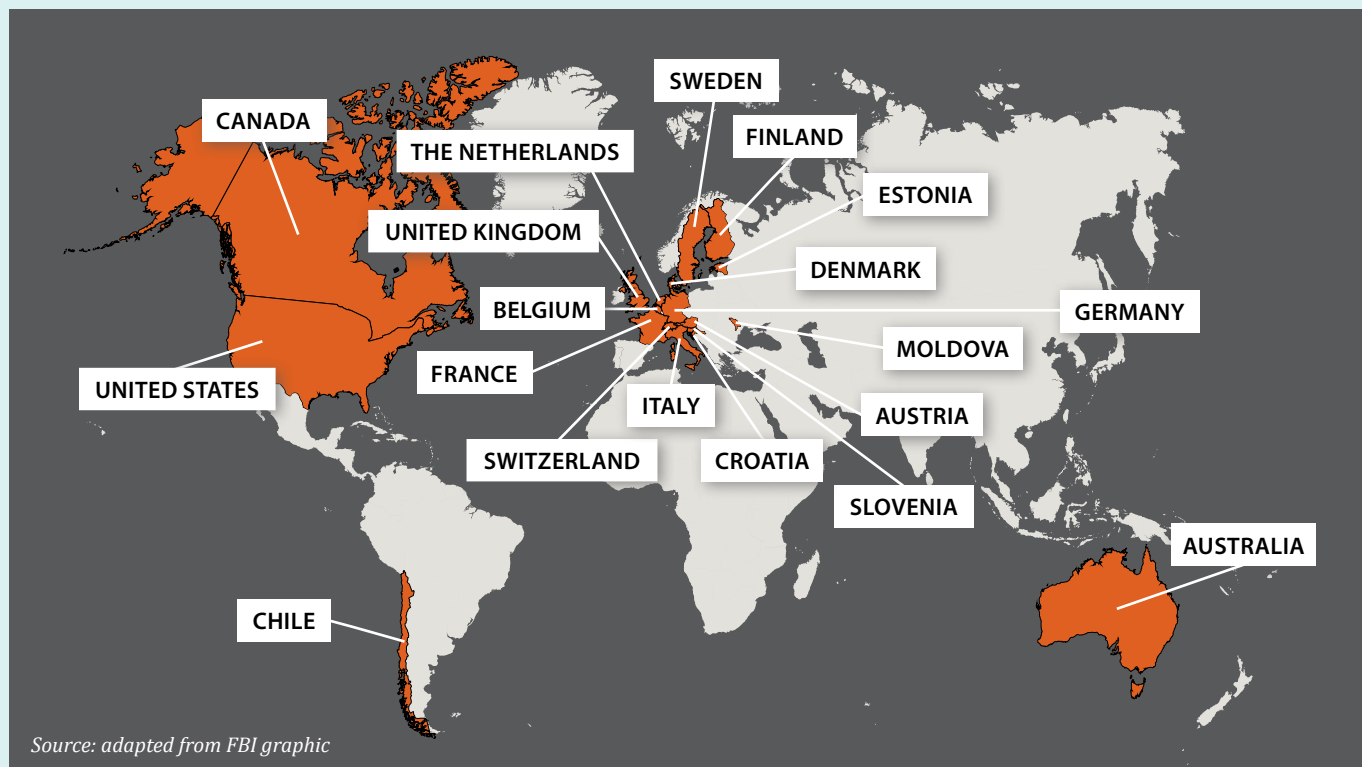
Eurojust kontaktades via den nederländska åklagaren, som var i kontakt med FBI och USA:s federala åklagarämbete beträffande denna utredning. Medan de amerikanska myndigheterna hade för avsikt att stänga ner BlackShades server, hade de inte för avsikt att lagföra utländska medborgare i USA. Då skaparna, säljarna och användarna av BlackShades sabotageprogramvara var föremål för en världsomspännande utredning som genomfördes av rättsliga och brottsbekämpande myndigheter i 16 stater, blev mervärdet av rättsligt samarbete uppenbart och Nederländerna inledde ett ärende i november 2013. Ett samordningsmöte sammankallades samma månad. Ytterligare tre samordningsmöten anordnades i januari, april och juli 2014.

Målet med det inledande samordningsmötet var att utröna vilka stater som kunde vidta rättsliga åtgärder mot de identifierade individerna och att utforska möjligheterna för en gemensam rättslig strategi mellan de inblandade staterna. Även om mötet anordnades med relativt kort varsel, deltog myndigheter från Nederländerna, USA, Rumänien, Belgien, Tyskland, Frankrike samt representer från EC3 vid Europol. Vissa stater hade genomfört sina egna utredningar om detta sabotageprogram och bejakade behovet av rättsligt samarbete på internationell nivå. Det stod klart att andra stater än de som deltog i mötet var drabbade och vid efterföljande möten bjöds dessa stater in.

De amerikanska myndigheterna var redan långt framme i sin utredning och informerade det första mötet om en två-steps-plan: upplösningen av BlackShades organisation och den internationella nedstängningen av servern för att stoppa försäljningen av programvaran. Samordningsmötet bidrog till den amerikanska utredningen genom identifieringen av 20 av BlackShades kunder.

Utredningar i de deltagande medlemsstaterna var olika långt framskridna, vilket oundvikligen medförde att det krävdes en viss tid för att anpassa de olika nationella myndigheternas insatser. Flera stater indikerade att det,

Internationellt samarbete i BlackShades ärendet

Source: adapted from FBI graphic

även om vissa misstänkta hade identifierats, fanns ett behov för ytterligare information för att antingen kunna inleda ett ärende eller för att utöka den data som redan fanns tillgänglig. Deltagare vid mötet informerades om att inte bara misstänkta i USA, men även i medlemsstater, redan var kända för eller kunde anknytas till andra databrott. För en medlemsstat var innehavet av en kopia av sabotageprogrammet i sig viktigt, medan det för en annan medlemsstat inte var tillräckligt med endast innehav av programvaran. Man behövde visa att programvaran huvudsakligen hade skapats för olaglig verksamhet.

Utredningen kulminerade i en gemensam aktion som varade i två dagar i maj 2014 och som samordnades av Eurojust genom en samordningscentral vid Eurojust, bistådd av EC3.

Under de två aktionsda-

garna genomfördes 359 husrannsakingar runt hela världen och 97 personer greps. Över 1100 datalagringsenheter, som misstänktes ha använts för illegal verksamhet, beslagtogs, däribland datorer, mobiltelefoner, routrar, externa hårddiskar och USB-minnen. Betydande mängder kontanter, illegala skjutvapen och narkotika beslagtogs. Myndigheter lyckades också beslagta domänen för BlackShades webbplats. Stater som vidtog åtgärder var Nederländerna, Belgien, Frankrike, Tyskland, Storbritannien, Finland, Österrike, Estland, Danmark, Italien, Kroatien, USA, Kanada, Chile, Schweiz och Moldavien.

Eurojust bistod de involverade staterna genom att tillhandahålla översikter över utredningars status i varje stat och genom att erbjuda rättslig hjälp. Representanter från Europol och FBI var närvarande vid samordningscentralen som inrättats vid Eurojust och EC3 tillhandahöll analytiskt stöd i realtid. EC3 åtog sig också att bistå vid uppföljning och identifiering av brottsoffer såväl som att främja tekniska lösningar för att skydda datorer mot detta sabotageprogram.

Den nederländska åklagaren som var ansvarig för detta ärende och den nederländska nationella medlemmens assistent yttrade sig gemensamt om de framgångar som uppnått:

“Operation BlackShades är ett utmärkt exempel på gränsöverskridande rättsligt samarbete i praktiken. Internet är inte en säker miljö för kriminella. Detta ärende, med så många medlemsstater och tred-

Lodewijk van Zwieten och Koen Hermans

jeländer inblandade och med det gemensamma målet att förhindra vidare it-angrepp, visar potentialen i världsomspännande gemensamma aktioner och vägen mot framtida gemensamma insatser. Vi är mycket nöjda med resultatet.”

Utifrån mötesrapporter och utvärderingar som genomförts i efterdyningarna av de gemensamma aktionsdagarna, identifierades en del rättsliga och praktiska utmaningar som påverkat ärendets tidsplan och resultat. Ett antal lärdomar och bästa praxis i detta ärende identifierades.

Rättsliga och praktiska problem

- ▶ En utmaning genom hela ärendets gång var det faktum att utredningarna i de deltagande staterna var olika långt framskridna. Under det första samordningsmötet blev det klart att vissa stater behövde ytterligare en period på upp till två månader för att erhålla ytterligare information avseende de påstådda kriminella handlingarna.
- ▶ Fördelarna med att utvidga ärendet till ett stort antal stater och omfatta så många kriminella handlingar som möjligt behövde vägas mot nackdelarna: förseningar och tappad fart i de stater där utredningarna var i ett mer framskridet skede.
- ▶ I början av Eurojust-ärendet behövde vissa stater utöka sina uppgifter genom ömsesidig rättslig hjälp för att erhålla tillräckligt med bevisning för att kunna gå vidare med ärendet på nationell nivå.
- ▶ En del stater var begränsade av det faktum att endast innehav av programvaran i sig inte var tillräckligt för att inleda ett rättsligt förfarande mot den misstänkta, att det fanns ett behov att bevisa att sabotageprogrammet hade orsakat skada och att brottsoffer identifierats. Andra behövde bevisa att programvaran främst hade skapats med illegalt syfte.
- ▶ Flera stater påpekade att de snabbt behövde erhålla information för sina utredningar på grund av datalagringsperioder, vilka varierade mellan staterna och var beroende av huruvida det rörde sig om endast IP-adresser eller också annan data.
- ▶ I vissa stater inleddes flera ärenden rörande BlackShades, vilket ledde till ökad komplexitet i ärendets samordning. Till exempel i Frankrike, där det inte finns någon nationell IT-åklagare, var det nödvändigt att säkerställa samordning mellan åtta regionala specialiserade jurisdiktioner, vilka representerar 161 åklagardistrikt.
- ▶ I vissa fall krävs godkännande från fler än en myndighet för att offentliggöra ett pressmeddelande. Kännedom om de korrekta kontaktpunkterna och tidig kommunikation säkerställde att pressmeddelandet offentliggjordes i tid.

Utredningen kulminerar i ett två dagars koordineringscenter på Eurojust i maj 2014. Foto© Eurojust

Lärdomar

- ▶ Det föreföll vid tidpunkten att två gemensamma aktionsdagar var den bästa metoden för att uppnå högsta möjliga resultat. Men då nyheter sprids snabbt på internet, är synkronisering av tidpunkten för husrannsakingar, beslag och gripanden i framtida operationer att föredra, i synnerhet när det rör sig om omfattande operationer.
- ▶ Vikten av att samla in information om målsägandena och den ekonomiska förlust som orsakats av sabotageprogrammet betonades då domar i ärenden som rör databrott, i synnerhet i USA, motiveras på grundval av brottsoffer och förluster.
- ▶ Istället för att enbart fokusera på repressiva åtgärder, genomförde Storbritannien omfattande förebyggande verksamhet för att avskräcka småskaliga köpare av BlackShades från att bli inblandade i it-brottslighet. Denna verksamhet inkluderade att skicka varningsmejl och brev till cirka 500 köpare och varningsbesök av Nationella brottsmyndigheten (NCA) och polispersonal till cirka 100 köpare.
- ▶ Valet av diskussionspunkter inför samordningsmötet sågs som mycket fördelaktigt för mötets produktivitet och konkreta resultat.
- ▶ För att effektivisera och förenkla husrannsakingar och förhör rörande sabotageprogrammet i fråga, skickades en FBI-guide för förhör och husrannsaking ut av Europol till de deltagande myndigheterna genom dess nätapplikation för säkert information-sutbyte (SIENA). På grund av de komplikationer som är förenade med säkrandet av bevisning i databrottsärenden, ansågs denna guide vara till stor nytta.
- ▶ Att följa upp med en avrapportering efter samordningscentralen var av värde för att identifiera mervärdet av detta samordningsverktyg och för att dra lärdomar från samarbetet under de gemensamma aktionsdagarna.
- ▶ Utvärderingen av ärendet under det sista mötet visade att Eurojusts analys av den rättsliga situationen i de medverkade staterna under ärendets tidiga skede var till fördel för ärendets resultat då analysen gjorde det möjligt för de nationella myndigheterna att komma förberedda till samordningsmötena.
- ▶ Under det första samordningsmötet pekade deltagare på de positiva effekterna av att i ett tidigt skede hålla ett möte på rättslig nivå då beslut gällande husrannsakingar, beslag och gripanden i de flesta medlemsstater tas på rättslig nivå. Tidig samordning på rättslig nivå gjorde det också möjligt att hitta en enhetlig strategi mellan medlemsstaterna och att säkerställa tillräcklig information för fällande domar i medlemsstaterna.
- ▶ Ett brev från de nederländska myndigheterna, som skickades via Eurojust och som bekräftade att informationen som tillhandahållits i detta ärende kunde användas som bevisning i rättsliga förfaranden, sågs som ett välkommet stöd till de pågående förfarandena i olika deltagande stater.
- ▶ Villighet att dela information mellan de deltagande staterna bidrog i stor utsträckning till ärendets imponerande resultat och betraktades som en viktig faktor i framtida it-brottsärenden.

Bästa praxis

2.3 Eurojusts partner

2.3.1 Samarbetspartner: Europol

Eurojust och Europol fortsatte sina insatser för att stärka samarbetet och utbytet av information, såsom framgått av [avtalet från 2009](#) och som föreskrivet i Lissabonfördraget där Eurojusts samordningsroll baseras på "information tillhandahållen av medlemsstater och Europol".

Operativt samarbete

Eurojust involverade Europol i 44 ärenden och 98 samordningsmöten som hölls vid Eurojust. Den kraftiga ökningen av antalet samordningsmöten vid Eurojust där Europol närvarade (75 under 2013) visar på att Eurojusts insatser för att stärka operativa band har rönt vissa framgångar. Sådana insatser inkluderade även det regelbundna och ömsesidiga utbytet av förteckningar över operativa möten som anordnas vid Europol och samordningsmöten som anordnas vid Eurojust.

Eurojust har vidare genomfört en policy som syftar till att informera handläggandet av Europols framställningar - tillhandhållna via Siena - för att utföra kontroller av personuppgifter kopplade till pågående utredningar mot all data i Eurojusts ärendehanteringssystem. Denna policy blev positivt mottagen av JSB.

Eurojust bidrog till deltidstutvärderingen för SOCTA för 2015, SOCTA och TE-SAT och deltog aktivt i förberedelserna och utarbetandet av den fleråriga strategiska planen och de operativa åtgärdsplanerna för 2014-2017 års policycykel. Se avsnitt 2.1

Eurojust följde också operation Arkimedes i september och deltog vid de dagliga informationsmötena vid Europol. Operation Arkimedes var en storskalig och gemensam internationell brottsbekämpningsoperation som inriktade sig på grov och organiserad brottslighet i den Europeiska unionen, däribland människohandel, narkotikahandel och olaglig handel med skjutvapen.

Eurojust undertecknade en ny associering - med kontaktpunkten för skjutvapen - vilket ökar det totala antalet sådana associeringar till 21. Förfaranden är pågående för Eurojusts associeringar med kontaktpunkterna för terrorism, såväl som med de nya kontaktpunkterna för resande, idrottskorruption och återvinning av brottsvinster.

Strategiskt samarbete

Eurojust och Europol-representanter fortsatte att hålla regelbundna möten på arbetsnivå och ledningsnivå där man tog upp ämnen såsom användandet av Siena, in-

formationsutbyte, samarbete inom EC3, samarbete med Europols terroristbekämpningsenhet, finansiering av JIT och associering med kontaktpunkter såväl som utkastet till Europol-förordningen. Vidare deltog tjänstemän från Europol i Eurojusts strategiska seminarier och Eurojust-representanter deltog vid möten för cheferna för Europols nationella enheter. Flera sammanträden för Europol och Eurojusts personalutbytesprogram hölls under 2014 för att informera deltagarna om strukturer och funktioner och för att öka medvetenheten om de tjänster som tillhandahålls av de båda organisationerna.

Den gemensamma årsrapporten för 2014 (se rådsdokument 11305/14) om samarbetet mellan Eurojust och Europol lades fram för rådet och kommissionen den 24 juni.

2.3.2 Samarbetspartner: Olaf

Samarbetet mellan Eurojust och Olaf regleras av [det praktiska avtalet om samarbetsarrangemang](#) från 2008. Eurojust och Olaf fortsatte sitt samarbete i kampen mot bedrägeri, korruption och andra brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen och utbytte regelbundet ärendesammanfattningar och förteckningen över gemensamma ärenden för Eurojust och Olaf.

Operativt samarbete

Eurojust och Olaf arbetade tillsammans med fyra ärenden och Eurojust registrerade ytterligare tre ärenden med kopplingar till de ärenden som redan inletts av Olaf under tidigare år. Olaf deltog vid tre samordningsmöten som behandlade ärenden rörande svindleri, punktskattebedrägeri, tullbedrägeri och korruption. Denna mindre ökning av antalet ärendet och samordningsmöten jämfört med 2013 (2 respektive 1) visar att samarbetet mellan dessa två organ gynnas av det regelbundna utbytet av operativ information (ärendesammanfattningar och förteckningar av gemensamma ärenden).

Strategiskt samarbete

I början av 2014 hölls ett bilateralt möte mellan Eurojusts ordförande och Olafs direktör. Detta möte gav tillfälle att diskutera praktiska ärenden av gemensamt intresse och att nå en allmän överenskommelse om utbytet av ärendesammanfattningar, som föreskrivet i punkt 5 i samarbetsavtalet.

Regelbundna sambandsgruppsmöten fortsatte under 2014. Dessa möten fungerar som en plattform för att fastställa och formalisera detaljerna kring utbytet av ärendesammanfattningar. De fokuserade på anordnandet av

ytterligare utbildningstillfällen för Olafs utredare, baserat på den positiva respons som mottogs efter det första utbildningstillfället som anordnades i december 2013.

2.3.3 Samarbete mellan RIF-myndigheter

Två gemensamma bidrag har publicerats av de nio RIF-myndigheterna (Cepol, EASO, EIGE, ECNN, Eurojust, Europol, FRA, [Frontex](#) och eu-LISA): det nya fleråriga RIF-programmet, *Gemensamma allmänna överväganden från RIF-myndigheterna*, som identifierade övergripande frågor av gemensamt intresse och hur samarbete mellan myndigheter kan bistå det effektiva genomförandet av nya riktlinjer, publicerades i februari (se rådsdokument 7313/14). Ett andra gemensamt uttalande, *Från strategiska riktlinjer till åtgärder, RIF-myndigheternas bidrag till den praktiska utvecklingen av området frihet, säkerhet och rättvisa i EU*, offentliggjordes i november och finns

tillgängligt på Eurojusts webbplats. Det andra uttalandet ger en översikt över Eurojusts roll och stöd i genomförandet av EU:s prioriteringar och mål på området frihet, säkerhet och rättvisa i den Europeiska unionen. Dessa dokument har lämnats in till den Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och Europeiska unionens råd.

Eurojust och övriga RIF-myndigheter bidrog även till ett offentligt samråd beträffande den förnyade *strategin för inre säkerhet* för 2015-2020. Slutrapporten om RIF-myndigheternas verksamhet under 2014 och dess styrkort (se rådsdokument 16286/14) lades fram för EU:s ständiga kommitté för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten (COSI) i december.

Eurojust fortsatte sin praxis att dela sitt arbetsprogram med de andra RIF-myndigheterna.

Eurojust och utbildning

Rådets strategiska riktlinjer, som antogs i juni, understryker behovet att förbättra utbildningen för praktiker och betonade vikten av utbildning för, bland annat åklagare, domare, övriga praktiker inom rättsväsendet och polis som en avgörande del i byggandet av ömsesidigt förtroende.

Eurojust bidrog till utbildningen genom sina samförståndsavtal med [Cepol](#) (2010) och [EJTN](#) (2008). Vidare anordnade Eurojust tematiska seminarier där praktiker utbytte erfarenheter och bästa praxis.

Samarbetet mellan Eurojust och EJTN på området rättslig utbildning fortsatte. Elva åklagare/domare från Bulgarien (2), Tjeckien, Tyskland, Estland, Spanien, Ungern, Österrike, Polen och Slovenien (2) deltog i ett långsiktigt praktiktjänstgöringsprogram vid Eurojust och var involverade i det dagliga arbetet som utförs av deras respektive nationella kontor. I juli besökte domare Postulski, generalsekreterare för EJTN, Eurojust. Eurojust och EJTN enades om den värdefulla praktiska erfarenhet som inhämtats under det tre månader långa utbytesprogrammet. Eurojust och EJTN enades också formellt om en gemensam överenskommelse gällande kortvariga (en vecka) studiebesök och deras återinförande under 2015.

Vidare deltog medlemmar av de nationella kontoren aktivt vid sex EJTN-seminarier inom ramen för straffrättsligt projekt 1, *Internationellt straffrättsligt samarbete i praktiken: Simuleringar av europeiska arresteringsorder och ömsesidig rättslig hjälp*. Dessa framgångsrika seminarier, som anordnades i Tyskland, Bulgarien, Cypern, Frankrike, Italien och Slovakien, baserades på principen om att "lära genom att göra". Praktiska ärendexempel ges för att uppnå en hög grad av ömsesidigt förtroende och tillit mellan europeiska åklagare och domare och för att förstärka den gemensamma rättsliga kulturen, vilket leder till mer effektiv rättsskipning vid gränsöverskridande lagföringar inom EU.

Arbetet med den gemensamma läroplanen om Eurojust, som utförts tillsammans med Cepol, slutfördes. Målet med denna utbildningsmodul är en bättre förståelse för mervärdet av att engagera Eurojust i gränsöverskridande utredningar och operationer, och därför också det närmare samarbetet mellan rättsliga myndigheter och brottsbekämpande myndigheter för att effektivt bekämpa grov gränsöverskridande brottslighet.

Liksom föregående år ledde samarbetet med Cepol också till anordnandet av ett flertal internetseminarier (webinarier). Eurojust bidrog till, bland annat kurser om illegal invandring, skydd av barn, mobil organiserad egendomsbrottslighet, narkotikahandel, momsbedrägeri och gemensamma utredningsgrupper.

Den 3 november undertecknade Eurojust ett samförståndsavtal med FRA i anslutning till årsmötet för cheferna för RIF-myndigheterna som hölls i Malta. Ett samförståndsavtal undertecknades också med ECNN den 15 juli (se underavsnitt 2.2.5).

2.3.4 Tredjeländer och organisationer utanför Europeiska unionen

Samarbetsavtal

I juli undertecknade Eurojust ett [samarbetsavtal med Republiken Moldavien](#), som kommer att träda i kraft när båda parter meddelar varandra skriftligen att alla interna förfaranden har avslutats. Ingåendet av ett samarbetsavtal med Ukraina bekräftades som en prioritet. Eurojust informerade rådet om sin plan att inleda förhandlingar för att sluta ett samarbetsavtal med Montenegro.

Kontakter fortsatte i syfte att utvärdera genomförandet av lagstiftning om skydd av personuppgifter och utforska möjligheten att inleda förhandlingar om samarbetsavtal med Albanien, Bosnien-Hercegovina, Israel, Serbien och Turkiet.

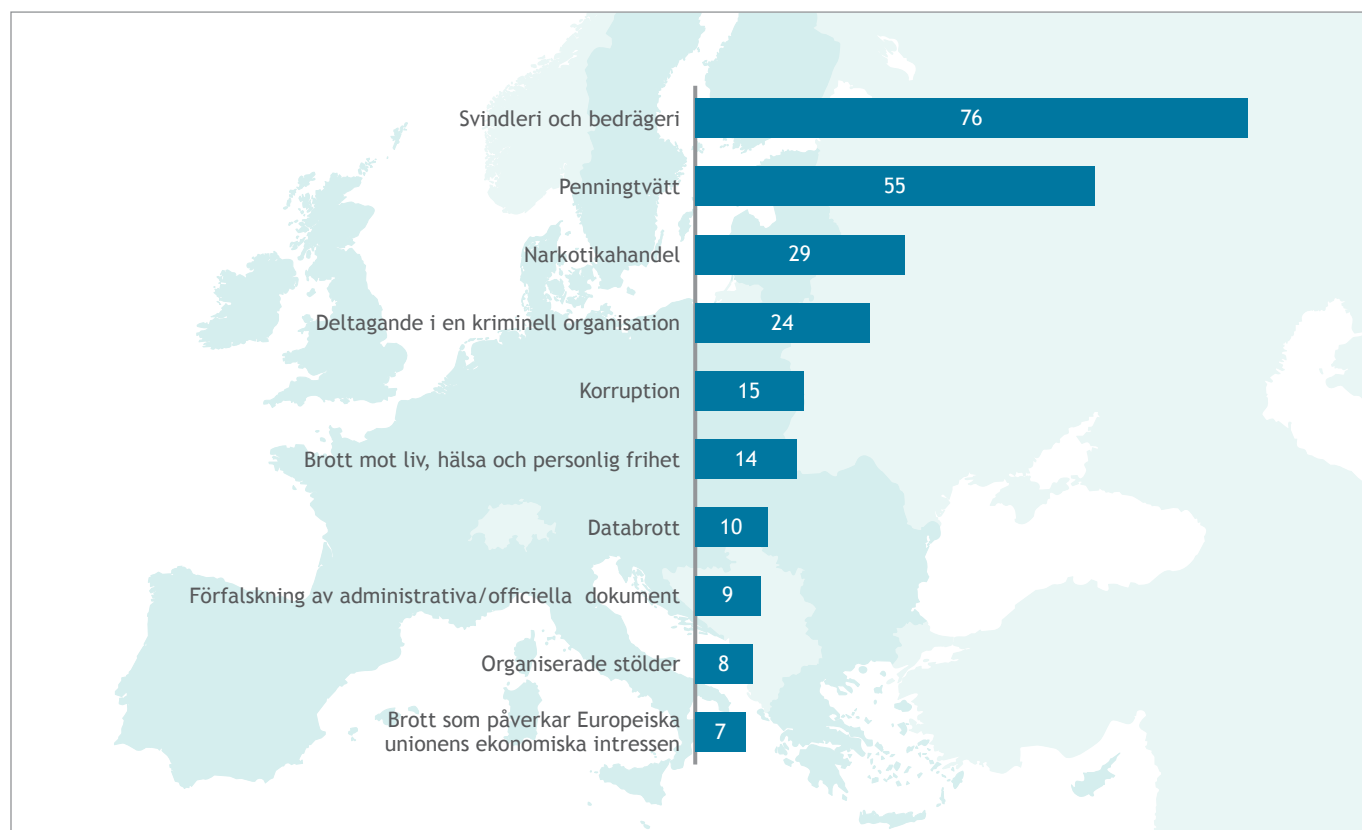
Ärenden där tredjeländer deltog i arbetet

Eurojust tillhandahöll stöd vid 208 ärenden där tredjeländer var involverade. De vanligaste brottstyperna i dessa ärenden var svindleri och bedrägeri, penningtvätt, medverkan av ett organiserat brottsyndikat och narkotikahandel. De tredjeländer som oftast deltog var Schweiz, Norge och USA. Tredjeländer fanns representerade vid 41 samordningsmöten som anordnades av Eurojust. De tredjeländer som oftast medverkade i Eurojusts samordningsmöten var USA (14), följt av Schweiz (10), Norge (9) och Ukraina (6).

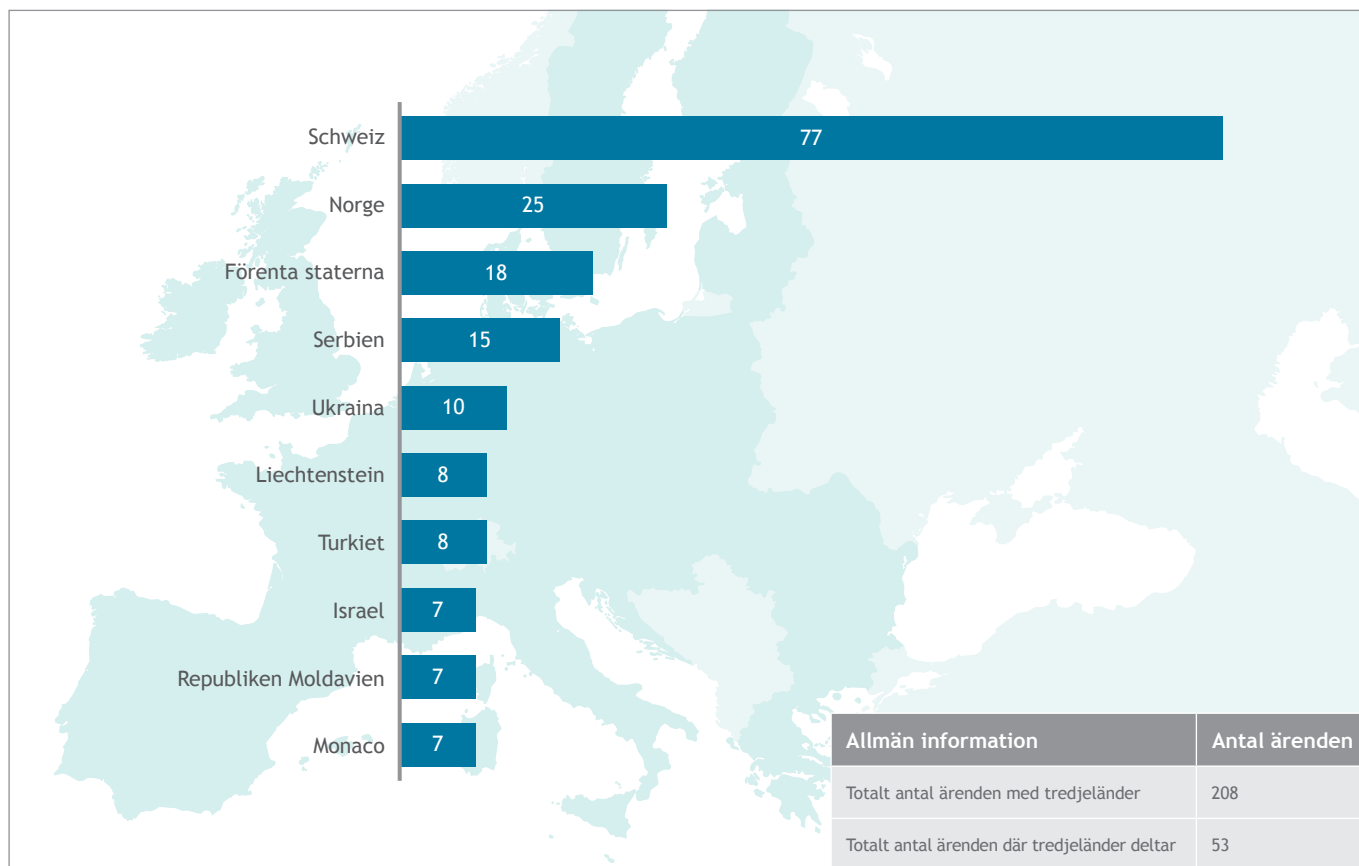
Sambandsåklagare vid Eurojust

Närvaron av sambandsåklagare från Norge och USA vid Eurojust har ansetts fördelaktigt då de underlättar rättsligt samarbete mellan de behöriga myndigheterna i de involverade medlemsstaterna och de berörda tredjeländerna. Under 2014 enades Eurojust och Schweiz om utstationeringen av en sambandsåklagare till Eurojust, som kommer att tillträda sin tjänst under mars 2015. Sambandsåklagaren för Norge registrerade 52 ärenden, i huvudsak rörande narkotikahandel, skattebedrägeri och mord och anordnade ett och deltog vid nio samordningsmöten. Sambandsåklagaren för USA deltog vid 14 samordningsmöten.

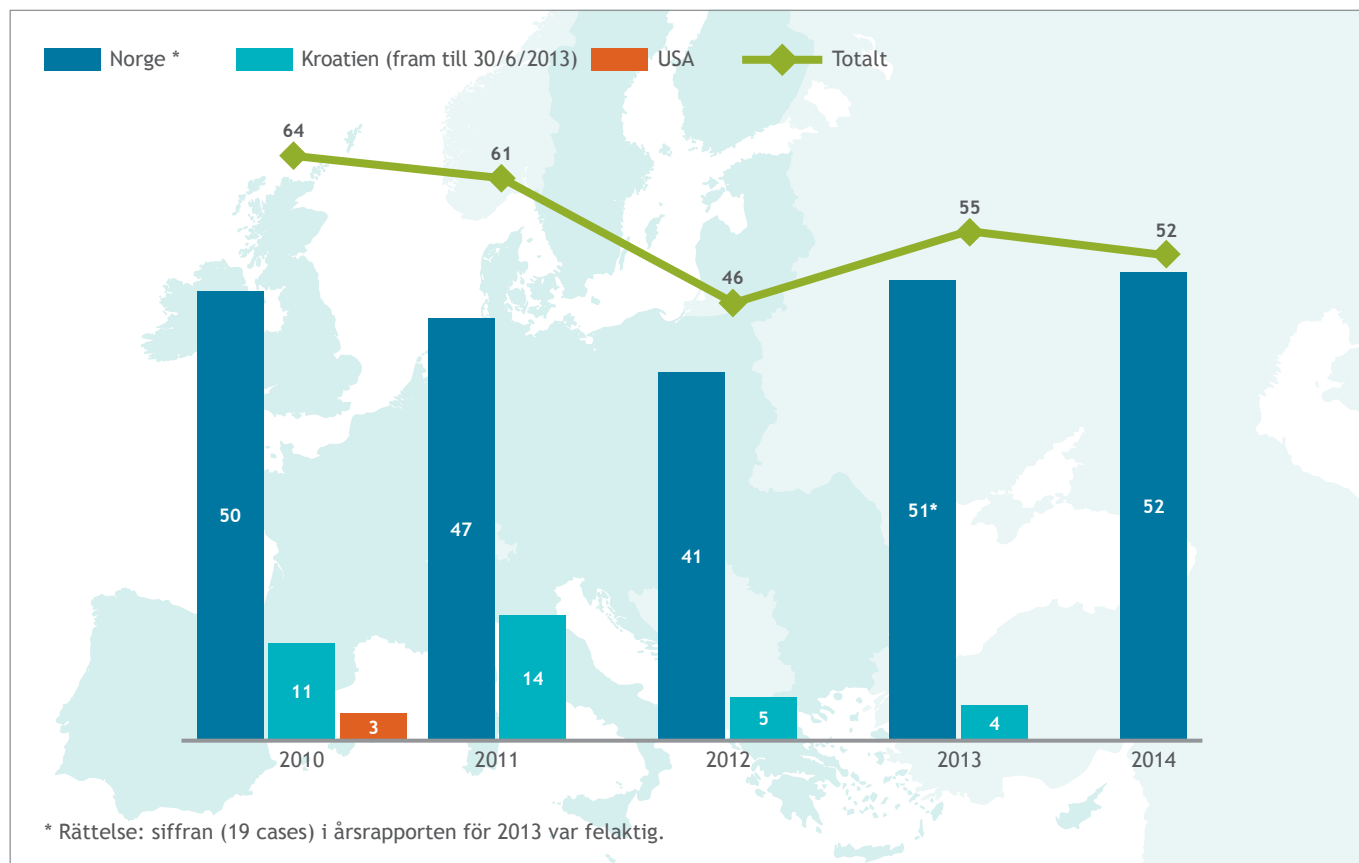
Vanligast förekommande brottstyper som rör tredjeländer

Tio oftast förekommande tredjeländer i Eurojusts ärenden

Ärenden per sambandsåklagare 2010 till 2014

Kontaktpunkter för Eurojust i tredjeländer

Tillsättningen av kontaktpunkter för Eurojust till tredjeländer är ett verktyg som ofta används för att förbättra samarbetet mellan medlemsstater och tredjeländer genom Eurojust. Kontaktpunkterna tillsätts vanligen av tredjeländer från det allmänna åklagarämbetet eller från en lokal åklagarmyndighet, från nationella domstolar eller från justitieministeriet eller innehar diplomatiska befattningar utomlands. För närvarande har 32 tredjeländer tillsatt kontaktpunkter för Eurojust. Under 2014 lades Bolivia och Peru till i nätverket.

Stöd för externa projekt

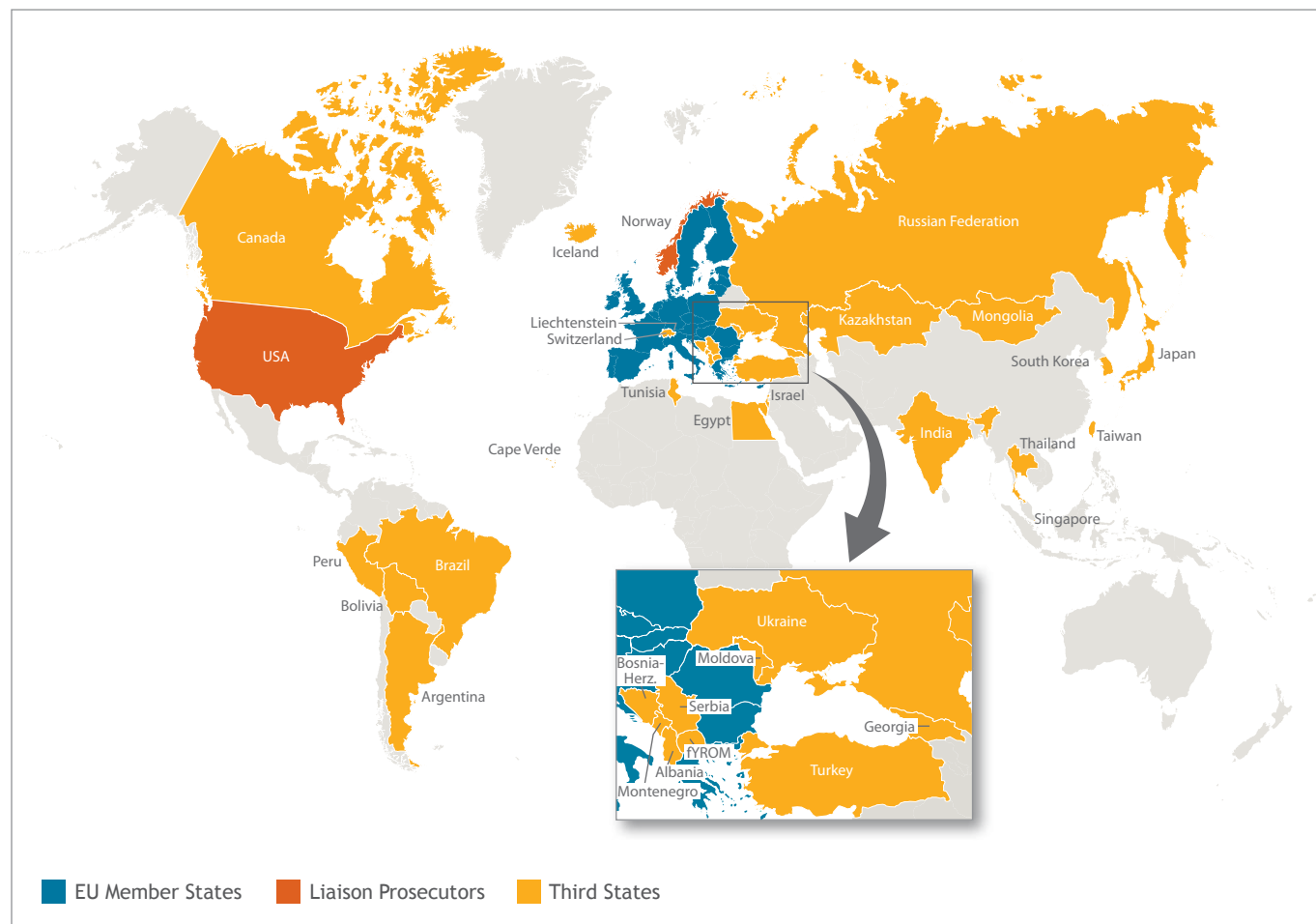
Eurojust fortsatte att stödja initiativ i västra Balkan, däribland Internationella polisförningens (IPA) EU-finansierade projekt från år 2010, *Kampen mot organiserad brottslighet och korruption: Att stärka nätverket för åklagare*, fram till det att projektet avslutades i april 2014. Inom ramen för detta projekt anordnades ett möte mellan Eurojust och kontaktpunkter för Eurojust från västra Balkan den 20 januari och utbildningar för dessa nytillsatta kontaktpunkter anordnades vid Eurojust den

Möte med kontaktpunkter för Eurojust och sambandsåklagare tillsatta av medlemsstater

Den 16 och 17 oktober anordnade Eurojust ett möte med kontaktpunkter för Eurojust och sambandsåklagare som tillsatts av medlemsstater. Syftet med mötet var att diskutera komplementaritet, synergi och samarbete genom att utbyta åsikter om ärendeexempel, öka medvetenheten om Eurojusts roll i ärenden som rör tredjeländer, inklusive utbytet av information med tredjeländer, och identifiera möjliga tillvägagångssätt för att förbättra arbetsmetoder.

Mötet samlade 17 kontaktpunkter för Eurojust och 20 sambandsåklagare som tillsatts av medlemsstater. Arton tredjeländer fanns representerade.

Eurojust contact points

3 april. Vidare deltog Eurojust i flera utbildningsseminarier om uppgiftsskydd som hölls i västra Balkan.

Eurojust var också engagerat i projektet om kampen mot människohandel i västra Balkan genom att öka användningen av gemensamma utredningsgrupper på lokal nivå, samt Internationella organisationen för migrations regionala projekt, *Att stärka bekämpningen av människohandel*

och smuggling av migranter i västra Balkan. Se underavsnitt 2.2.9

Eurojust bidrog till Europeiska utrikestjänstens arbete genom att tillhandahålla information om Eurojusts samarbete på institutionell och operativ nivå med partnerländer inom den europeiska grannskapspolitiken (ENP).

Fallstudie

Under våren 2013 kontaktade tjeckiska och amerikanska myndigheter den svenska polisen beträffande misstankar om att barnpornografiskt material som producerats i Tjeckien hade spridits till USA och andra stater genom en mellanhand i Sverige. Förundersökningar inleddes i Sverige rörande grovt barnpornografibrott och deltagande i grovt sexuellt utnyttjande av barn för pornografiskt syfte. De svenska utredningarna upptäckte misstänkta i Sverige och Spanien. I Tjeckien fokuserade brottsanklagelserna på människohandel. Beträffande tillvägagångssätt, visade det sig att köparna av det pornografiska materialet beställde specifika skraddarsydda uppsättningar av fotografier och videor. Betalningar gjordes av köparna till mellanhanden i Sverige som sedan överförde pengarna till fotograferna. Det barnpornografiska materialet utbyttes därefter i ett krypterat format med hjälp av molntjänster. De misstänkts säkerhetsmedvetenhet och krypterade kommunikationsmetoder medförde att ett nära rättsligt samarbete mellan de nationella myndigheterna var avgörande för att identifiera möjliga misstag och svagheter hos de misstänkta i planeringen av deras brottsliga verksamhet.

I samband med ett operativt möte som anordnades vid Eurojust för att utbyta polisunderrättelser, sammankallades ett samordningsmöte vid Eurojust som resulterade i att en gemensam utredningsgrupp, finansierad av Eurojust, inrättades mellan Sverige och Tjeckien. Gemensamma utredningar fastställde att det barnpornografiska materialet hade fått vidare spridning, inklusive till Spanien. Rättsligt samarbete med Spanien inleddes genom att utfärda en framställning om ömsesidig rättslig hjälp rörande en identifierad misstänkt. Spanien anslöt sig därefter till den gemensamma utredningsgruppen, vilket underlättade samarbetet med de andra gruppmedlemmarna.

Efter inledande övervakning och särskilda utredningsåtgärder, inklusive analys av finansiella transaktioner mellan de misstänkta, hölls en gemensam aktionsdag i JIT-staterna såväl som i USA och Frankrike, där ytterligare misstänkta hade identifierats. Åtta personer greps och betydande mängder data inhämtades och säkrades. Den gemensamma aktionsdagen följdes av en lång period av utredningar i de deltagande staterna som försvårades av krypterade hårddiskar och de misstänkts ovilja att samarbeta. Ett antal framställningar om ömsesidig rättslig hjälp utfärdades till tredje stater för att få tillgång till information om de misstänkts användning av vissa digitala tjänster.

Ett flertal ytterligare samordningsmöten anordnades för att underlätta samarbete beträffande aktioner som genomfördes i medlemsstaterna och för att hålla diskussioner om vilka stater som hade bäst möjligheter för att åta de misstänkta. Under dessa möten diskuterade åklagarmyndigheterna också hur man bäst skulle gå tillväga för att samla in bevisning till stöd för de kommande rättegångarna i de olika staterna.

Vidare analyser som utfördes av de nationella myndigheterna under utredningarna ledde till ytterligare gripanden i Storbritannien, USA, Kanada och Ryssland, och ett stort antal barn som fallit offer för fotograferna identifierades. Alla inblandade åklagare och utredande domare var eniga om att det nära samarbetet med Eurojust och Europol var nyckeln till det framgångsrika arbetet och de resultat som uppnåts under ärendets tidiga skede. Ärendet är pågående och rättegångar såväl som en mer ingående analys av resultaten väntas under 2015.

Utmaningar och bästa praxis

3.1 Inledning

Liksom tidigare år har Eurojust fortsatt att bidra genom sitt operativa arbete och sina strategiska initiativ till identifieringen av utmaningar och bästa praxis över ett brett spektrum av aspekter rörande straffrättsligt samarbete.

Sådana aspekter kan kopplas till utfärdandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, europeiska arresteringsorder, beslut om frysning eller andra instrument som ger verkan åt principen om ömsesidigt erkännande, och kan också identifieras beträffande specifika brottstyper, särskilda utredningsmetoder eller i förhållande till samarbete med tredjeländer. Målet är att förbättra samordning och samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna i samband med utredningar och lagföringar där Eurojust är behörigt att bistå.

Detta kapitel behandlar utmaningar och bästa praxis som identifierats beträffande kontrollerade leveranser, nya

psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer samt insamling och tillåtlighet av bevisning i databrottsärenden.

3.2 Narkotikahandel

År 2014 utgjorde de rättsliga aspekterna av gränsöverskridande kontrollerade leveranser och samarbete i ärenden rörande nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekurser två av de frågor som behandlades i det strategiska projektet *Att förbättra Eurojusts arbete inom narkotikahandelsärenden*. Bäst praxis och hinder i det rättsliga samarbetet på dessa områden samlades in med hjälp av enkäter riktade till de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat. Enkätsvaren analyserades och diskuterades med praktiker under Eurojusts strategiska möte om narkotikahan-

Fallstudie

Under 2013 begärdes stöd från Eurojust i ett ärende rörande människohandel där Storbritannien och Sverige var inblandade. En gemensam utredningsgrupp inrättades i mars 2013 för en ettårsperiod och ett samordningsmöte hölls i april 2013. I augusti 2014 hade rättsliga förfaranden i Storbritannien just påbörjats, medan rättegången i Sverige redan hade avslutats. Vid detta skede av ärendet anordnades ännu ett samordningsmöte vid Eurojust för att utvärdera samarbetet inom den gemensamma utredningsgruppen och för att utbyta information. Av särskilt intresse var användningen av telefonavlyssningar i Sverige och möjligheterna för att använda resultaten som bevisning i Storbritannien.

Diskussionen betonade existerande skillnader i straffprocessuella bestämmelser. Telefonavlyssning är tillåtet i Sverige genom domstolsbeslut på åklagarens begäran. De avlyssnade telefonsamtalen som bedöms relevanta i bevishänseende skrivs ut och läses eller spelas därefter upp under domstolsförfarande. Av ytterligare vikt i detta ärende var perioden för datalagring. När ett ärende avslutas måste material som inte använts under förundersökningen förstöras. Så fort en utredning har avslutats måste de svenska myndigheterna i allmänhet informera försvaret skriftligen om vilka telefonnummer som avlyssnats och under vilken tidsperiod avlyssningarna skett.

I Storbritannien är användning av telefonavlyssningar som bevisning ovanligt. De brittiska myndigheterna ville veta huruvida den information som erhållits av svenska myndigheter genom telefonavlyssning kunde användas som bevisning i en brittisk domstol. Samordningsmötena vid Eurojust underlättade diskussionen kring denna fråga och en möjlig lösning föreslogs: en svensk polis eller en rättslig företrädare kunde avlägga vittnesmål inför den brittiska domstolen. Vittnesmålet skulle avse dels det faktum att telefonavlyssningen hade ansökts om i enlighet med tillämpliga rättsliga bestämmelser och att dess tekniska genomförande var lagligt, och dels att det inspelade materialet var ett resultat av en vederbörligt auktoriserad åtgärd. De svenska myndigheterna ansåg detta vara en gångbar lösning. Under diskussionerna övervägde man också möjligheten och fördelarna med att brittiska myndigheter åker till Sverige för att granska allt det material som samlats in genom telefonavlyssningar. Vid slutet av 2014 hade ännu inget beslut i frågan fattats.

del som hölls den 29 och 30 september. För att möjliggöra dess spridning till praktiker i alla medlemsstater sammanställdes resultaten i en rapport.

Kontrollerade leveranser

Analysen och diskussionerna betonade betydande skillnader mellan medlemsstaternas rättssystem beträffande godkännande och genomförande av kontrollerade leveranser. Dessa skillnader utgör ofta hinder i rättsligt samarbete, i synnerhet i förhållande till: (i) godkännande av kontrollerade leveranser när färdväg eller tidpunkt för narkotikaförsändelsen är okänd; (ii) erhållande av tillstånd för att placera GPS-enheter i bilar som misstänks användas för transporter av narkotika; (iii) identifiering av behöriga myndigheter i andra medlemsstater eller erhållandet av deras godkännande; (iv) utbytet av narkotika mot ofarliga ämnen; (v) uppskjutande av narkotikabeslag; (vi) den gränsöverskridande utplaceringen av infiltratörer; (vii) tillåtligheten av bevisning som samlats in i samband med kontrollerade leveranser; (viii) involvering av uppgiftslämnare; (ix) utplacering av beväpnade poliser i andra medlemsstater och (x) delning av information, vars sekretess har hävts, som har samlats in i samband med kontrollerade leveranser. Samarbetet med tredjeländer vid kontrollerade leveranser kan ofta vara problematiskt och erfarenheter av användning av kontrollerade leveranser inom gemensamma utredningsgrupper är begränsade.

Lösningar på dessa problem inkluderade ökad kommunikation och ömsesidigt förtroende mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna; harmonisering av lagstiftning om kontrollerade leveranser; kartläggning av behöriga myndigheter och förtydligande av rättsliga krav för kontrollerade leveranser i samtliga medlemsstater; insamling av reflektioner kring en enhetlig uppsättning av krav för kontrollerade leveranser; ökat engagemang av Eurojust och Europol i gränsöverskridande operationer, i synnerhet när det kommer till att anordna operativa möten och samordningsmöten; identifiering av kontaktpunkter för kontrollerade leveranser i medlemsstaterna; analys av information samt rättsligt, taktiskt och tekniskt stöd.

Rapporten kommer att innehålla information om huruvida en framställning om ömsesidig rättslig hjälp är en förutsättning för godkännandet av kontrollerade leveranser i medlemsstaterna och kommer även inkludera en förteckning över behöriga myndigheter och, i förekommande fall, centrala kontaktpunkter för godkännandet av kontrollerade leveranser i medlemsstaterna.

Nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer

Analysen av ärenden rörande narkotikahandel som hänvisats till Eurojust ledde till identifieringen av svåra ut-

maningar i samband med lagföringen av ärenden som rör syntetiska droger och som omfattar nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer, i synnerhet när dessa ämnen inte är reglerade på EU/internationell nivå. I dessa ärenden skiljer sig lagstiftning och tillvägagångssätt ofta åt mellan olika medlemsstater, vilket leder till upprepade problem vad gäller rättsligt samarbete.

Ytterligare särskilda svårigheter som de praktiker som svarat på Eurojusts enkät hade stött på hänvisar till identifiering av nya ämnen och den tillhörande bristen på kunskap och teknisk kapacitet.

De tillfrågade identifierade möjliga tillvägagångssätt för en situation där ett särskilt ämne inte har förutsetts vara en narkotikaprekursor, men där det finns en indikation på att ämnet produceras eller importeras med syftet att framställa (syntetiska) droger. I en sådan situation är lagföring fortfarande möjlig i flera medlemsstater, antingen på grundval av den så kallade "analogimetoden" eller genom att betrakta produktionen av dessa ämnen som en "förberedande handling" för förövandet av brott som rör narkotikatillverkning.

Beträffande nya psykoaktiva ämnen, bygger lagföring i vissa medlemsstater på medicinska lagar. Ytterligare möjligheter för åtal utforskades under ett särskilt arbetsseminarium under det strategiska mötet, däribland användningen av administrativa lagar (t.ex. indragning av tillstånd för butiker), konsumentlagstiftning och livsmedelssäkerhetslagstiftning. Exempel på bästa praxis nämndes också, såsom att inkludera nya psykoaktiva ämnen på en tillfällig lista under en månad och därefter officiellt lista dem efter denna test period. Flera deltagare betonade vikten av att utbyta expertis mellan stater (t.ex. kriminaltekniska rapporter och domar).

Rapporten kommer att innehålla information om nya domar och en översikt över nationella bestämmelser och strategier för nya psykoaktiva ämnen och (pre)prekursorer i medlemsstaterna.

Vidare lyfte man under det åttonde mötet för det Rådgivande forumet fram svårigheter som stötts på av nationella myndigheter i lagföringen av ärenden som rör icke-reglerade narkotikaprekursorer. En av forumets medlemmar uppmärksammade mötet om det hot som utgörs av spridandet inom Europa av en särskild icke-reglerad narkotikaprekursor, som visat sig användas i stor skala för tillverkningen av metamfetamin i en av medlemsstaterna. Samtidigt riktades en uppmaning till alla medlemmar av det Rådgivande forumet att stödja initiativet att lista denna narkotikaprekursor i kategorin av förtecknade ämnen, som föreskrivet av den relevanta rättsliga EU-ramen för narkotikaprekursorer.

3.3 Databrott

Insamling och tillåtlighet av bevisning i databrottsärenden

Beträffande tillåtlighet av bevisning som samlats in av den privata sektorn eller genom särskilda utredningsåtgärder som är otillåtna i en viss medlemsstat, måste behovet att i strikt bemärkelse särskilja mellan underrättelser och bevisning beaktas; underrättelser kan användas för att inleda utredningar, men inte nödvändigtvis som bevisning i domstol.

Gränsöverskridande tillgång till data kan ge upphov till svårigheter i utredningen och lagföringen av databrottsärenden, i synnerhet då praxis i medlemsstaterna skiljer sig kraftigt (även i samband med det icke-enhetliga genomförandet av Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet ETS nr. 185, IT-brottskonventionen). Vissa kräver ett domstolsbeslut och vissa kräver en framställning om ömsesidig rättslig hjälp, då information lagras i en server i en annan stat. Frågan om jurisdiktion i det fall där information lagras "i molnet" identifierades också.

För att övervinna dessa svårigheter, skulle en bred tolkning av tillgänglig lagstiftning kunna vara till hjälp, i den mening att jurisdiktion kan utövas på grundval av den fysiska platsen för den enhet från vilken tillgång till relevant data tillhandahålls. Olika strategier i medlemsstaterna vad gäller rättsliga instrument som används för att samla in bevisning som lagrats på en dator kan också observeras, då detta i en del medlemsstater räknas som en del av en husrannsakan, vilket i vissa fall skulle kräva ett domstolsbeslut. Fragmentering kan också observeras när det gäller hur åklagare skulle samla in information från en "chatt": återigen, olika strategier tillämpas i medlemsstaterna då vissa skulle överväga att hänvisa till lagar rörande telekommunikation och skulle behöva förlita sig på ett domstolsbeslut, medan andra skulle kräva en intervention från åklagare (och inte nödvändigtvis en domare). Bruket av direktkontakt och informationsutbyte

på eget initiativ mellan behöriga myndigheter i synnerhet (i enlighet med artikel 26 i IT-brottskonventionen) kan i allmänhet vara mycket användbart när det kommer till att hantera och klargöra dessa svårigheter.

Utmaningar kan också uppstå när privata företag är i besittning av data, i synnerhet då företagets huvudkvarter ofta är beläget i ett tredjeland. Detta kräver vanligtvis långdragna förfaranden för insamlingen av relevant information, vilket i sin tur hindrar utredningen och lagföringen av databrottsärenden, i synnerhet i samband med flyktigheten av sådan data. Under dessa omständigheter kan det underlätta samarbetet att ha en enda kontaktpunkt i en medlemsstat för kommunikation med dessa företag. Vidare kan det vara till stor nytta om ett företags huvudkvarter i ett tredjeland officiellt tillåter sina filialer i medlemsländerna att direkt svara på begäran som utfärdats av åklagare. På grund av deras natur - och den avgörande roll som privata företag innehar - bör myndigheter alltid överväga att införa en multidisciplinär arbetsmetod för utredning och lagföring av databrottsärenden.

Nyttan med gemensamma utredningsgrupper, i synnerhet om de inrättas under ett tidigt skede av en utredning, har noterats, tillsammans med behovet att engagera åklagare från början av varje ärende, särskilt om beslag står på spel och för att underlätta tillåtligheten av bevisning i domstol. På liknande sätt kan Eurojust bistå nationella myndigheter, i synnerhet om de engagerats under ett tidigt skede av utredningen, till exempel när utredningar i andra medlemsstater eller till och med i tredjeländer ska inledas och för att stödja de nationella myndigheterna i medlemsstaterna i samordningen av parallella utredningar.

Insamling och tillåtlighet av bevisning i databrottsärenden var även ett av de ämnen som diskuterades med praktiker från medlemsstaterna under Eurojusts seminarium, [*Databrott: Att bemöta tjugohundratalets utmaningar*](#), som hölls den 19 och 20 november. Se även underavsnitt 2.2.6.

Eurojusts fokus för året: den
europeiska arresteringsordern

Det är ingen slump att ämnet för Eurojusts fokus för året är den europeiska arresteringsordern. Under 2014 fortsatte Eurojust att bidra, både på operativ och strategisk nivå, till en snabbare tillämpning av detta instrument, vilket ger verkan på principen om ömsesidigt erkännande. Hur den europeiska arresteringsordern fungerar var också ämnet för reflektion på EU-nivå under 2014. Eurojust sökte att markera de cirka 10 åren av dess tillämpning och bidrog till debatten genom att hålla ett strategiskt seminarium, i samarbete med det grekiska EU-ordförandeskapet, med titeln *Den europeiska arresteringsordern: vilken väg framåt?*

Under 2014 registrerades det hos Eurojust 266 ärenden rörande genomförandet av europeiska arresteringsorder, vilket motsvarar 14,5% av det totala antalet ärenden. Det brittiska kontoret utfärdade flest anmodanden, följt av de polska och bulgariska kontoren. Det brittiska kontoret mottog också det största antalet anmodanden, följt av de italienska och spanska kontoren.

Kollegiet behandlade två allmänna frågeställningar om genomförandet av den europeiska arresteringsordern. Den första frågan kopplades till genomförande av artikel 3(2) i rådets rambeslut 2002/584/RIF om den europeiska arresteringsordern (rambeslutet om EAW) (skäl för obligatorisk icke-verkställighet av EAW). Frågan rörde insamlingen av rättslig och praktisk information rörande konsekvenserna av icke-borttagandet av en order från Schengens informationssystem (SIS) II och Interpols databaser i ett ärende där en person, som varit föremål för en europeisk arresteringsorder eller en begäran om utlämning, har fått sitt ärende hanterat i straffrättsliga förfaranden på samma faktaunderlag i en annan medlemsstat.

Den andra generella frågan rörde insamlingen av praktisk och rättslig information om genomförandet i medlemsstaterna av artikel 24 i rambeslutet om EAW (uppskjutet eller villkorligt överlämnande), det vill säga huruvida denna bestämmelse har genomförts i fulla och, om så är fallet, de villkor som ställts av medlemsstaternas rättsliga myndigheter för att tillåta att ett sådant "tillfälligt överlämnande" äger rum.

Eurojust fortsatte att spela en nyckelroll i förbättringen av samarbete i brottmål mellan medlemsstater (artikel 3(1)(b) i Eurojustbeslutet), i synnerhet genom att: i) underlätta genomförandet av europeiska arresteringsorder och utbytet av information mellan nationella myndigheter; ii) upprätta kommunikationslinjer mellan nationella myndigheter i syfte att klargöra skillnader i genomförandet på nationell nivå av bestämmelser i rambeslutet om EAW; iii) klargöra både utfärdande och genomförande myndigheters rättsliga krav; iv) tillhandahålla rådgivning om utarbetandet av europeiska arresteringsorder

både innan dess utfärdande och vid tidpunkten för dess omformulering och v) samordna utfärdandet och genomförandet av europeisk arresteringsorder och bidra till att förebygga möjliga behörighetskonflikter.

Vissa av de rättsliga och praktiska frågor som stötts på av Eurojust i arbetet med den europeiska arresteringsordern under 2014 avsåg:

- i) svårigheter kopplade till olika tolkningar och det praktiska genomförandet av specialitetsbestämmelsen (artikel 27, punkterna 2,3(g) och 4 i rambeslutet om EAW) i ärenden där en tredje medlemsstat, efter överlämnande, anmodar den utfärdande medlemsstaten att höra den överlämnade personen och denna anmodan avslås på grund av att medgivande för att genomföra detta "förhör med den misstänkta" bör sökas från den genomförande medlemsstaten, medan "förhör" av en misstänkt i den tredje medlemsstaten inte uppgår till "åtal" och därför inte anses kräva medgivande;
- ii) ytterligare frågor som rör specialitetsbestämmelsen (artikel 27(4) i rambeslutet om EAW) i ärenden där en utfärdande medlemsstat, efter ett överlämnande, begär den genomförande medlemsstatens medgivande, i enlighet med artikel 27(4) i rambeslutet om EAW, för att göra det möjligt för den förstnämnda att snarast åtala (preskriptionstiden var nästan slut) den överlämnade personen för ett separat orelaterat brott och för att få tillåtelse att ställa den personen inför rätta för denna separata anklagelse; då medgivande har nekats är diskussionerna pågående med syftet att fastställa de medel som står till förfogande för den utfärdande medlemsstaten att åtminstone kunna skjuta upp preskriptionstiden för åtal;
- iii) frågor som är kopplade till de krav som ställs enligt lagen i vissa medlemsstater att höra den begärda personen innan de kan utfärda en europeisk arresteringsorder och de svårigheter som uppstår då det är känt var personen befinner sig av både medlemsstaten som genomför utredningen och medlemsstaten där personen befinner sig, men denne ännu inte kan gripas;
- iv) olika tolkningar av vilken typ av garanti som föreskrivs i artikel 5(3) i rambeslutet om EAW (återsändning av person till genomförande medlemsstat för att avtjäna det straff som utdömts i den utfärdande medlemsstaten) och som krävs av den genomförande medlemsstaten och en relaterad tvist om vilken medlemsstat (utfärdande eller genomförande) som sedermera skall bära kostnaderna för återsändning efter rättegång (olika uppfattningar om möjlig till-

lämplig rättslig grund: rambeslutet om EAW, Rådets rambeslut 2008/909/RIF om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelsestraff eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom den Europeiska unionen);

- v) frågor som är kopplade till återkallandet av en europeisk arresteringsorder ifall skälen för återkallandet inte är klara för den genomförande medlemsstaten och betydande ansträngningar och resurser redan har lagts ner i genomförandet av arresteringsordern;
- vi) proportionalitetsfrågor som uppstår i samband med en europeisk arresteringsorder som utfärdats för förnyad prövning av en mindre förseelse och
- vii) frågor som är kopplade till skyddet av de grundläggande rättigheterna, det vill säga huruvida fängelseförhållande är lämpliga för en person som lider av psykisk ohälsa och den utfärdande medlemsstatens beredskap att tillhandahålla ytterligare information vad gäller garantier rörande fängelseförhållanden.

Eurojust fortsatte även att utveckla sitt stöd till medlemsstater avseende konkurrerande europeiska arresteringsorder (artikel 16(2) i rambeslutet om EAW). Enligt denna bestämmelse kan Eurojust anmodas av de verkställande rättsliga myndigheterna för att tillhandahålla rådgivning om platsen för överlämnandet av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder som utfärdats av två eller flera medlemsstater. Under 2014 anmodades Eurojust formellt att tillhandahålla sådan rådgivning i fyra ärenden. Eurojust tillhandahöll rådgivning och expertis under ett tidigt skede, antingen genom förhandlingar eller genom direktkontakt med de berörda myndigheterna under Eurojusts samordningsmöten. Samordningsmöten erbjuder ett viktigt forum då de möjliggör diskussioner om det aktuella läget och befintliga problem i ett ärende och om överenskommelser om strategi, såsom prioritet för europeiska arresteringsorder och, i händelse av parallella utredningar och lagföringar för samma gärning, överenskommelser som nås för att förhindra behörighetskonflikter och att samma ärende prövas två gånger.

När det gäller överskridning av tidsfrister vid verkställandet av europeiska arresteringsorder, föreskriver artikel 17(7) i rambeslutet om EAW att om en medlemsstat, un-

Strategiskt seminarium om EAW

Den 10 juni anordnade Eurojust, i samarbete med det grekiska EU-ordförandeskapet, ett strategiskt seminarium med titeln *Den europeiska arresteringsordern: Vilken väg framåt?* i kombination med det Rådgivande forumets sjunde möte som anordnades den 11 juni av riksåklagaren för Grekland, med stöd från Eurojust. Målet med seminariet var att uppmuntra praktiker inom rättsväsendet att utbyta åsikter om problem och bästa praxis i samband med genomförandet av den europeiska arresteringsordern, med beaktande av Eurojusts roll att underlätta det snabba och problemfria genomförandet av den europeiska arresteringsordern. Medverkande från alla medlemsstater, EU-institutioner och Eurojust deltog i det kombinerade evenemanget.

Slutsatserna från de fyra arbetsseminarier som hölls under seminariet om EAW: (i) Omfattning och innehåll av den europeiska arresteringsordern; ii) skäl för icke-erkännande och garantier; iii) överlämningsförfaranden och iv) följderna av överlämnningen, presenterades under det Rådgivande forumets möte den 11 juni och utgjorde grunden för ytterligare diskussioner mellan det Rådgivande forumets medlemmar. De generella slutsatser som drogs av det Rådgivande forumets medlemmar rörande den europeiska arresteringsordern var i) att den europeiska arresteringsordern är ett modellinstrument för EU-området för straffrättskipning, i hög grad bidrar till upprättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och att den bör tjäna som

der exceptionella omständigheter, inte klarar av att möta de tidsfrister som föreskrivs i artikel 17, skall denna informera Eurojust och uppge skäl för förseningen. Under 2014 registrerades 123 överskridanden av tidsfrister hos Eurojust. För sex av dessa ärenden krävdes ytterligare åtgärder. För det femte året i rad rapporterade Irland flest överskridanden. Andra ärenden hänsköts av Tjeckien, Spanien, Lettland, Bulgarien, Kroatien och Storbritannien.

ett exempel för andra instrument för ömsesidigt erkännande och ii) att den europeiska arresteringsordern, trots en överlag positiv utvärdering, fortfarande kan förbättras när det kommer till dess funktion och att de problem som behandlades under arbetsseminarierna bättre hanteras med hjälp av icke-bindande instrument och utvecklingen av praktiska verktyg, istället för genom förändringar i lagstiftning.

Gällande Eurojusts roll, drog det Rådgivande forumets medlemmar slutsatsen att Eurojust har spelat och bör fortsätta spela en central roll i tillämpningen av den europeiska arresteringsordern genom att i) öka ömsesidig förståelse av medlemsstaternas rättssystem och stimulera till och underlätta samråd mellan medlemsstater; ii) samordna och tillhandahålla nationella myndigheter med relevant rättslig information och iii) erbjuda stöd för översättningen av europeiska arresteringsorder.

En annan slutsats var att Eurojusts roll som ett centrum för rättslig och praktisk expertis med avseende på den europeiska arresteringsordern borde förstärkas. Eurojust har också utvecklat användbara instrument som kan hjälpa praktiker i komplexa EAW-ärenden, t.ex.

Eurojusts *Riktlinjer vid konkurrerande arresteringsorder* (publicerad i Eurojusts årsrapport 2004), och kommer att fortsätta att erbjuda aktuell information om europeisk rättspraxis, konstitutionella frågor och återkommande praktiska problem i samband med genomförandet av europeiska arresteringsorder.

Rapporten från seminariet och slutsatserna från det Rådgivande forumets sjunde möte publicerades på Eurojusts webbplats och som rådsdokument 13581/14.

Fallstudie

Italien utfärdade en europeisk arresteringsorder för en tunisisk medborgare som tidigare hade dömts i ett ärende rörande narkotikahandel under 2009 och 2010. Individen greps och häktades på en flygplats i Belgien i mars 2014. Efter gripandet mottog Belgien ännu en europeisk arresteringsorder, utfärdad av Luxemburg. Arresteringsordern utfärdades inom ramen för en utredning om narkotikahandel, som omfattade heroin, kokain och cannabis, under 2013 och 2014. Det belgiska kontoret vid Eurojust anmodades att bistå i frågan om vilken av de två konkurrerande europeiska arresteringsorderna som skulle ges prioritet i denna situation, och ett ärende inleddes gentemot Italien och Luxemburg.

Det var nödvändigt att besvara frågan med beaktande av att personen som var föremål för den italienska europeiska arresteringsordern hade dömts i Italien och att beslutet hade vunnit laga kraft och att de luxemburgska myndigheterna hade anledning att tro att denna individ var ledare för en kriminell organisation som skapats för försäljning av narkotika. Att inte överlämna denna misstänkte till Luxemburg ansågs ha potential att skada utredningen och att vara av vikt för fastställandet av rollerna för alla personer som var inblandade i denna organisation.

En formell begäran från den belgiska åklagarmyndigheten lämnades in till Eurojust på grundval av artikel 16(2) i rambeslutet om EAW. Ett nivå-II möte hölls mellan Belgiens, Italiens och Luxemburgs nationella kontor, och Eurojust anmodades att tillhandahålla rådgivning angående prioriteringen av en av arresteringsorderna. Den rättsliga hjälpen var av brådskande karaktär, då det belgiska domstolsbeslutet avseende den italienska europeiska arresteringsordern väntades inom några dagar efter att begäran mottagits, och Eurojusts yttrande om de konkurrerande arresteringsorderna utfärdades vederbörligen. På grundval av fakta i detta ärende, rekommenderade Eurojust att den begärda personen skulle överlämnas först till Luxemburg. Därefter skulle den begärda personen överlämnas från Luxemburg till Italien för verkställighet av fängelsestraffet, på grundval av artikel 28 i rambeslutet om EAW.

Förstainstansrätten i Bryssel, såväl som appellationsdomstolen, prioriterade den europeiska arresteringsorder som utfärdats av luxemburgska myndigheter. Eurojust tillhandahöll vidare stöd i ärendet genom att underlätta för den italienska arresteringsordern som lämnades in till de luxemburgska myndigheterna för att säkerställa att den begärda personen kunde överlämnas från Luxemburg till Italien.

EAW Strategic Seminar, 10 June 2014

Eurojusts administration

Stöd för operativt och strategiskt arbete

Eurojusts administration bistår kollegiet och Eurojusts styrelse i dess arbete. Under 2014 hölls 28 operativa möten för kollegiet och 10 möten för styrelsen. Vid årets slut bestod Eurojusts personalstyrka av cirka 260 befattningshavare.

Stöd ges till de nationella kontoren vid handläggningen av ärenden och vid förberedelse och genomförande av samordningsmöten och samordningscentraler, bland annat genom att erbjuda preliminära kommentarer till ärenden, övriga kommentarer till ärenden eller analysrapporter, handlingar från samordningscentraler, analyser av domar såväl som rättslig information, yttranden samt råd rörande tillämpningen av rättsliga samarbetsinstrument. Under 2014 bistod man också vid utarbetandet av de första kapitlen i driftshandboken samt Riktlinjer för manuella register, som antogs av kollegiet med syftet att förbättra och harmonisera Eurojusts interna praxis på området operativt arbete.

Administrationen tillhandahöll dessutom direkt stöd till genomförandet av Eurojusts strategiska projekt, såsom de som förbättrar Eurojusts arbete med narkotikahandelsärenden eller det strategiska projektet om människohandel. Administrationen bistår kollegiet i planeringen, utformningen och genomförandet av Eurojusts strategiska seminarier, möten och taktiska möten, såväl som det Råd-givande forumets halvårsmöten. Stöd tillhandahålls också genom att erbjuda expertrådgivning till EU-institutioner och intressenter, bland annat avseende EU:s policycykel.

Vidare bistår administrationen kollegiet i verksamhet för förstärkningen av Eurojusts samarbete med RIF-partner, tredjeländer och internationella organisationer. Stöd ges också i samband med framtida Eurojust-utvecklingar: under 2014 bistod administrationen kollegiet med övervakning och analyser av pågående förhandlingar om utkastet till Eurojust-, Europol- och EPPO-förordningarna och med förberedningen av relaterade yttranden och bidrag från Eurojust.

Budget och personal

Eurojusts budget för 2014 var 33,6 miljoner euro. Det finansiella resultatet har byggt på den alltjämt positiva utvecklingen, med ett genomsnittligt budgetgenomförande på 98,0 procent under de senaste fyra åren. Under 2014 uppnådde Eurojust ett budgetgenomförande på 99,8 procent. I enlighet med budgetmyndighetens krav att minska antalet tjänster med 5 procent, identifierade Eurojust fyra lediga tjänster som designades för detta ändamål under 2014. Detta i linje med organisationens strategi att inte säga upp befintliga anställningsavtal för att uppnå sådana reduceringar.

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Alinde Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla Garcia Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, EJM Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Vincent Jamin, JITS Network Secretariat

Kollegiet och styrelsen

Kollegiet genomförde en intern utvärdering av genomförandet av åtgärder antagna under 2013 för att förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten av dess arbete. Bedömningen var positiv: antalet plenarmöten för kollegiet reducerades och den tid som ägnas åt styrelsefrågor minskade betydligt och planeringen av kollegieverksamhet, användningen av förberedande samrådsförfaranden för att tillåta att skriftliga yttranden ska kunna uttryckas och användningen av skriftliga beslutsförfaranden förbättrades.

Eurojusts nya lokaler

Arbetet med Eurojusts nya lokaler fortskred under 2014 med ingåendet av "Bygg och underhålls"-kontraktet som löper på 15 år (plus 5 års förlängning). Under det fjärde kvartalet utfördes det första arbetet på grunden och inredningsdesignprojektet inleddes internt med medverkan av alla Eurojusts befattningshavare.

Konsoliderad årlig verksamhetsrapport

Den administrativa direktörens konsoliderade årliga verksamhetsrapport för 2014, som var under utarbetning vid tidpunkten för publiceringen av denna rapport, innehåller ytterligare detaljerad information om administrationens resultat som uppnåts genom genomför-

andet av [Eurojusts årliga arbetsprogram \(AWP\) för 2014](#) (finns tillgängligt på Eurojusts webbplats), förvaltning och interna kontrollsystem, med fokus på resultat som uppnåts genom genomförandet av de mål och den verksamhet som planerats i AWP såväl som på användningen av mänskliga och finansiella resurser som avsatts därtill.

Extern kommunikation

Eurojust introducerade en ny strategi för kommunikation för att bättre främja Eurojusts verksamhet, med fokus på sex områden: (i) företagskommunikation och identitet, d.v.s. varumärkesprofilering, marknadsföring och positionering; (ii) externa relationer och EU-relationer; (iii) ökning av genomslagskraft i media och täckning över hela Europa; (iv) förstärkning av Eurojusts digitala kommunikation; (v) publikationer, d.v.s. studier, rapporter och broschyrer och (vi) intern kommunikation.

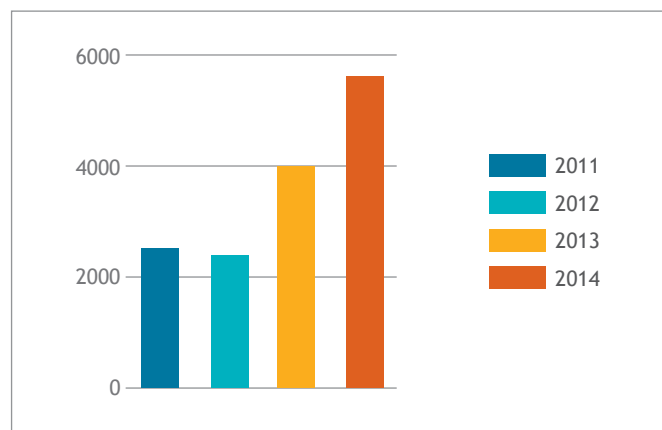
Den nya strategin innefattade att lägga upp två nya avdelningar online, *I fokus* och *Framgångshistorier*, för att belysa och omförpacka nyckelhistorier över en längre tidsperiod. Eurojust publicerar regelbundet pressmeddelanden om sitt operativa arbete och nyheter publiceras om dess pågående icke-operativa verksamhet. För att öka medvetenheten om denna verksamhet, ökade antalet nyhetsartiklar betydligt under 2014.

Vidare lanserade Eurojust marknadsföringsseminarier och turnéer i medlemsstaterna. Marknadsföringsseminarierna är mer praktiska i sin karaktär än de turnerande utställningarna, då de mer utförligt behandlar Eurojusts arbete och hur Eurojust kan bistå praktiker, medan de turnerande utställningarna erbjuder en mer allmän översikt över Eurojusts arbete. Marknadsföringsseminarier och turnéer är en del av Eurojusts pågående initiativ för att uppmärksamma Eurojusts arbete och göra praktiker i medlemsstaterna medvetna om det värde och den effektivitet som Eurojust för med sig till gränsöverskridande ärenden.

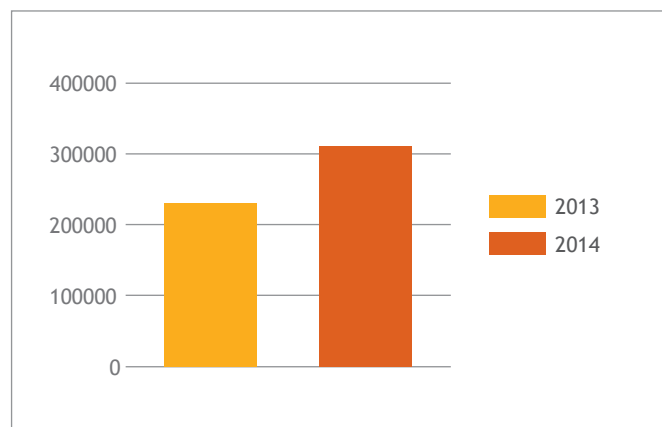
En stark profil ökar förtroende, trovärdighet och igenkännande och är en förutsättning för relationer med intressenter, däribland praktiker. Under 2014 publicerades 5619 medieartiklar som omnämnde Eurojust, jämfört med 3982 artiklar under föregående år.

Eurojust producerade under hela 2014 strategiska rapporter, Eurojust-nyheter och företagsbroschyrer. [Eurojusts publikationer](#) görs tillgängliga på webbplatsen.

Mediebevakning världen över

Webbplatsbesök

Exempel på publikationer från Eurojust

Eurojust och nätverken av praktiker

Eurojust står värd för sekretariaten för det Europeiska rättsliga nätverket, JIT-nätverket och nätverket mot folkmord och befordrar samverkan mellan de nationella kontoren och nätverken inom deras gemensamma kärnverksamhet. Sekretariaten utnyttjar Eurojusts administrativa resurser för att erbjuda tjänster till nätverken. Eurojust stödjer även det Rådgivande forumets verksamhet.

6.1 EJN

Det Europeiska rättsliga nätverket (EJN) inrättades år 1998 och är ett nätverk av kontaktpunkter för främjandet av straffrättsligt samarbete. Sekretariatet inrättades under 2003 vid Eurojust.

Möten Två plenarmöten hölls under 2014, i juni i Aten om den europeiska arresteringsordern och i november i Rom om samarbete med tredjeländer. För första gången anordnades plenarmötena direkt av sekretariatet för EJN, i samarbete med EU-ordförandeskapen och med stöd av Eurojust. Vidare hölls regionala möten i Österrike, Finland, Ungern och Slovenien och nationella möten i Belgien, Tyskland och Rumänien, för att diskutera och förbättra internationellt rättsligt samarbete rörande frågor av regional eller nationell karaktär. Representer från de medverkande nationella kontoren deltog i dessa möten.

Gemensamt EJN/Eurojust-dokument EJN och Eurojust godkände det [gemensamma dokumentet](#), *Bistånd vid internationellt straffrättsligt samarbete för praktiker*, som ger en översikt för praktiker inom rättsväsendet i medlemsstaterna av de tjänster och det stöd som kan tillhandahållas av EJN och Eurojust. Ett av målen med det gemensamma dokumentet är att säkerställa att EJN och Eurojust handlägger ärenden inom sina respektive behörighetsområden. Dokumentet kommer att finnas tillgängligt på alla officiella EU-språk.

Ordförandeskapstrion för EJN Medlemsstaten som för närvarande innehar EU-ordförandeskapet, assisterat av de två inkommande EU-ordförandeskapen (ordförandeskapstrion för EJN), har ett nära samarbete med sekretariatet för EJN. För att stärka de privilegierade förbindelserna mellan EJN och Eurojust, möttes ordförandeskapstrion för EJN och sekretariatet för EJN i december med EU-ordförandeskapet och den administrativa direktören för att utbyta åsikter och diskutera områden av gemensamt intresse.

EJN:s webbplats Den rättsliga atlasen håller på att utvecklas för att inkludera de behöriga myndigheterna för alla instrument för ömsesidigt erkännande rörande

straffrättsligt samarbete såväl som för traditionella framställningar om ömsesidig rättslig hjälp.

Utbildning Sekretariatet för EJN anordnade det femte utbildningstillfället för det engelska språket för EJN:s kontaktpunkter för att utvidga kunskaper om de olika rättssystemen, utveckla gemensamma språkfärdigheter, upprätta och upprätthålla närmare förbindelser och öka ömsesidigt förtroende.

E-juridikportalen EJN:s webbplats kommer att integreras i e-juridikportalen, det framtida elektroniska gränssnittet inom området frihet, säkerhet och rättvisa.

6.2 Nätverket av nationella experter på JIT

Nätverket av nationella experter på JIT ([JIT-nätverket](#)) är ett nätverk av nationella kontaktpunkter som inrättats för att främja utbytet av information och bästa praxis mellan medlemsstater avseende gemensamma utredningsgrupper. Det firade sitt 10-årsjubileum under 2014. Sekretariatet inrättades i januari 2011 vid Eurojust.

Årsmöte Det tionde årsmötet för nationella experter på JIT hölls den 25 och 26 juni. Fokus för mötet låg på de senaste utvecklingarna inom gemensamma utredningsgrupper, såsom utvecklingen av gemensamma utredningsgrupper med tredjeländer.

Projekt Ett flertal projekt inleddes för att förbättra stödet till JIT-praktiker, såsom *Fiches Espagnoles*, som är avsett att samla in och göra tillgängligt till praktiker sammanfattningar av nationell lagstiftning i medlemsstaterna, som är relevant för inrättningen och driften av gemensamma utredningsgrupper. För att säkerställa enhetlighet av innehållet i faktablad utvecklades en standardmall och de fyra första nationella sammanfattningarna, som omfattade spansk, bulgarisk, belgisk och svensk lagstiftning, offentliggjordes i december via JIT-nätverkets begränsade område på Eurojusts webbplats. Under det nionde årsmötet antogs projektet om utvärderingsformuläret för JIT för att stödja praktiker i bedömningen av hur väl de gemensamma utredningsgrupperna har presterat. En interaktiv version av formuläret gjordes tillgängligt i april. De första slutförda utvärderingarna har mottagits och håller på att analyseras. Projektets mål - som kommer att stödjas av upprättandet av en databas - är att erbjuda bättre insikt i JIT-praxis på EU-nivå och att bidra till den övergripande bedömningen av verktyget.

Utbildning JIT-nätverket spelar en betydelsefull roll i främjandet av gemensamma utredningsgrupper och iden-

tifieringen av nya trender inom JIT-samarbete. Medverkan i utbildning, som anordnas inom och utanför den Europeiska unionen, grundar sig, i synnerhet, på de framgångsrika partnerskapen som upprättats med Cepol och EJTN.

Begränsat område för nätverket av nationella experter på JIT Det begränsade området för nätverket av nationella experter på JIT är en webbplattform som fungerar som ett enskilt arkiv för JIT-relaterad information, i synnerhet JIT-lagstiftning och utvärderingar. Under 2014 uppdaterades plattformen för att öka dess användarvänlighet och förbättra tillgängligheten av informationen.

Finansiering av JIT Ett nytt förfarande för finansieringen av [JIT infördes](#) för att förbättra effektiviteten av anslag till praktiker (t.ex. genom förenkling av formulär, större flexibilitet vid genomförandet av anslagen och täckningen av kostnader som ådragits av tredjeländer). Utarbetandet av ett nytt ansökningsformulär, som inkluderar automatisk uträkning och kontroll av monetära tak, slutfördes i slutet av 2014. Finansieringen av JIT-verksamhet har täckts av Eurojusts budget sedan september 2013. JIT-nätverkets sekretariat mottog och behandlade 146 nya ansökningar, vilket bekräftar det betydande intresset hos praktiker och nyttan med detta finansieringsprogram.

6.3 Nätverket mot folkmord

[Nätverket mot folkmord](#) inrättades år 2002 för att säkerställa det nära samarbetet mellan nationella myndigheter vid utredning och lagföring av dessa brott. Sekretariatet för nätverket mot folkmord inrättades vid Eurojust i juli 2011.

Årsmöte Eurojust stod värd för det 16:e och 17:e mötet för nätverket mot folkmord. Mötena erbjöd ett unikt forum för praktiker att utbyta information, bästa praxis och erfarenhet och därvid samarbeta och hjälpa varandra vid utredning och lagföring av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Mötets huvudämnen inkluderade sexualbrott och könsrelaterade brott, finansiella utredningar och återvinning av tillgångar vid folkrättsbrott såväl som konsekvenserna av den pågående konflikten i Syrien.

Strategidokument För att stärka utredningen och lagföringen av internationella brott, publicerade nätverket mot folkmord *EU-nätverket mot folkmords strategi för bekämpningen av strafflöshet för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser inom Europeiska unionen och dess medlemsstater*, som finns tillgänglig på Eurojusts webbplats. Strategin redogör för kopplingen av dessa brott till EU-territorier och nämner de utmaningar som utredare och åklagare står inför på grund av den specifika kontexten, karaktären och ramen för internationella

brott. Vidare tillhandahåller dokumentet en omfattande uppsättning av åtgärder som EU-institutioner och medlemsstater bör vidta för att stödja nationella myndigheter i bekämpningen av strafflöshet, ställandet av förövare till svars och skipandet av rättvisa för offer.

Utbildning Sekretariatet för nätverket mot folkmord höll, i samarbete med civilsamhället, ett andra seminarium i oktober angående rättigheter för offer av grova internationella brott i medlemsstaterna. Målet med seminariet var att dela bästa praxis och expertis med de nationella myndigheterna avseende olika aspekter av brottsoffers rättigheter, inklusive rätten till deltagande, skydd, stöd och skadestånd. Representanter från de nationella kontoren vid Eurojust deltog i seminariet.

6.4 Rådgivande forumet

Under 2010 inrättades det Rådgivande forumet för allmänna åklagare och chefer för allmänna åklagarmyndigheter i EU:s medlemsstater (det Rådgivande forumet) för att stärka internationellt rättsligt samarbete och ömsesidigt förtroende, utbyta erfarenheter och för att erbjuda expertsynpunkter till EU:s institutioner för utvecklingen av området frihet, säkerhet och rättvisa. Eurojust fortsatte att tillhandahålla rättsligt, administrativt och finansiellt stöd till det Rådgivande forumets verksamhet.

[Det rådgivande forumet](#) höll sitt 7:e och 8:e möte under 2014, med stöd från Eurojust. Mötet i juni, under det grekiska EU-ordförandeskapet, hölls i kombination med Eurojusts strategiska seminarium, *Den europeiska arresteringsordern: Vilken väg framåt?* Det rådgivande forumet kom till slutsatser rörande rättsliga och praktiska lösningar som ledde till förbättringar i genomförandet av europeiska arresteringsorder och bekämpningen av korruption. [Resultatet av mötet och](#) [det Rådgivande forumets slutsatser](#) finns tillgängliga på Eurojusts webbplats och vidarebefordrades till de relevanta EU-institutionerna för att bidra till debatten på EU-nivå (se rådsdokument 13581/14)

Under mötet i december, som hölls under det italienska EU-ordförandeskapet, diskuterade det Rådgivande forumet frysning och förverkande av utbyte från brott och hur man kan förbättra ömsesidigt erkännande. Man diskuterade också utmaningar och bästa praxis rörande utredning och lagföring av ärenden som rör människohandel och illegal smuggling av immigranter som inbegriper migration över havet. Detta möte anordnades i kombination med Eurojusts strategiska seminarium, [Mot ett ökat samarbete rörande frysning och förverkande av utbyte från brott: En praktikers förhållningssätt](#). [Resultatet och det Rådgivande forumets](#) slutsatser kommer att överlämnas till de relevanta EU-institutionerna under början av 2015.

Meetings of the Consultative Forum

Utvärdering och framtida perspektiv

Tema

Sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar

Utvärderingsbesöken (som påbörjades i maj 2012) till medlemsstaterna, genomförda inom ramen för [Sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar](#) om den praktiska tillämpningen och genomförandet av rådets beslut 2002/187/RIF av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet och av rådets beslut 2008/976/RIF om det Europeiska rättsliga nätverket för brottmål (sjätte rundan), avslutades i maj. De återstående rapporterna om medlemsstaterna antogs av arbetsgruppen för allmänna frågor inklusive utvärdering (GENVAL) i november [och slutrapporten för den sjätte rundan](#) antogs av Europeiska unionens råd den 17 december. Med syfte att genomföra rekommendationerna som riktats till Eurojust, tog kollegiet på sig en aktiv roll och antog en åtgärdsplan och en tidsram för dess slutförande grundat på fastställda prioriteringar. Flera åtgärder lades fram inför slutrapporten och för att förbereda inför det andra mötet för de nationella korrespondenterna för Eurojust. (NCE)

Externa utvärderingar av genomförandet av Eurojustbeslutet

Artikel 41a i Eurojustbeslutet föreskriver att kollegiet skall beställa en oberoende extern utvärdering av genomförandet av Eurojustbeslutet, såväl som av verksamhet som utförts av Eurojust, innan den 4 juni 2014 och därefter var femte år. Artikel 41a föreskriver också att varje utvärdering ska bedöma Eurojustbeslutets verkningar, Eurojusts resultat när det gäller att uppnå de mål som anges i Eurojustbeslutet såväl som Eurojusts effektivitet. Den 18 februari 2014 utfärdade kollegiet närmare anvisningar i samråd med kommissionen.

En styrkommitté inrättades genom kollegiets beslut i januari 2014. Styrkommittén skall i god tid tillhandahålla

2:a mötet för de nationella korrespondenterna för Eurojust

Mötet för de nationella korrespondenterna för Eurojust hölls den 27 november vid Eurojust. Deltagarna utbytte erfarenheter och bästa praxis rörande nationella riktlinjer för fördelningen av ärenden mellan Eurojust och EJN (se avsnitt 6.1), diskuterade *fiches suédoises* och användningen av Eurojusts "smarta" artikel 13-blankett och uttryckte sina åsikter avseende återkopplingen från Eurojust i enlighet med 13a (se avsnitt 1.3).

Eurojusts extranät

Eurojusts extranät lanserades i samband med NCE-mötet. Extranätet är ett begränsat område på Eurojusts webbplats för nationella korrespondenter, som innehåller olika handlingar som är relevanta för praktikers arbete, såsom nationella riktlinjer om fördelningen av ärenden mellan Eurojust och EJN, nationella riktlinjer om genomförandet av artikel 13 i Eurojustbeslutet och *fiches suédoises*.

utvärderaren med kommentarer om utvärderingsrapporten och regelbundet informera kollegiet om utvärderingens fortskridande. Styrkommittén skall även bidra till kvalitetsbedömningen av den slutgiltiga utvärderingsrapporten, baserat på i förväg fastställda kriterier och samtidigt som utvärderarens oberoende upprätthålls, lägga fram utvärderingsrapporten inför kollegiet för diskussion samt utarbeta en plan för spridningen av den slutgiltiga utvärderingsrapporten.

Den 22 september 2014 undertecknade Eurojust ett avtal med Ernst and Young Accountants LLP för externa konsulttjänster. Utvärderingsprojektet består av tre etapper: Inledning, datainsamling och analys & rapportering. Den första etappen av utvärderingsprocessen avslutades i december 2014 med antagandet av den slutgiltiga inledande rapporten.

Nästa steg var datainsamlingsetappen, som kommer att påbörjas i januari 2015. Den sista etappen väntas slutföras i juni 2015. Den slutgiltiga utvärderingsrapporten skall vidarebefordras till Europaparlamentet, rådet och kommissionen i juli 2015 och kommer att offentliggöras.

Eurojust fleråriga strategi

Eurojust publicerade sin [fleråriga strategiska plan](#) (MASP) för 2012-2014 för att staka ut den riktning man bör ta för att bemöta kommande utmaningar. Den fleråriga strategiska planen identifierade strategiska mål att uppnå genom genomförandet av fleråriga strategiska mål. Dessa strategiska mål kopplades till Eurojusts operativa verksamhet i Eurojusts årliga arbetsprogram, som i sin tur utgör grunden för programplanering för budget och resurser. Den fleråriga strategiska planen omfattar perioden 2012 till 2014 och kollegiet beslutade att

förlänga den till 2015. Dokumentet finns tillgängligt på Eurojusts webbplats.

Den 13 maj antog kollegiet den nya [fleråriga strategin](#) (MAS) för 2016-2018. Eurojust står inför ett avgörande skede i sin utveckling: antagandet av en förordning om Eurojust och inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet. Eurojusts fleråriga strategi för 2016-2018 stakar ut den väg som Eurojust kommer att ta mot bakgrund av dessa utmaningar och förenar behovet av att fortsätta förstärka sin operativa kapacitet samtidigt som man anpassar sig till en föränderlig miljö. Texten finns tillgänglig på Eurojusts webbplats och sammanfattas nedan.

Eurojustförordningen

I enlighet med artikel 85 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TFEU), lade kommissionen i juli 2013 fram ett förslag på en ny Eurojustförordning, vars mål är att stärka Eurojust och öka dess effektivitet. Den föreslagna Eurojustförordningen är föremål för det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

I april 2014 lämnade kollegiet in ett skriftligt bidrag rörande detta förslag till rådets arbetsgrupp för straffrättsligt samarbete (COPEN), som svarar på ordförandeskapets frågor och tillhandahåller Eurojusts synpunkter och kommentarer angående viktiga aspekter av förslaget. De ämnen som behandlas är, bland andra arbetsuppgifter och behörigheter, operativ funktion, nationella medlemmars status och befogenheter, struktur och styrning, journalsamordning, ENCS, informationsutbyte, JIT, uppgiftsskydd och den framtida förbindelsen med EPPO (se rådsdokument 8488/14). I juni 2014 tillhandahöll Eurojust ytterligare information angående uppgiftsskyddssystemet (se rådsdokument 10622/14).

I december 2014 antog rådet en "partiell allmän strategi" som omfattar hela texten av utkastet till förordning, med undantag för bestämmelser som rör EPPO, uppgiftsskydd och regler för konfidentialitet och säkerhet för sekretessbelagd och icke-sekretessbelagd känslig information.

Följderna av artikel 86 i TFEU, som anger att en framtida europeisk åklagarmyndighet kan inrättas "från Eurojust", diskuteras fortgående. Reformen föreslogs av kommissionen som ett "paket": dels förordningen för "Lissabonisering" av Eurojust, och dels inrättandet av EPPO.

Vår vision - Vart vill Eurojust gå?

Eurojusts vision, inom området frihet, säkerhet och rättvisa, är att utveckla och stärka rättsligt samarbete, samordning och ömsesidigt förtroende inom den Europeiska unionen i kampen mot grov organiserad gränsöverskridande brottslighet och terrorism och att säkerställa respekt för rättsstatsprincipen.

Under perioden 2016-2018 kommer Eurojust ha tre huvudsakliga strategiska mål:

Mål 1 - Operativt arbete

Eurojust kommer att fungera som centrumet för operativt rättsligt stöd i den Europeiska unionen och kommer att proaktivt främja och underlätta samarbetet och samordningen mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna vid ärenden som rör grov gränsöverskridande brottslighet, erbjuda högkvalitativa tjänster och rådgivning som motsvarar intressenters behov och uppnå utmärkta operativa resultat.

Mål 2 - Strategiskt arbete

Eurojust kommer att fortsätta utvecklas och erkännas som ett centrum för rättslig expertis i den Europeiska unionen och erbjuda rådgivning till intressenter baserat på operativ erfarenhet inom straffrättsligt samarbete.

Mål 3 - Organisatorisk utveckling

Eurojust kommer att fortsätta utvecklas och erkännas som en effektiv, högst professionell, kundinriktad och flexibel organisation.

Uppföljning av rådets slutsatser

Den 2 juni antog RIF-rådet slutsatserna om Eurojusts tolfte årsrapport. Liksom tidigare år rapporterar Eurojust om genomförandet av dessa slutsatser. Nedan återfinns en tabell som anger var ytterligare information

kan hittas på de områden där rådet har utfärdat rekommendationer.

En andra tabell med ämnen som belyses i slutsatserna och Eurojusts verksamhet återfinns också nedan.

Rådets rekommendationer	Uppföljning
Att informera rådet om de avsedda resultaten av att utstationera sambandsåklagare för Eurojusts operativa arbete och huruvida det finns några konkreta planer för detta.	Diskussioner fortsatte om utstationeringen av sambandsåklagare till tredjeländer, inklusive om budgetfrågor, och förberedelser för upprättandet av en ram kommer att fortsätta.
Att fortsätta öka effektiviteten av ärendehanteringssystemet och uppfylla nödvändiga tekniska krav med de relevanta medlemsstaterna.	Se avsnitt 1.3. Vid slutet av 2014 var elva säkra anslutningar upprättade och i drift.
Att uppfylla de skyldigheter som följer av artikel 13 och artikel 13a och fortsätta arbetet med användarvänliga metoder för att tillåta strukturerad överföring av information från medlemsstater till Eurojust.	Se avsnitt 1.3 Eurojust inledde ett förfarande för att förenkla blanketten vid slutet av 2014.
Att informera rådet om resultatet av utvärderingen av joursamordningen.	Joursamordning är ett verktyg som endast skall användas i nödsituation eller under exceptionella omständigheter. Utanför normal kontorstid kan de flesta nationella kontoren kontaktas direkt på deras mobiltelefoner utan att använda joursamordning. Resultatet av den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar bekräftar Eurojusts bedömning att detta verktyg bör göras med flexibelt. Eurojust har uppmärksammat EU:s lagstiftare om detta (se rådsdokument 8488/14, s. 23-25). Den externa utvärderingen av Eurojust enligt artikel 41a i Eurojustbeslutet, som omfattar joursamordningen, är pågående.
Att fortsätta utveckla långsiktiga praktiktjänstgöringar inom rättsväsendet i samarbete med EJTN och överväga att utvidga deras omfång.	Se avsnitt 2.2, rutan om "Eurojust och utbildning" Det långsiktiga utbytesprogrammet utvärderades med positivt resultat. En förlängning med en månad övervägdes och studiebesök kommer att återinföras under 2015.
Det Rådgivande forumet att bemöta de ständiga utmaningarna vid handläggningen av framställningar om europeiska arresteringsorder och ömsesidig rättslig hjälp.	Se kapitel 4, Fokus för året. Det Rådgivande forumets möten som ägde rum den 11 juni och 12 december fokuserade på den europeiska arresteringsordern.

Frågor att uppmärksamma	Uppföljning
Sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar om den praktiska tillämpningen och genomförandet av Eurojust- och EJN-besluten.	<i>Se Tema: Utvärdering och framtida perspektiv</i> Alla resultatrapporter gjordes tillgängliga till den externa utvärderaren (artikel 41a i Eurojustbeslutet).
JIT-nätverkets begränsade område och projektet om utvärdering av JIT.	Se avsnitt 1.4.
Samarbete med Europol och Olaf.	Se avsnitt 2.4.
Eurojusts engagemang i Empact.	Se avsnitt 2.1.
Strategiskt projekt om miljöbrott.	Se underavsnitt 2.3.2.

Allmänhetens tillgång till Eurojusts handlingar

Antalet ansökningar om tillgång till Eurojusts handlingar förblev stabilt under 2014 och uppgick till tjugofem ursprungliga ansökningar, varav tjugofyra mottogs direkt av Eurojust. Eurojust rådfrågades som tredje part vid ytterligare ett ärende, till följd av en ansökan som mottagits av en annan europeisk institution. Inga bekräftande ansökningar mottogs under 2014.

Tjugotvå utav de tjugofem ansökningarna var för icke-ärenderelaterade handlingar. Tillgång beviljades för sjutton av de tjugotvå icke-ärenderelaterade ansökningarna. I ett fall avslogs ansökan om tillgång till begärda handlingar på grund av att detta skulle underminera den allmänna säkerheten (artikel 4(1)(a) i Eurojustkollegiets beslut att anta bestämmelser rörande allmänhetens tillgång till Eurojusts handlingar av 2004, nedan kallat "Eurojusts bestämmelser om tillgång till handlingar"). I ett annat fall avslogs ansökan om tillgång på grund av att de kriterier som fastställts i artikel 2(1) i Eurojusts bestämmelser om tillgång till handlingar inte uppfylldes. Vad gäller de återstående tre ärendena, fanns inte de begärda handlingarna hos Eurojust (två ansökningar) eller så krävdes ytterligare förtydliganden för att identifiera handlingen (en ansökan). I det sist-

nämnda fallet skickades en begäran om förtydligande av Eurojust (i enlighet med artikel 6(2) i Eurojusts bestämmelser om tillgång till handlingar), men sökanden följde inte upp sin förfrågan.

När det gäller de tre ansökningarna om tillgång till ärenderelaterade handlingar, fanns inte handlingarna hos Eurojust (två ansökningar) eller så krävdes ytterligare förtydliganden för att identifiera handlingen (en ansökan). I det sistnämnda fallet skickades en begäran om förtydligande av Eurojust (i enlighet med artikel 6(2) i Eurojusts bestämmelser om tillgång till handlingar), men sökanden följde inte upp sin förfrågan.

Eurojust upprättade också [ett offentligt register av handlingar](#) som är tillgängligt via Eurojusts webbplats. Vid slutet av december innehöll det offentliga registret fler än 650 handlingar som innehas av Eurojust. Det offentliga registret kommer att uppdateras regelbundet allt eftersom nya handlingar blir tillgängliga. Det offentliga registret är utformat för att göra det enklare för medborgare att få tillgång till de handlingar som innehas av Eurojust och för att öka öppenheten och tillgången av information om Eurojusts verksamhet.

Tack och farväl

Vi tackar **Mariana Ilieva Lilova**, före detta Nationell Medlem för *Bulgarien*, **Annette Böringer**, före detta Nationell Medlem för *Tyskland*, **Sylvie Petit-Leclair**, före detta Nationell Medlem för *Frankrike*, **Robert Sheehan**, före detta Nationell Medlem för *Irland*, **Francesco Lo Voi**, före detta Nationell Medlem för *Italien* och **João Manuel Da Silva Miguel**, före detta Nationell Medlem för *Portugal*, för deras arbete och värdefulla bidrag till Eurojust.

© Eurojust, 2015

Alla rättigheter förbehålles. Ingen del av denna publikation får utan tillstånd av Eurojust återges eller mångfaldigas i grafisk, elektronisk, mekanisk eller annan form, till exempel genom fotokopiering, inspelning, bandupptagning eller system för lagring eller behandling av data.

Tack till alla enheter för deras bidrag.

Design/layout: Michèle Wilks-Speer
Foton: Jakov Minić (Eurojust); Shutterstock

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB Haag, Nederländerna

Telefon: +31 70 412 5000 - E-post: info@eurojust.europa.eu - Webbplats: www.eurojust.europa.eu